

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guide per l'utilizzo

Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

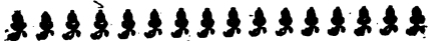
La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

GAV/GF

IMAGO B.V.M. DE POPVLO. 3

ITALIA.

I.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
DE POPVLO
ROMÆ.

HABET Roma portam, per quam Christi Fidem à Petro importatam, in uniuersum extulit Septentrionem. Hæc olim Flaminia, hodie porta Populi appellatur. Vnde novum hoc nomen huic portæ advenerit, nunc aggredior dicere.

Christiani sanguinis helluo, & mundi probrum Nero, quem prudenti errore non pauci crediderunt esse Antichristum, citius quàm mali demones, tardiùs quàm homines boni vellent, scelestam animam evomuit. Ossa, quæ terram gravem merebantur, sive sepulta, sive abjecta, dudum

sub

sub terra jacuere, per dictam portam egressuris ad dexteram. Crevit in loco nux alta, & oppidò annosa, nam feculorum plurium ætatem tulit. Hæc nux domus aurea Neronis erat, hæc se jactabat in aula. Certè custodes corporis, ut feroces fuerint, fuere tamen fideles, demones; atque, ut timeri ab hominibus possent, corvorum induere corpora, colorem, vocem. Nempe hunc Imperatorem hæc aquilæ decebant. Dicitur non potest, quo numero, quâ feritate arborem infederint, non sine viatorum quandoque periculo. Pigmæorum exercitus pugnare cum avibus doctus ut adfuisset, triumphum tamen ab his non tulisset, quando nec magni & multarum palmarum venatores prædam facere vel unum poterant. Retia fugiebant, venena vitabant, sagittas declinabant, sagaces in rem suam bestiarum, donec tandem Virgo Deipara populi Romani iniquam

iniquam sortem miserata, Paschali II Pontifici apparens, tantæ nequitie reusnam aperiret. Corvos, qui videntur, esse dæmones, qui ossa Neronis ibidem sepulta custodirent, cui nux esset pro pyramide, & titulo. Exscinderet proinde nucem, erueret ossa, & in Tiberim abijceret, abituros quoque tanti thesauri custodes, denique nucis loco sibi designaret, strueretque templum. Hæc, soli tunc Pontifici nota, intererat scire Senatam Populúmque Romanum; ea propter mox postero die indictâ Pontificali processione, duce Pontifice, populus cum Clero ad nucem ducitur, ac de omnibus accuratè à Paschali edocetur: qui ipse arrepta securi, primos ictus nuci primus intulit, securi deinde alij atque alij, quibus fatigatis, successère recentes, dum demum annosa procumbit humi nux. Ita cum aquilis depugnatum est. Tandem inter corvorum cir-

4 I M A G O B. V. M.

cumvolantium crocitus, etiam radicibus arboris radicitus evulsis, ad Imperatorem, & eius ossa ventum est intumulo jacentia, nullis gemmis, nullo auro nobili. Vix repertus est, qui tantum cacodæmonis sacrarium tangere auderet. Merebantur ignem ossa in utroque tam divini, quàm humani juris foro; sed ne pestis inficeret Romam, néve per fumum Nero rediret in urbem, mitigatâ poenâ in Tiberim abjecta sunt, unde in mare veherentur, curiosè observante, ac comitante corvorum, tanto Imperatore dignâ coronâ.

Quod B. Virgo à Paschali Pontifice petierat, S.P.Q.R. ratum habuit, jussitque sedem habere cæli Imperatricem, ubi tamdiu jacuisset Imperator: hoc est dominari in medio inimicorum suorum. Ipso Octavæ Paschatis die summi & Pontificij altaris (quod nucis excisæ loco stat) primum lapidem

dem posuit Paschalis, populus neces-
 sarios in fabricam sumptus compor-
 tavit, jussitque nomen posthac à Po-
 pulo habere, & unà cum tēplo etiam
 Urbis portam, cujus dexteram partem
 occupat. Itaque ab illo Octavæ Pa-
 schatis die, quo Paschalis Papa pri-
 mum altaris primi lapidem posuit,
 S. MARIA de Populo dictum est tem-
 plum, de quo loquimur, quòdque ho-
 diedum spectatur. Quæ tunc Imago
 Vtrginis posita sit, non habeo dicere:
 quæ nunc ibi est, miraculorum copiâ
 celebris, S. Lucae opus creditur, sæcu-
 lis præteritis in celeberrimo Pontifi-
 cum sacrario, quod ad Scalas sanctas
 visitur, conservata; dum anno 1231.
 Gregorio IX. annuente, huic templo
 dono cessit. Námque cum pestis vr-
 bem affligeret, exempta à Pontifice
 Imago solenni pompâ ad templum
 hoc deportata est; quæ simul ac in al-
 tari constitit, animadversum est, pe-
 stem,

6 I M A G O B . V . M .

stem, quæ durante processione multum remiserat, omnino cessasse. Vnde Pontifici visum est, Imaginem sine populi Romani damno auferri non posse; quapropter donatione factâ templo eam reliquit, ne S. P. Q. R. detrimentum caperet. Octavius Pancirola in sua Roma.

III. MA-

G. A. G. f.

II.

IMAGO B.V. MIRACVLOSA
SANCTI ALEXII
ROMÆ.

NESCIO quid Edessanæ vrbi sit, cum miraculosis Imaginibus; nisi quòd civium magna fiducia, Christi, Matrisque signa, sive ærea, sive lignea, ad miracula patranda cogat. Fæminam tactu fimbriæ à fluxu sanguinis sanatam fuisse, ex Evangelista habemus. Eandem fuisse Edessanam civem, statuamque æream Christo DEO posuisse suo ære, idonei nos docent, & perantiqui Scriptores. Hujus Statuæ fimbriam, ubi flores è terra subnati attigère, creditum est, non vana fide, aptos fuisse sustendo sanguini. Subscripsit piorum fidei experientia. Hinc velut ad miraculosam Statuam concursus. Invidit honores Christo Julianus, abjectaque Christi

Statuâ suam posuit: sed fulmen è cælo missum disiectam Juliani statuam confregit. Altera quoque Christi non manu facta Imago, Abagaro Regi missa Edessanâ in vrbe pluribus sæculis cultum suum accepit.

Ea, de quâ nunc loquor, Imago Deiparæ, etiam in verba prorupit, loqui docta. Stetit ea diu in templo vrbis illius sibi dedicato; nec tamen, præter consuetos, quos Imaginibus exhibemus, honores, eximium aliquem cultum accepit; dum sibi ipsa in aliorum laudes effusa majorem conciliaret.

Rem dico, vrbi & orbi notam. Te appello Romanorum nobilissime Alexi. Cùm subit illius tristissima noctis Imago, quâ, ut vocantem sequereris DEVM, & patrem, & matrem cum tribus servorum millibus, & cum opulenta domo juvenem sponsam deseruisti, iturus, quò te in tenebris du-

oceret

ceret ille, quem, qui sequitur, in tenebris non ambulat. Quid iter memorem Edessam usque, quid mutata veste mentitam peregrini personam, quam pedes non bene in tam longo itinere sustinerent, vultus manúsque, & totius corporis nobilis habitus non bene simularet. At verò, ubi Edessam ventum est, inventum quoque est, quod quærebatur, Deiparæ templum, cuius Imago cultorem suum ab ipsa usque Roma acciverat. Quis Alexij virtutem soli cælo notam describat! quem unquam Deipara fideliosem habuerit famulum? ut qui diurnus esset in templo habitator, & in impluvio foris ante propilæum nocturnus excubitor. Cælesti rore die toto à Virgine pastus, non difficulter guttas noctium excepit in atrio. Est aliquid, tæque, quaterque hoc egisse. At verò, quod Alexius fecit, passusque est, sine exemplo fecit, passusque est, &, quòd sciam,

sciam, sine imitatore. Septendecim omnino cum suis æstatibus hyemes sudavit, & assit. Jamque credi poterat operi imposuisse coronidem & finem dedisse laboribus, quos cæli præmia propediem expectarent; cum ecce, vix benè coepisse Alexius cælo visus est, ut, qui dimidium facti non ultrà haberet, quémque alij septendecim anni manerent. Romam, ab hoste, an à seipso revocatus sit, incertum est, tantum vrbis desiderium tenebat Alexium. Omnem itaque relegere viam certus, seipso, sive debilior, sive fortior, videre patrem, & cum matre sponsam audet: tam deproperati abitûs, aut, si malis, fugæ causa, flagitium non fuit, sed virtus. Imago namque, de qua jam nobis sermo est, sic templi custodem è Clericis unum allocuta est. Introducito huc virum illum DEI, qui dignus est regno cælorum, nam oratio eius sicut incensum ascendit in conspe-

conspectu DEI, & Spiritus sanctus super eum requiescit. Alexius jam vivus inter Sanctos relatus, atque à populo habitus, fastidivit nondum maturos honores, fugit, Romamque varijs casibus delatus, alios septendecim annos in domo paterna ignotus vixit. Vidit patrem, matrem, sponsam, ipsi, quos viderat, invisus, servis etiam molestus, quorum tamen injurijs petitus, nullas regessit. Ita ei paterna domus pro schola virtutis fuit, in qua virtutem alios non vulgariter doceret, qui ipsi, quid virtus esset, ignorabant, quique nec ipsam coram virtutem agnoscebant. Jamque triginta quatuor annos in terra ad Filij DEI exemplum peregrinatus, ipso Parasceves die in domo paterna defunctus, eadem, quâ septendecim ante annos voce de caelo delapsâ, Sanctus pronunciatus est, & quari in domo Euphemiani jussus. Domum Euphemiani in templum divo Alexio

A 6

jam

IX **IMAGO B. V. M.**

jam olim verterunt Majores: Imago
Deiparæ tam præclarè de Alexio me-
rita opera Pontificum non difficulter
se passa est Romam avehî, ubi hodiè-
que clara miraculis quiescit in domo
famuli sui, qui olim Edessæ in templi
sui vestibulo tot annis quieverat.

**Octavius Pancirola in
sua Roma,**

III. IMA-

30
2
0
i

arrafz

IN
M
E:
lent
nos
cip
ris
m:
ho
m
fo
d
g
p
n
p
ra
qu

III.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
AB ARBORE,
RAVENNÆ.

NESCIT homo, quâ divinâ impulsione nonnunquam agatur. Est DEVS in nobis: & plerumque volentes id ignoramus. Nempe more nostro è principijs mensuram finis accipimus, nec magna fieri posse è parvis credimus, quantumvis è nihilo mundum emeruisse credamus.

Cæsar Morandus, civis Ravennas, hoc solo posteris laudandus, suum nomen commendat, quòd otij sectatores socios, temporis optimi prodigos, oderit, ipse sibi fallendo temporis negotium fecerit non otiosum. Placuit pictura: & quia habuit, unde censu suo viveret, picturam amavit, non parum ab ijs diversus, qui non picturam, sed picturæ pretium sectantur, quibus lucrum est præ arte. Itaque

arrepto plumbo & pedes, & crura formare sine magistro institit: tum quoque manus & brachia: denique etiam designare ausus est vultus, qui nemini, nisi artificii ipsi placere possent. Aderant operi non raro præsentēs socij, qui unà cum opere etiam magistrum non indoctè quandoque carperent. Risum tenere amicos frequenter iussit: sed qui possis l quando distinguere nequis pedem, an brachium, equum, an asinum formaverit pictor? Ille autem patiens ludibriorum sic inter sarcasmos profecit se magistro discipulus, ut abjecto plumbo colores cogitaret, & penicillum: quin auderet agrum suum quingentis ab vrbe passibus arte suâ ornare, & si fors ferret, etiam defendere. Itaque tabulam corripit ligneam, & quâ potest arte, primum opus inchoat, penicillo & coloribus finiendum. Virgo fuit Deipara cum suo IESVLO.

Hæc

Hæc destinabatur arbori, quam velut agri terminum posuere Majores. Hæc transeuntibus pietatem, agro fertilitatem instillare posthac debebat, primum hoc artificis opus: quin etiam gradines inhibere, divertere fulmina, & quid non? siquidem artifici mercedem operis poscenti satisfactum Virgo vellet.

Risum est à socijs non raro, cum operi instantem, & talia narrantem audirent: quin, inquit, eorum unus, cui plus ceteris de rhinocerote inerat, etiam paulò post urbem implebit miraculis pictura tua, & cives trahet ad arborem, de qua loqueris. Meretur hoc artificis docta manus, & opus, cui invidere possit Apelles. Caiphas iste (quo enim alio eum nomine appellem, non habeo) licet Pontifex anni illius non esset, fuit tamen anni illius propheta. Nam simul ac Morandus finitam, qua potuit arte, tabulam arbori

bori appendit, transeuntium pietas Virgini honores exhibuit, Virgo pro acceptis honoribus miraculosa beneficia. Hi iterum, ne ingrati essent, vota, tabellas, candelas, lampades etiam: miraculorum testes appendere. Itaque certatum Virginem inter ac Ravennates est: Ravennatum certè pietas tanta fuit, & jam hoc sæculo, ut nec flumina eam potuerint vel obruere, vel extinguere. Annus id docuit millesimus sexcentellimus trigessimus sextus, quo, si sine arboris huius, hac appendice, tabulâ fuisset Ravenna, hodie sine Ravenna esset Italia. Conjurasse Neptunus in Ravennam credebatur, ita fluvios vicinos auxit, & ignoti nominis torrentes aggestit, superinfusus vrbi, quidquid aquarum vicinia tota haberet, ut aqua posthac ibi esset, ubi tot sæculis antiqua steterat Ravenna. Sola hæc vltimus obstitit, ipsa jam propter hederam suam.

(Ima-

(Imaginem dico Deiparæ) felix & supra naturam potens : quin & ramis quoque extimis virtus non minor; fuere enim puellæ, quæ decerptos ab arbore furculos in crucem formârunt, & rediveris aquis opposuerunt. Crederes furculos istos Neptuni tridente robustiores, & velut columnas Herculeas, quas ultra progredi profanum, esset, cum aquis ipsi Neptuno. Certè quantumvis furiosas, & exleges aquas, ultra furculos illos non esse progressas, magno bono suo testantur. Ravennates, & in hodiernum diem, Virgini Deiparæ ad hanc Imaginem, se gratos exhibent.

*Hanc narrationem è perantiquo M. S. extractam ad me misit R. P. Alexander Boselli Provincia-
lis Veneta Provin-
cia.*

IV. IMA-

ATLAS
MARIANVS
SIVE
DE IMAGINIBVS
DEIPARAE
PER
ORBEM CHRISTIANUM
MIRACVLOSIS
AVCTORE
Guilhelmo Gumpfenberg
è Societate IESV.
LIBER

W. Kil. 7.

S
VS
E
ANIM
S
E
enberg
S

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

IMAGO B.V.M. DE POPVLO. 8

ITALIA.

I.

IMAGO B.V. MIRACVLOSA
DE POPVLO
ROMÆ.

HABET Roma portam, per quam Christi Fidem à Petro importatam, in universum extulit Septentrionem. Hæc olim Flaminia, hodie porta Populi appellatur. Vnde novum hoc nomen huic portæ advenerit, nunc aggredior dicere.

Christiani sanguinis helluo, & mundi probrum Nero, quem prudenti errore non pauci crediderunt esse Antichristum, citius quam mali demones, tardius quam homines boni vellent, scelestam animam evomuit. Ossa, quæ terram gravem merebantur, sive sepulta, sive abjecta, dudum

sub

sub terra jacuere, per dictam portam
 egressuris ad dexteram. Crevit in lo-
 co nux alta, & oppidò annosa, nam
 sæculorum plurium ætatem tulit.
 Hæc nux domus aurea Neronis erat,
 hac se jactabat in aula. Certè custo-
 des corporis, ut feroces fuerint, fuere
 tamen fideles, demones; atque, ut ti-
 meri ab hominibus possent, corvo-
 rum induere corpora, colorem, vo-
 cem. Nempe hunc Imperatorem hæc
 aquilæ decebant. Dicitur non potest,
 quo numero, quâ feritate arborem in-
 federint, non sine viatorum quando-
 que periculo. Pigmæorum exercitus
 pugnare cum avibus doctus ut adfuis-
 set, triumphum tamen ab his non tu-
 lisset, quando nec magni & multarum
 palmarum venatores prædam facere
 vel unum poterant. Retia fugiebant,
 venena vitabant, sagittas declinabāt,
 sagaces in rem suam bestię, donec
 tãdem Virgo Deipara populi Romani
 iniquam

iniquam sortem miserata, Paschali II
 Pontifici apparens, tantæ nequitiz
 technam aperiret. Corvos, qui vide-
 rentur, esse dæmones, qui ossa Neronis
 ibidem sepulta custodirent, cui nux es-
 set pro pyramide, & titulo. Exscinde-
 ret proinde nucem, erueret ossa, & in
 Tiberim abijceret, abituros quoque
 tanti thesauri custodes, denique nucis
 loco sibi designaret, strueretque tem-
 plum. Hæc, soli tunc Pontifici nota,
 intererat scire Senatū Populūque
 Romanum; ea propter mox postero
 die indictâ Pontificali processione,
 duce Pontifice, populus cum Clero ad
 nucem ducitur, ac de omnibus accu-
 ratè à Paschali edocetur: qui ipse
 arrepta securi, primos ictus nuci pri-
 mus intulit, secuti deinde alij atque
 alij, quibus fatigatis, successere recen-
 tes, dum demum annosa procumbit
 humi nux. Ita cum aquilis depugna-
 tum est. Tandem inter corvorum cir-

4 I M A G O B . V . M .

cumvolantium crocitus, etiam radicibus arboris radicitus evulsis, ad Imperatorem, & eius ossa ventum est in tumulo jacentia, nullis gemmis, nullo auro nobili. Vix repertus est, qui tantum cacodæmonis sacrarium tangere auderet. Merebantur ignem ossa in utroque tam divini, quàm humani juris foro; sed ne pestis inficeret Romam, néve per fumum Nero rediret in urbem, mitigatâ poenâ in Tiberim abjecta sunt, unde in mare veherentur, curiosè observante, ac comitante corvorum, tanto Imperatore dignâ coronâ.

Quod B. Virgo à Paschali Pontifice petierat, S.P.Q.R. ratum habuit, jussitque sedem habere cæli Imperatricem, ubi tamdiu jacuisset Imperator: hoc est dominari in medio inimicorum suorum. Ipso Octavæ Paschatis die summi & Pontificij altaris (quod nucis excisæ loco stat) primum lapidem

dem posuit Paschalis, populus necessarios in fabricam sumptus comportavit, jussitque nomen posthac à Populo habere, & unà cum tēplo etiam Urbis portam, cujus dexteram partem occupat. Itaque ab illo Octavæ Paschatis die, quo Paschalis Papa primum altaris primi lapidem posuit, S. MARIA de Populo dictum est templum, de quo loquimur, quòdque hodièdum spectatur. Quæ tunc Imago Utriginis posita sit, non habeo dicere: quæ nunc ibi est, miraculorum copiâ celebris, S. Lucæ opus creditur, sæculis præteritis in celeberrimo Pontificum sacrario, quod ad Scalas sanctas visitur, conservata; dum anno 1231. Gregorio IX. annuente, huic templo dono cessit. Námque cùm pestis urbem affligeret, exempta à Pontifice, Imago solenni pompâ ad templum hoc deportata est; quæ simul ac in altari constitit, animadversum est, pestem,

6 I M A G O B . V . M .

stem, quæ durante processione multum remiserat, omnino cessasse. Unde Pontifici visum est, Imaginem sine populi Romani damno auferri non posse; quapropter donatione factâ templo eam reliquit, ne S. P. Q. R. detrimentum caperet. Octavius Pancirolo in sua Roma.

III. MA-

h
t
c
n
h
R

G. AVG. f.

II.

IMAGO B.V. MIRACVLOSA
SANCTI ALEXII
ROMÆ.

NESCIO quid Edessanæ vrbi sit cum miraculosis Imaginibus ; nisi quòd civium magna fiducia, Christi, Matrisque signa, sive ærea, sive lignea, ad miracula patranda cogat. Fæminam tactu fimbriæ à fluxu sanguinis sanatam fuisse, ex Evangelista habemus. Eandem fuisse Edessanam civem, statuámque æream Christo DEO posuisse suo ære, idonei nos docent, & perantiqui Scriptores. Hujus Statuæ fimbriam, ubi flores è terra subnati attigère, creditum est, non vana fide, aptos fuisse sistendo sanguini. Subscripsit piorum fidei experientia. Hinc velut ad miraculosam Statuam concursus. Invidit honores Christo Julianus, abjectaque Christi

Statuâ suam posuit: sed fulmen è cælo missum disiectam Juliani statuam confregit. Altera quoque Christi non manu facta Imago, Abagaro Regi missa Edessanâ in vrbe pluribus sæculis cultum suum accepit.

Ea, de quâ nunc loquor, Imago Deiparæ, etiam in verba prorupit, loqui docta. Stetit ea diu in templo vrbs illius sibi dedicato; nec tamen, præter consuetos, quos Imaginibus exhibemus, honores, eximium aliquem cultum accepit; dum sibi ipsa in aliorum laudes effusa majorem conciliaret.

Rem dico, vrbi & orbi notam. Te appello Romanorum nobilissime Alexi. Cùm subit illius tristissima noctis Imago, quâ, ut vocantem sequeris DEVM, & patrem, & matrem cum tribus seruorum millibus, & cum opulenta domo juvenem sponsam deseruisti, iturus, quò te in tenebris duceret

ceret ille, quem, qui sequitur, in tenebris non ambulat. Quid iter memorem Edessam usque, quid mutata veste mentitam peregrini personam, quam pedes non bene in tam longo itinere sustinerent, vultus manúsque, & totius corporis nobilis habitus non bene simularet. At verò, ubi Edessam ventum est, inventum quoque est, quod quærebatur, Deiparæ templum, cuius Imago cultorem suum ab ipsa usque Roma acciverat. Quis Alexij virtutem soli cælo notam describat! quem unquam Deipara fideliozem habuerit famulum? ut qui diurnus esset in templo habitator, & in impluvio foris ante propilæum nocturnus excubitor. Cælesti rore die toto à Virgine pastus, non difficulter guttas noctium excepit in atrio. Est aliquid, térque quaterque hoc egisse. At verò, quod Alexius fecit, passúsque est, sine exemplo fecit, passúsque est, &, quòd sciam,

sciam, sine imitatore. Septendecim
 omnino cum suis æstatibus hyemes
 sudavit, & ahsit. Jámque credi poterat
 operi imposuisse coronidem & finem
 dedisse laboribus, quos cæli præmia
 propediem expectarent; cùm ecce, vix
 benè coepisse Alexius cælo visus est,
 ut, qui dimidium facti non ultrà ha-
 beret, quémque alij septendecim anni
 manerent. Romam, ab hoste, an à se-
 ipso revocatus sit, incertum est, tan-
 tum vrbis desiderium tenebat Ale-
 xium. Omnem itaque relegere viam
 certus, seipso, sive debilior, sive fortior,
 videre patrem, & cum matre spon-
 sam audet: tam deproperati abitus,
 aut, si malis, fugæ causa, flagitium
 non fuit, sed virtus. Imago námque,
 de qua jam nobis sermo est, sic templi
 custodem è Clericis unum allocuta
 est. Introducito huc virum illum DEI,
 qui dignus est regno cælorum, nam
 oratio eius sicut incensum ascendit in
 conspe-

conspetu DEI, & Spiritus sanctus super eum requiescit. Alexius jam vivus inter Sanctos relatus, atque à populo habitus, fastidivit nondum maturos honores, fugit, Romamque varijs casibus delatus, alios septendecim annos in domo paterna ignotus vixit. Vidit patrem, matrem, sponsam, ipsis, quos viderat, invisus, servis etiam molestus, quorum tamen injurijs petitus, nullas regessit. Ita ei paterna domus pro schola virtutis fuit, in qua virtutem alios non vulgariter doceret, qui ipsi, quid virtus esset, ignorabant, quique nec ipsam coram virtutem agnoscebant. Jamque triginta quatuor annos in terra ad Filij DEI exemplum peregrinatus, ipso Parasceves die in domo paterna defunctus, eadem, qua septendecim ante annos voce de caelo delapsa, Sanctus pronunciatus est, & quæri in domo Euphemiani jussus. Domum Euphemiani in templum divo Alexio

A 6

jam

jam olim verterunt Majores: Imago
 Deiparæ tam præclarè de Alexio me-
 rita opera Pontificum non difficulter
 se passa est Romam avehî, ubi hodiè-
 que clara miraculis quiescit in domo
 famuli sui, qui olim Edessæ in templi
 sui vestibulo tot annis quieverat.

Octavius Pancirola in-
 sua Roma,

IM

N

Et D

lento

nos

cip

vis

mu

ho

m

f

d

g

m

m

9

III.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
AB ARBORE,
RAVENNÆ.

NESCIT homo, quâ divinâ impulsione nonnunquam agatur. Est DEVS in nobis: & plerumque volentes id ignoramus. Nempe more nostro è principijs mensuram finis accipimus, nec magna fieri posse è parvis credimus, quantumvis è nihilo mundum emeruisse credamus.

Cæsar Morandus, civis Ravennas, hoc solo posteris laudandus, suum nomen commendat, quòd otij sectatores socios, temporis optimi prodigos, oderit, ipse sibi fallendo temporis negotium fecerit non otiosum. Placuit pictura: & quia habuit, unde censu suo viveret, picturam amavit, non parum ab ijs diversus, qui non picturam, sed picturæ pretium sectantur, quibus lucrum est præ arte. Itaque

arrepto plumbo & pedes, & crura formare sine magistro institit: tum quoque manus & brachia: denique etiam designare ausus est vultus, qui nemini, nisi artifici ipsi placere possent. Aderant operi non rarò præsentēs socij, qui unà cum opere etiam magistrum non indoctè quandoque carpèrent. Risum tenere amicos frequenter jussit: sed quì possis l quando distinguere nequis pedem, an brachium, equum, an asinum formaverit pictor? Ille autem patiens ludibriorum sic inter sarcasmos profecit se magistro discipulus, ut abjecto plumbo colores cogitaret, & penicillum: quin auderet agrum suum quingentis ab vrbe passibus arte suâ ornare, & si fors ferret, etiam defendere. Itaque tabulam corripit ligneam, & quâ potest arte, primum opus inchoat, penicillo & coloribus finiendum.

Virgo fuit Deipara cum suo JESVLO.

Hæc

AB ARBORE: 15

Hæc destinabatur arbori, quam velut
agri terminum posuere Majores. Hæc
transcuntibus pietatem, agro fertili-
tatem instillare posthac debebat, pri-
mum hoc artificis opus: quin etiam
grâdines inhibere, divertere fulmina,
& quid non? siquidem artifici merce-
dem operis poscenti satisfactum Vir-
go vellet.

Risum est à socijs non raro, cum
operi instantem, & talia narrantem,
audirent: quin, inquit, eorum unus,
cui plus ceteris de rhinocerote inerat,
etiam paulò post urbem implebit mi-
raculis pictura tua, & cives trahet ad
arborem, de qua loqueris. Meretur
hoc artificis docta manus, & opus, cui
invidere possit Apelles. Caiphas iste,
(quo enim alio eum nomine appel-
lem, non habeo) licet Pontifex anni
illius non esset, fuit tamen anni illius
propheta. Nam simul ac Morandus
finitam, qua potuit arte, tabulam ar-
bori

bori appendit, transeuntium pietas. Virgini honores exhibuit, Virgo pro acceptis honoribus miraculosa beneficia. Hi iterum, ne ingrati essent, vota, tabellas, candelas, lampades etiam miraculorum testes appendere. Itacertatum Virginem inter ac Ravennates est: Ravennatum certè pietas tanta fuit, & jam hoc sæculo, ut nec flumina eam potuerint vel obruere, vel extinguere. Annus id docuit millesimus sexcentessimus trigessimus sextus, quo, si sine arboris huius, hac appendice, tabulâ fuisset Ravenna, hodie sine Ravenna esset Italia. Conjurasse Neptunus in Ravennam credebatur, ita fluvios vicinos auxit, & ignoti nominis torrentes agcessit, superinfusus vrbi, quidquid aquarum vicinia tota haberet, ut aqua posthac ibi esset, ubi tot sæculis antiqua steterisset Ravenna. Sola hæc vlmus obstetit, ipsa jam propter hederam suam,

(Ima-

(Imaginem dico Deiparæ) felix & supra naturam potens : quin & ramis quoque extimis virtus non minor; fucere enim puellæ, quæ decerptos ab arbore furculos in crucem formârunt, & redituris aquis opposuerunt. Crederes furculos istos Neptuni tridente robustiores, & velut columnas Herculeas, quas ultra progredi profanum, esset, cum aquis ipsi Neptuno. Certè quantumvis furiosas, & exleges aquas, ultra furculos illos non esse progressas, magno bono suo testantur. Ravennates, & in hodiernum diem, Virgini Deiparæ ad hanc Imaginem, se gratos exhibent.

*Hanc narrationem è perantiquo M. S. extractam ad me misit R. P. Alexander Boselli Provincia-
lis Veneta Provin-
cia.*

IV. IMA-

IV.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
NICOPOEIA
VENETIIS.

N icopœiam, id est, victoriosam
Virginis Deiparæ Imaginem, D.
Lucae opus, jam dudum in Palatij
Constantinopolitani sacrario servâ-
runt Imperatores Orientis, ne mul-
tùm à corde suo abesset thesaurus.
Nunquam illi sine hac in hostes ibant,
certi semper incubitatae Victoriæ. Ea-
propter *Adjutricem invictam, belli*
Sociam, Imaginem insuperabilis Com-
militonis DEI appellârunt. Affirmat
Juris parens, Justinianus Imperator
(a) nomine Nicopœiæ Imaginis in-
vocato, indomitas Gothorum & Van-
dalorum vires à se domitas, flam-
mâmq;e, quam per Africam & Ita-
liam accenderant, extinctam. Narses
Eunuchus fascem palmarum suarum
non alio viruisse rore, quàm quem ab
hac

G. Asca

S:
m
, D.
arj
á-
mul-
us.
ant,
Ea-
bi
Com-
mar
arox
is u
Van
rian
& la
Tarfé
arun
ma
ha

hac accepisset icone. Justinus II. & Tiberius, ut Persarum immanes phalanges superarent, huius Imaginis cultum ipsi arti militari præhabuerunt. (b) Heraclium quoque contra Cosiõem hanc Imaginem secum extulisse, vero simile est.

Joannes Szemisces cum Bulgaris pugnaturus suis, hostiũmque viribus comparatis, lachrymas non tenuit : sive enim arma, sive milites, sive duces, sive locum pugnae spectaret, omnia cõditionem suadebant, nihil pugnam ; sed nec fugam, quæ, in votis ut esset, non sine certo exercitũs interitu posset iniri. Jãmque dies non amplius una tantis malis moram injecerat, cum ille ad Imaginem, quam secum extulerat, conversus, se suosque *Invieta Adjutrici* commendat : lachrymis suorum contenta esset, nec posceret sanguinem ; vel sanguinem si vellet, plus ab hostibus haberi

haberi posse, quibus numero ipsi tanto essent inferiores.

Interea quoque ipsa in urbe Constantinopoli, è feminis una, quam præter nobilitatem virtus quoque jam dudum commendaverat, quàmque publica Imperij pericula præ suis premebant, prostrata, & ipsa ad Deiparam emittebat suspiria in cælum usque perventura; cum videre sibi visa est, ingentis speciei Matronam, militi è primis uni hæc verba dicere: Theodore, Joannes noster periclitatur: vade, succurre. Narrata visio Constantinopolim non parùm mutavit, alijs in feminarum fœmnia, Græca garrulitate invectivas parantibus; alijs, Stoicâ fatuitate, respicientibus ad fata, nec vultum mutaturis, etiam si cum Anaxarcho in mortario minutim contunderentur; plerisque tamen spem cælestium auxiliorum concipientibus.

Illu-

Illuxit interea dies, qua de Orientis Imperio decerneretur: jamque incerto Marte pugnabatur, modò in hanc, modò illam in partem inclinante victoriâ. Cùm ecce equestris ordinis unus, fulgentissimis armis decorus, solus, unicûsque in hostes profilit, & obvios quosque terrore illato, non grävibus ictibus obtruncat. Ita viâ sibi in ipsam aciem factâ turbatis subito ordinibus, stragi dat initium, quam è nostris fortissimi quique auctis animis prosequabantur. Jam campus sanguine Bulgaro pictus, vix locum fugæ dabat ijs, quos cum suo rege Boritæo serviles catenæ & vincula expectabant. Ita paucis diebus debellatum est, creditumque Deiparam Imperatoris precibus dedisse, ut D. Theodorum mitteret in subsidium. Imperator victoriam, quam ipse non dedisset, sibi quoque non adscripsit, sed Virgini Nicopolitæ nunquam non

Victrici

Victrici. Huius Imaginem currui triumphali impositam quadrigâ candidissimorum equorum (hic præ cæteris color decebat) vrbi invexit, ipse eques patronam secutus. (c)

Alter Joannes Szemisce non inferior Comnenus, eandem secum Imaginem extulit, cum contra Scythas iret in Thraciam. Iamque etiam interitus omnium oculis obversabatur, nemine uno victoriam augurante. Nostri, qui vix numerum faciebant, extra patriam, nullo secuturo auxilio, cecidere animis, & præ omnibus Imperator. Itaque Nicopœiam Imaginem vdis intuitus oculis, gemitu, quem fortè vicina mors ciebat, animas suorum potius, quàm corpora commendat.

Cum ecce *indui se virtute ex alto* sentit, & magnam crescente animo accipere animam: hoc idem sui omnes experti, ferrum inclamant, & pugnam:

pugnam: ipsi interea Scythæ decre-
scentibus repentè animis è leonibus
facti lepores, jucundâ metamorphosi
è campo sepulchrum sibi fecêre, vbi
fabricaturos se Capitolia minaban-
tur, tantâ acceptâ clade, ut non illi
modò, quos ferrum domuerat, sed nec
ij, qui Majorum funera essent me-
moriâ repetituri unquam ampliùs O-
rientis Imperium lacefferent. Nec in-
scitè Comnenus victoriâ vsus est, quam
contra Scythas Virginis ope reporta-
vit: etenim non hostium victoriâ con-
tentus, amicum quoque Ioannem Sze-
miscen in honoranda Virgine vincere
conatus est. Nimirum Bizantium,
redux Imaginem Nicopœianam sub
urbis porta currui argêteo, & Orientis
spolijs onusto impositam, quatuor, vt
ille, candidis equis ad palatij sui sa-
crarium devexit; ipse non equo subli-
mis, sed pedes Patronam præcedens.
Idem Ioannis filius Emmanuel Com-
nenus,

nenus, de victis Vngaris, fecit. Transijt exemplum ad posteros: qui ubi intellexere, Virginem pro simili honore vendere victorias, vix fuit, qui Virginis Nicopœiæ auxilio non vinceret, qui Virginem simili triumpho nondomum reduceret.

Fuit Orienti Diva Nicopœia pluribus sæculis; dum denique ad Occidentem respicere coacta est. Etenim, Virginis gratia pro servitio habebatur, deberique sibi tantos favores sceleratissimus quisque credebat. Alexius Ducas, quem Morzuffum etiam nominatum reperio, trucidato per summam tyrannidem Alexio Angelo Imperatore, solium non suum suis viribus conscendit, ignarus, quantumvis in alto esset, non se tamen in ea aëris regione positum, quam nulla tempestas feriret. Accepere ab Occidente petita auxilia contra Tyrannum Græci; inter quæ non minima pars fuere

fuère ij, quos Dandolus Venetorum Princeps adduxerat. Ab his obsessus nocturnâ pugnâ referre victoriam infelici stratagemate statuit Alexius. Ita nempe, qui malè agit, odit lucem. Itaque Nicopœiâ Imagine, pro solito, jam sine reverentiâ, prolatâ hostes laceffit: sed non longo certamine superatus, relicto cum Nicopœia Imagine exercitu, cum paucis in urbem se recepit: quâ intra biduum captâ, ipse debitas commeritis poenas dedit. Divitiæ Orientis in prædam cessere. Dandolus sibi Nicopœiam Imaginem, non multùm repugnantibus cæteris, vendicavit, (d) quam ubi Venetias tulit, obviam urbs tantæ Patronæ effusa mare implevit navigijs; & ne Orienti cederet, néve Virgo Orientem ampliùs respiceret, post mille triumphales lætitiæ Ducali sacello illata est, dum demum erecto magnifico altari, ut publico bene esset, in-

D. Maff

D. Marci templo est reposita: ubi hodieque beneficijs in privatos portentosa, spem facit, publici quoque, cum fors tulerit, non deserendi.

(a) *Evagrius lib. 4. Baron. t. 7. anno 737. & s. 77.* (b) *Baron. tom. 8.* (c) *Baron. t. 10. Cuiopalata.* (d) *Ramusius lib. 3. fol. 129. Narrationem impressis Illustrissimus & Reverendissimus Abbas Carolus Querinus Venet. 1645.*

V. IMA-

to
ce
ie
—
7
h
a
n
if

V.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
S. JOANNIS DAMASCENI
VENETIIS.

SI te ponere metum jubeam, lector, nescio, an parere. velis, vel etiam possis, quando hominem affero Christianum Saraceno pejorem, qui Leonem pelle sub Christianâ circumfert. Jam non amplius virtuti Christianorû exercendæ desideratur Nero, quândiu vicariam præstat operam. Leo, & Leo Isauricus Orientis Imperator. Is, quia pietatem ab impietate, idololatriam à vero sacrarum cultu Imaginum distinguere noluit, bellum lignis & lapidibus indixit, qui & hominibus, qui lapides & ligna defendere sustinerent. Fuere non pauci, qui sanguinem profundere mallet, & vitam dare, quàm Sanctorum pictas sculptâve Effigies, quas summâ industria

dustriâ abscondebant, quandoque
 etiam aliò amittebant, ne amitterent.
 Atque ut cæteri alijs atque alijs mo-
 dis Cælitum thesauros tutarentur,
 unus inter omnes fuit, qui omnibus
 palmam præriperet, Joannes: quem
 ideo Damascenum dicimus, quia
 Damascena in vrbe Saraceno Principi
 à consilijs fuit, & inter paucos charus,
 licèt Christianus. Ita virtus etiam in
 hoste amatur, præsertim Christiano.
 Hic Orthodoxos ad abscondendas
 Imagines animavit, Imagines ipsas
 defendit: & si quis alius Leonem non
 rarò in rabiem egit; non gravi ma-
 chara, sed levi penna, scriptis ad Or-
 thodoxos, sparsisque litteris; quin
 etiam libris rem totam sic confecit,
 ut ferocibus ausis nemo ullus obsta-
 ret, præter unicum Joannem, idque
 non semel conquereretur Imperator.
 Poterat intellectâ veritate Leo resi-
 piscere, sed, qui heterodoxæ genius
 est

est hydræ, renascuntur non alia, sed eadem ei capita. Sed & eadem ingerbat frequenter Joannes, modum pugnandi doctus, quem hæresis poscit, missis identidem ad amicos novis sive litteris, sive libellis, qui per Constantinopolim sparsi Leonem morderent. Devenère (ut aula curiosa est) eorum non pauci in Palatium, atque in ipsas etiam Leonis manus. Is discerptis leonino ritu chartis, ipsum cum chartis discerpere scriptorem maluisset, verè Leo, quando nihil amplius humanum erat, quod furor non abstulisset; jamque ignibus ipse cum libris auctor destinabatur; sed quis eum susteret, quem nemo proderet, plerique ignorarent: brevi tamen (ut aula sagax est) compertum est, Joannem esse, Saraceno Principi in vrbe Damasco à consilijs, & in paucis charum. In rabiem itaq; actus Leo, multa dixit, quæ non posset ipse furens apud Senecam Hercules.

30 IMAGO B. V. M.

Rotas, catastas, Nabuchodonosoris
 fornaces parabat animo. Hunc ego!
 sed motos praestat componere fluctus,
 inquit, quando vanæ sine viribus iræ
 sunt. Joannes favore hostis potens,
 patroni gratiam etiam cumulabit; si
 me apertum habeat inimicum: vul-
 neri locus non patet, nisi quem dolus
 designat. Fraudibus itaque agendum
 est, & cum vulpe hac vulpinari etiam
 Leoni nõ erit indecorum si victoriam
 velit: dolus, an virtus, quis in hos-
 te requirat? Compositam itaque Episto-
 lam quasi à Joanne scriptam, scribæ
 tradit, quidque fieri velit, paucis do-
 cet. Quod compositoris nomen fuerit,
 ipsa astutia posteros scire vetuit, quæ
 pro astuto illum non habet, qui astu-
 tus videri vult, & dicier, hic est. Sino-
 nem redivivum dicerem, quia tam
 docto mendacio Troiam hanc accen-
 dit, nisi, quod Sinon nescivit, ipsum
 mentiri calamum docuisset, tantus
 magi-

magister. Litteras (ni fallor) ipse Leo composuit, quas credi volebat à Saraceno Principe, Joannem ad se scripsisse: patere Christianis Damascum, veniret modò Imperator, videret, & vinceret, se secretis Saraceni præfectum sic consilia temperaturum, ut Christianorum in manus, cum Damasco ipse sine sanguine Princeps veniret. Hujus Imperatoris laborem scribæ industria finire debuit, jamque aderat sigillum, ei, quod Joannis fuit, simile, ipsa charta Damasci confecta fraudem auxit, neque aliud desideratum, quam ut scriba pennam quoque temperaret, quâ Joannis manum mētiretur, quod magnâ arte, & nequitia majore effectum dedit. Interea Imperator alias exarat ad Saracenum: sciat se Christianum dolos odisse, cum hostibus aperto in campo congregari, pactis inducijs, etsi posset, nolle tamen finem facere ante tempus. Videret ipse, quas

in aulâ viperas aleret. Fidem suam, quantūvis hostis esset, prehabeti posse fidei amicorum, fidem verbis Imperatorijs, si negaret, haberet litteris, quas scripsisset amicus ad hostem, Ioannes ad Leonem. Has unâ cum illis per redarium Saraceno mittit, nō dubius è Principe fieri posse carnificem, tam Punicâ fraude, quàm Græca fides coxisset. Lectæ à Saraceno Imperatoris litteræ tantum non abjectæ sunt, conscio nimirum, quis aularum stylus esset. Probata Joannis fides, & solida, quia antiqua, hunc à Leone ictum facile sustinuit, nec quati potuit apud Principem, qui scivit, veritatem aulæ verbis vestiri vel nolle, vel non posse. Vel ipsum Leonem fraudis poenitere debuisset, si legentis vultum esset intuitus. At, ubi inclusas quoque aperuit, ubi chartam inspexit, ubi sigillum contemplatus est, ubi litteras & subscriptum litteris Joannis nomen

per

per singulos propè characteres nõ per-
 functoriè in examè vocavit; hìc enim
 verò proditionem tanti sceleris pro-
 bavit, quantumvis proditorem Leo-
 nem odisset. Facti certitudo moras tri-
 bunalis non poscebat, gravitas sen-
 tentiam postulabat perduellibus de-
 bitam, quam etiam pleriq; è Saracenis
 à Principe exigebāt. Impunè, inquit,
 contemneris, si tantum subdito per-
 mittis in Principem. Habebit licentia
 imitatores, quæ, si in plures abeat,
 compesci amplius non poterit, quia
 viribus aucta froenum excutiet. Quis
 Principi serviat, apud quem eò deven-
 tum est, ut Tros Tyriusque illi nullo
 discrimine agatur; ubi inter fideles
 consiliarios etiam suos proditoribus
 locus est. Plura dicturos ipse Saraceni
 per se præceps furor interrupit, Joan-
 nem ocyùs vocatum, ipse momento
 temporis penè uno accusat, judicat,
 damnat non auditum. Ducitur paulò

• § antè

antè primus in aula à lictore in forum publicum: legitur proditionis factum, & inter Christianorum lachrimas, sive fraudem, sive hominem dolentium, Joannes manum dexteram tanti flagitij artificem jussus porrigit, quam confestim lictor securi abstulit, totiq; foro spectandam ex alto suspendit. Hoc habet: litatum Leoni est, quando è veredario reduce fraudis suæ felicem eventum intellexit. De triumphato cum Imaginibus Joanne nil superest, quàm ut omnes quoq; boni dispereant, quâdo nemo amplius est, qui oves contra Leonem defendat. Interea Joannes vix sanguinem stitit, vix inter manus amicorum unimanus domum tractus potiùs, quàm ductus, dolere tamen non desijt. Fuère, qui ferrum suaderent candens, qui emplastra; sed non persuaserunt omnia alia cogitanti. Vnus inter amicos fuit, qui leniendi doloris unicum a jebat fore remedium,

medium, si abscissa dextra domū portaretur, ac ægro utcunque admoveretur, dum vitales, inquit, spiritus tantæ disjunctioni sustinendæ vel assuescerent, vel pares fierent. Visa hæc ignorantibus Magia est, & pactum cum dæmone non obscurum, aut certè superstitione non carere. Non omnes Natura dignos suis secretis judicat. Inter hos primi sunt, qui nihil esse volunt, nisi quod ipsis visum est: quibus Natura tota plus creditur non posse facere, quàm ipsi possint capere. Cætera, ajunt, dæmonis opera sunt, illudendis hominibus aptiora, quàm erudiendis. Quamvis Joannes hoc secretum naturæ non nesciret, memor tamen crucifixæ pro se dexteræ dolori pares sibi spiritus non difficulter fecit, sed dolorem auxit in scriptionem pruriens abscissa manus. Mittitur itaque ex amicis quispiam ad Principem minùs jam furiosè sævientem, qui leniendi dolo-

ris remedium posceret, manum toto jam die in foro pendulam, sub vesperam jam spectatoribus destutui, mortem, quam ipse reo non inflixisset, arceri vix posse, nisi à propinqua manus tantum sanguinis ejectum, ut vel ipsa crederetur secutura anima. Nihil peccaturam posthac dexteram, quæ discendo calamo inhabilis prurimum scribendi perdidisset. Nec Principem reperit difficilem: iret sanè Joannes, tolleret, quod suum esset, alijs quoq; sua relinqueret, sibi Damascum. Meminisset præterea unimanus, longas regibus esse manus, & damno suo prudentior factus, disceret, sinistra litteras scribere dexteriores, quàm dextrâ scripsisset. Obtenta à Principe dextera, confestim è foro portata domum, factaque homini propinquior, dolorem (si peritis credimus) utcunque stitit. Somnum nox poscebat, & amicis reditum imperabat. Jamque solus Jo-

annes

annes sui esse juris coepit, facturus, quod alijs presentibus non bene auderet. Abdita sua ingreditur, ut cor esset, ubi thesaurum suum habebat. Erat is unica Virginis Deiparæ JESU- LVM tenentis Imago, opus antiquæ manûs, quam sagax pietas Leoni subtraxerat, Saraceno objicere non auderet. Hic ille truncam tantisper manum altari superimponit: in genua dein provolvitur, Matrem DEI, & suam alloquitur, non multam alius ab illo. Joannes. Videret, quid sive famulus, sive filius pateretur pro Matre, pro Patrona: &, sive Mater esset, sive Patrona, parumper condoleret, inonstraretque se Matrem. An mereretur, ut oblivioni detur dextera sua, quâ factum esset, ne ipsius Matris Imagines ulla unquam deleteret oblivio? Sibi, suisque visibus sufficere, quæ superesset, sinistram, MARIE dextram deberi, quam sinistra defendere non posset. Bellum

cum Leone cœptū potius, quàm finitum, sive gladium poscere, sive calamus, sine dextera geri non posse, cū nesciat sinistra, quid facere debeat dextra. Quid dicturos, quos Cœlitum aliqua adhuc tangit religio? quid illos, quos nulla? Neutris satisfieri cum fide posse, quàm diu ipse aut dexter, aut ambidexter non esset. Inter has filij erga Matrem non odiosas querelas suavis sopor hominem plura dicturum reclinavit. Audivit Mater justas querelas: & quia clemens est, etiam exaudivit; nam acceptam ab altari manum trunco brachio jungit, jubetque, quod antè officium facere, Non ista tamen eo silètio peracta sunt, quin dormiens Joannes nō eadem somniaret; nam non multò post expergescens, optabat somnijs veritatem. Ecce inspecturò vulneris locum, objecit se manus ipsa, jam non altari imposita, sed Chirurgiæ cœlestis arte inserta

ferta brachio; quin etiam viva, vegetaque, & ad usus priores apta. Experimentum tantæ artis capturus calamūprehendit, tentatque scribere nomen **MARIÆ** Sospitatrixis; quod, ut vidit, perbellè successisse, vidit etiam, nullū aliud à manu officium peti posse, quod præstare confestim non posset. Taceo libens, quod olim in eremo hæc manus factura est. Tantum miraculum uti Christianis magnus ad **MARIÆ** cultum stimulus, ita Saracenis scandalū, quin etiam stultitia fuit. Fuere namque, qui **Æsculapium** ex inferno evocatum, assererent, appositæ manūs artificem; alij, qui mitius insaniebāt, supplicium, inquietabant, fraude amicorum aversum esse in servum, atque in mediastino peccasse securim, quæ in Ioannis dextera debuisset non errare. Ipse Princeps in rem præsentem venire, voluit, vocatumque ad se Joannem, promere manum iussit: quam, ut vidit,

limbo

limbo sanguineo, velut cicatricis non
 inuenusto vestigio cinctam; ipse ma-
 nus dedit, crediditque fide non profu-
 turâ, manum miraculo restitutam, in
 hoc non inhūmanus, quòd & Joannis
 innocentiam prædicaret, & præcipi-
 tem unâ cum nimia credulitate sen-
 tentiam damnaret, documento Chri-
 stianis iudicibus non obscure dato,
 etiam iudices errare posse. Imago
 ipsa demum Venetias delata, hodie in
 templo Pacis religiosè conser-
 vatur. Iulius Strozius

Orator Ven. Imp.

16379

VI. IMA:

200
21-
22-
23-
24-
25-
26-
27-
28-
29-
30-
31-
32-
33-
34-
35-
36-
37-
38-
39-
40-
41-
42-
43-
44-
45-
46-
47-
48-
49-
50-
51-
52-
53-
54-
55-
56-
57-
58-
59-
60-
61-
62-
63-
64-
65-
66-
67-
68-
69-
70-
71-
72-
73-
74-
75-
76-
77-
78-
79-
80-
81-
82-
83-
84-
85-
86-
87-
88-
89-
90-
91-
92-
93-
94-
95-
96-
97-
98-
99-
100-

G. W. G. F.

VI.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
DE SCHOLA
VENETIIS.

PASTORIS inventum pictura est, qui primus ex umbra, quam ovis fecerat, fecit ovem. Sculptura, seu Statuaria non miuùs pastoribus debet, quia picturæ filia est. Hinc, si pastor quispiam de sculptura ferat iudicium, tanto piaculo non se inquinabit, quàm si sutor in picturæ chrisi progrediatur ultra crepidam.

Fuit quarto abhinc sæculo in Ariminensi agro ingenio felici rusticus, pascendis pecoribus ab arte & naturâ factus. Is sive cultelli amore, seu otij fastidio, scindere coepit ex avena primum fistulas solando labori, deinde etiam è sambuco. Placuit sibi artifex sine magistro; & plus ultra progressus levandæ siti etiam scyphos fecit, & pocula,

pocula, non parùm meliora vitris, quia non fragilia. Sæpe ars tam crassa derisa est, sæpe artifex: sed longè alia erat artificii mens: sibi placuisse opus, in parte mercedis ponebat, non moratus fastidiosos Aristarchos. Imò ad ritum ingeniosorum, stimulum accipit à contemptu, & spretus tentavit altiora. Prò! quanto careret thesauro Veneta Respubl. si homo iste risum Zeilorum vertisset in luctum suum, & à sculpturâ cessasset. Ille ergo, qui quondam gracili modulatus avenâ, vix bene fistulas & rustica crepandia formabat, ingenti ausu Deiparæ Virginis Statuam sculperè statuit, quia truncum reperit operi non ineptum, opusque subsecivis horis (neque enim officio pastoris defuit) aggreditur. Instrumentis pariter, ac arte non probè instructus, hoc uno prudens videri poterat, quòd faciem Virginis destinasset in operis finem, ut manu peritior effigia-

effigiaretur. Et verò labore improbo breves intra dies totam absolvit Statuam, quam ij præ alijs mirarentur, qui ignorant, rerum peritiam quandoque etiam à Naturâ haberi.

Quis autem caput Virginis figurabit? Quis formabit faciem? Jam nescire se pastor scit, quod scire se antè credebat, non parùm sapientior factus, ex quo temeritatem didicerat distinguere ab industria, casum ab arte. Non rarò admotò ferro provocabat artem, operi coronidem impositurus; & Virgini coronam; sed unà cum instrumentis tantùm non abjecit animum, donec tandem seipsum unà cum arte sua superaturus, manus ferrumque seriò admovit: sed opus turbavit noctu serpens, qui Virginis calcaneum sustinere non potest, ne dum faciem. Iterum ac tertium opus aggreditur; sed iterum iterumque eodem turbatore laborem suum reperit mane postero

ſtero irritum. Inde ſive irato, ſive tri-
 ſti, certè turbato, juvenum è ſilva
 adſtat par nobile fratrum. Hi de via
 primùm ſcire volunt, tum de Statua,
 & ſtatuario non pauca rogant, operam
 denique ſuam ſponte offerunt, & artis
 ſe peritos dicunt. Paſtor, ne quid ruſti-
 cum loqueretur, juvenes appellat, &
 propterea imperitos, & poſtquam tota
 manu viam monſtrâſſet, brevibus re-
 ſponſis ablegat, quos oportebat accer-
 ſere; ſed ijdem mane ſequenti iterum
 adſunt, eadem repetunt, eadem ſpon-
 dent, etiam importunè rogant: dum
 denique commotus aliquantiſper ar-
 tifex, ſcalprum abijcienſi, quàm tra-
 denti ſimilior, irent, ait, experimētum
 artis ſuæ darent importuni jaçtatores,
 utique non facturi faciem, ſed opus
 totum corrupturi. Nec plura: unus
 eorum prehenſo ſcalpro levi manu
 excuſſis ramentis apparere facit pri-
 mùm oculos, & prominere decentem
 naſam;

nasum; tum frontem planat, & aperit os, locuturum, si anima infuisset, denique totam faciem cum decora cæsarie: brevi horâ opus finitum stupenti rustico tradit, & scalprum deponit: addit opus unâ cum artifice placere Virgini, velle ipsam, ut ab Ariminensibus hinc deportetur ad portum, ibi navi sine remo & remige imponatur. Ituram, quò destinâssent Superi: Ariminensibus hæc nunciaret, se Genios cælestes à Virgine missos jubere. Et verò discedendi modus prodebat Angelos, repêtè oculis ereptos: Pastor nec se capere, nec Statuæ artificium mirari satis potest: Ariminensibus audita, visâque refert. Hi arti majorem, quàm rustico homini fidem habent, Statuâmq; non portui, sed vrbi destinât. At comitante populo ad portum, ubi perventum est, nemo fuit, qui ponderi tanto succollare posset. Quæsitum igitur ex rustico est, quid Statuâ

Statuâ fieri ipse vellet. Jam dixi, respondit, navi imponenda est, sine remo & remige. Factum hoc est accensis insuper utrinque cereis. Confestim versâ nullo impellente prorâ solvit ritu nautico à littore navis, & in altum evehitur. Fuere ex Ariminensibus, qui subito comportatâ in plures dies annonâ cymbam conscenderent, secuturi Patronam clientes.

At ubi Venetam urbem ingredi, & ad S. Marciliani templum consistere, navis visâ est, & ipsi quoque exscensionem fecerunt. Decebat Virginis Statuam cælesti vi portu Ariminensi egressam, non ingredi sine miraculo portum Venetum. Commodum aderat mutus puer, cæci patris filius. Is Statuam conspicatus: pater, inquit, viden', quàm hæc venusta sit Virginis Deiparæ Statua? Et verò etiam confestim vidit pater. Miraculum duplex celeriter famâ per urbem vulgatum accivit

accivit cum populo Optimates: qui ut reliqua quoque ex Ariminensibus intellexere, Statuam inferre templo Ducali decreverunt, sed nemo erat, qui eam loco movere posset. Itaque anno 1286, quo hæc contingere, coli Statua coepta est, & cultoribus suis mercedis loco referre miracula. Provehendæ pietati missi Romam sunt, qui à S. Pontifice Nicolao I V. peterent Indulgentias: qui bis cum fabulis suis (ita credebatur) rejecti cum risu sunt. Sed tertium ut redire, audiri etiam jussi sunt à Virgine, quæ Pontifici apparuit. Quapropter Ariminum missus, qui pastorem acciret, Divis vel jam in terris adnumerandum, vel certè in paucis charum. Ita credebatur, & ut credo, sic erat: sed, O DEI judicia! homo ob, nescio cuius flagitij, malevolas suspiciones, ferro tenebatur, & vinculis. Displicuit Pontifici Judicis stulta æquitas, qui summum

num jus non sine summa injuria exerceret in homine misericordiâ digno. Itaque confestim liberatum examinat ipse; & testes cognitæ veritatis literas cum Indulgentijs Venetis mittit.

Ex relatione Venetijs impressâ, quam pro suo in B. V. studio unâ cum quàm plurimis Imaginibus, & authenticis relationibus, per R. P. Franciscum Adoratum Societatis IESV, misit ad me Illustrissimus & Reverendissimus Dominus D. Franciscus Morosini Venetiarum Patriarcha, & Dalmatia Primas.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

GAYF.

VII.

IMAGO B.V. MIRACVLOSA
BASSANENSIS.

HVIVS Imaginis miraculosæ, quam vrbs Bassanensis colit, originem primam dare non possum, quia & memoriam hominum, & Scriptorum diligentiam fugit. In deserto stetit facello, & tantum non sine omni cultu, narrarunt seniores, cum, quod recensebo, contigit miraculum. Quod, ut fortè primum non fuerit, inficiari tamen nemo poterit, fuisse principale, unde Imagini honor posthac haberetur, & cultus exhiberetur tantis meritis dignus. Habet perclarum Martyrem ac Patronum vrbs Tridentina anno 1475, quo Hebræorum (qui tunc urbem incolebant) impietas in Christi de Cruce pendentis contemptum, ipso hebdomadæ sanctæ Veneris die, Simonem (calcearij sutoris filium)

filiū) vix sex supra viginti menses
 natum, funestissimis tormentis intere-
 mit. Hujus S. corpusculum etiamnum
 integrum & incorruptum in S. Petri
 templo Parochiali magnificè custo-
 ditur, jure hospitij: ut qui & ipse quon-
 dam apud Simonem quendam coria-
 rium in vrbe Joppen divertit. Decen-
 nio post secutus est Simonem B. Lau-
 rentius Sossius Bassanensis, in pari
 causa à Judæis trucidatus, tricennio ferè
 Simone major. Non ego hîc marty-
 rium & tormenta Herois recolo: sed
 illud narrare aggredior, quod certum
 omen futuræ sanctitatis in puero vix-
 dum in cunis posito eluxit.

.. Nescio à quo, aut contra quem *ijs*
 in partibus bellum coeptum erat, quod
 sine Laurentij patre geri non posset.
 Quapropter homo militaris altero
 nuptiarum die, campo se committere,
 & castra sequi gravibus imperijs co-
 ctus, uxorem pridie sibi nuptam, com-
 menda-

suadentatâ tantisper domo, reliquit.

Bellum, in quo Laurentij parens
 meruit, novem omnino mensum fuit.
 Rediit itaque, acceptâ missione mari-
 tus, consortis, ut existimo, precibus
 salvus & sanus, quæ idētidem ad eam,
 de qua loquor, Imaginem vigilas pro
 marito agebat, &, ni fallor, quotidie,
 si decem ultimos dies excipias, qui
 mariti reditum præcessere, quibus
 edito in lucem Laurentio decumbe-
 bat in lecto. Ingressus itaque domum
 suam, redax è bello miles, circumspi-
 cit primùm, & miratus neminem sibi
 fieri obvium, per scalas pervenit ad
 thalamum, ubi conjugem in lecto cu-
 bantem vidit. Aegram ratus, consolari
 verbis instituit, quibus excitare vel
 semimortuam posset. Illa gaudium
 mariti, quod tam amicâ salutatione
 attulerat, ut pari gaudio pensaret,
 filiolum, quem commodum lateri-
 tum applicatum habebat, remoto lin-

reo, monstrans: en, inquit, charissime
 conjux, amoris nostri pignus, & hæres
 domûs, & nostræ olim, quam Deo
 dante speramus, senectutis baculus.

Mirum est, quâ nonnunquam ve-
 locitate cogantur in cælo nubes, atque
 in fulmina ignescant. Multò, quàm
 credi potest, citiùs hæc visa sunt in
 vultu mariti, nunc verè microscopi.
 Rugas contraxit ut nubes, oculos ac-
 cendit ut fulgetra, linguam in roni-
 trua rupit: quid expectes, nisi trifur-
 cum è manu Jovis huius fulmen, quo
 dispareat hæc Juno? Ergone, inquit,
 ego pater pueri, quem alius genuit?
 Cætera, quæ homo maritus inter in-
 sanas per thalamos concursationes
 detonuit, vel Herculi furenti non
 excidissent.

Et habebat furor iste plus rationis,
 quàm solet. Nimirum à nuptiis ad ca-
 stra, à thalamo ad pugnam erat evo-
 catus recens maritus; nec tunc non
 amplius

amplius unam Principis Imperio indulgente.

Furor, ut plurimum, ira brevis est. Hic, quia in hominem Martium incidit, longus fuit, & denique arma missitavit nondum deposita, quibus uno ictu, utrumque honestæ domûs probrum auferret. Interea mulier lachrimis perfusa non profuturis, inter ultimos (quia mortis) sudores eloquentiâ plus quàm femineâ perorat. Et placisset bestiam eloquens innocentia, si audita fuisset. Sed qui debilem & singultibus interruptam femineæ vocem inter Martiæ vociferationis tonitrua audiret homo militaris, qui nec leges quidem inter tubas & tympana audire confueverat. Jàmque incumbentem sibi machæram, sive vitatura, sive mitigatura, filio manibus prehenso, superat affectum matris, & magnâ vi brachia tollit, prolemque obijcit jam cadenti machære; eo uno

felix, quòd Imaginem Virginis, de qua dixi, in ore, spem haberet in cordis.

Adeste, quotquot mundus tulit heroes, atque ipsi inspicite, ne fidem omnem superet, quod dicam. Laurentius vix dum totus decem dierum homo, ictum risu excipit, & manu macheram. Jamque alterum minabatur furor ictum: sed pupulus, parente fortior, manu aciem ferri interceptit: & quid, inquit, agis pater? quando ego filius tuus sum, & mater innocens? Hæc fatus, temporum nostrorum Cyrus, tacuit, & jam solus armatus (nam viro, qui jam pater esse coeperat, è manu gladius exciderat) tropæum manu victoriosa tenet, macheramque, ut victor, manu vibrat. Extimuit pater, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. Atque ut patrem se esse sciret, hominem tamen se esse ratisper ignorabat, dum animosior è concepta spe, visoque portento, femina viro redderet animum.

Red-

Redditz Deiparæ Virgini gratiæ, & inusitati portenti narratio facta vicinis, ab his publico, fidem tamen apud omnes non invenit, vel quia à milite, vel quia à fœmina hæc dicebantur. Modestius itaque mentiri jubebantur, hoc ficto titulo, qui receptus non esset, spurium pro legitimo haberi non posse: jure standum antiquo, & si volint, consuetis cœræmonijs ad hæreditatem admitti posse. Hæc matri, filioq; cum ipso marito in pœnam furoris paterni ferendâ fuere, dum tandem reperti sunt, qui conceptâ in Virginem Deiparam spæ, Imaginem venerarentur, & ipsi quoque peterent auxilia in morbis, quæ natura præstare non posset. Nam, ut Laurentij consulereetur honori, Virgo Deipara corâ imagine, quantumvis magna postulantibus negavit nihil, ita multiplicatis tanto numero portentis etiam primum, quod in Laurentio contigit miraculum, si-

56 IMAGO B. V. M.

idem integram invenit apud omnes,
quod antè vix dubiâ fide credebatur
à paucis. Decebat hic honor Sanctum,
decebat Martyrem : nondum enim
primum ætatis compleverat omnino
lustrum, & jam maturus ælo, & mar-
tyrio suffecturus, diram à Judæis mor-
tem pro Christo tulit. Hist. Vicent. l. 2.

cap. 71. Annal. P. P. Servit,
part. 2, cent. 4. lib. 1.

C. 4.

VIII.

GAVGF

VIII.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
AD S. JUSTINAM
PADVÆ.

BARBARVM oportet fuisse, & vere Copronimum, Constantinum illum Orientis Imperatorem, qui tam impiè patris mores secutus est; ut, quas furori patris Christianorum pietas subduxerat Divorum Imagines, summâ solertiâ conquiritas, ferro & igne prosequeretur impius Iconoclasta, sola in ligna, lapidésve bellicosus. Hic Isaurici Leonis non degener catulus, simul ac Imperium anno Christi 741 hereditate accepit, ne patris memoriam ulla unquam posset deleere oblivio, desævijt strenuè in Imagines Sanctorum, cum in Sanctos non posset. Nulla domus, quæ jacturam nõ doleret, nullis divitijs reparandam; & nulla platea, in qua non magni quandoque

dóque operis tabulæ assulatim sparsæ jacerent; nulla via, quæ non sacris eiusmodi ramentis honorata calcari vel à pietate ipsa recusaret. Mercurios in palatio vidisses, & Apollines, Veneres, Dianas, & Oviparas Ledas, Jovis cygneos ludos, Martis cum Venere plus quàm fescenninos jocos dabant marmora, & varij generis metalla: nihil non nudum erat, ut veritas turpitudinis venustius forderet. Cælitum nec figura, nec forma ferebatur uspiam. Hæ palatinorum leges fuere non parum paradoxæ, quibus illorum colere statuas, quos sequi nollent; eorum, quos sequi deberent, cum contumelia lacerare jubebantur.

Fuit, cum novo artificio conquiritæ per Constantinopolim Imagines comportarentur tanto numero, qui vel ipsis Iconoclastis admirationi esset, vix oculis suis credentibus, post tot,

tas.

tantasque horum penatum strages, tot
 idololatriæ reliquias pio furori sub-
 ductas. Itaque maximo in foro specta-
 culum futuræ Deo, Angelis, & homi-
 nibus Sanctorum Imagines in cumu-
 lum aggestæ, pyram effecere, in quâ
 tota Sanctorum memoria funus fieret,
 & conflagraret: & ne tanto funeri de-
 essent ludi funerales, hæc omnia ludo
 jocòque fiebant. Quid præficas memo-
 rem, quas devotus femineus sexus non
 gravatè submisit, quid faces recenseã,
 quas impijssimus quisque contra mo-
 rem à fronte subdidit, rogumque
 accendit?

At simul ac veneranda strues ignem
 concepit, Superi id; quod erat, non
 tardè subodorati, tam pretiosi thy-
 miamatis, tam severè hominibus ve-
 titi fumum, a verso à terra vultu, sus-
 cepere.

Sunt supra altas ætheris plagas
 fulmiuum plùs quàm muralia tor-
 c 6 menta,

menta, stantque in subjectos directa,
 destinataque impios, non tamen (ca-
 litum consueto more) exoneranda,
 nisi novi Promethei è terra ignem
 submittant, & peccatis, velut funibus
 incendiarijs, tanti strepitus machinas
 accendant. Nunquam stultius, ma-
 jore periculo mundus inter ignes lu-
 sit, quàm cum hunc rogam succendit,
 non difficulter cum fumo flammam
 caelo daturum, quæ accensis, quas dixi,
 fulminum plus quàm bellicis machi-
 nis, effectura esset, ut fractus illa bere-
 tur orbis.

Jàmque ardebat rogam sacro igne,
 jàmque caelum sacris è fumo nubibus
 tectum, nil nisi pium sanctumque spi-
 rabat: gemebant interim circa ro-
 gam, quos aliqua sanctorum cura
 tangebatur, & lachrimis ac suspirijs
 tantùm non extinguende flammæ ido-
 neis caelum cum fumo petebant: cum
 ecce è tabellis una, divina virtute, è
 media

media flamma, quæ jam totam, quanta erat, struem involverat, saltu mirabili in altum fertur, factoque bene grandi hemyciclo in medium populum, jamque capitibus suis timentem, decidens, in feminae Orthodoxæ gremium delapsa est, & non sine gaudio excepta. Hæc sibi tabulæque consultura, populo se subtraxit. At domum ubi venit, tabulæque materia simul, ac pictura examinata à pijs est, tabula reposita est: è ligno integra, quadrata, nec ultra mediocritatem magna. Pictura illæsa, colores vivi, manus artificis præ alijs bona,

Tabulam in tanta lignorum temerè congestorum congerie, inter flammâs fumòsque permansisse integram illæsamque è rogo solam, unicamque è tot alijs exilisse in altum, per arcum velut factò passu transisse flammam, & in feminae Orthodoxæ gremium decidisse, apud pios non mirum mo-

dò, sed & supra miraculum habebatur; eapropter velut unicus Fidelium thesaurus diu Constantinopoli, eo honore, quem merebatur, conservata est, donec à B. Vrio Sacerdote, & templi SS. Apostolorum, quod tum Constantinopoli erat, custode, unà cum corporibus S. Apostoli Matthiæ, & S. Evangelistæ Lucæ in Paduanam urbem deportata est. Atque hæc ipsissima est, quæ hodie à Monachis D. Benedicti Cassinensibus ad S. Justinam custoditur, miraculis hodiè que clara. An verò S. Lucæ opus sit, quod nonnulli existimant, non habeo dicere.

*Hanc historiam R. P. Alexander Boselli
Provincialis Venetae Prov. mihi misit,
desumpsitque ex Portin. de Felic.*

Padu. lib. 9. cap. 19.

fol. 412.

•••••(0)•••••

IX. IMA-

GAVG.

IX.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
IN MONTE ORTONE.

Eò fides hominum devenit, ut vel ipsi DEO dicenti non credant, nisi dicat se dixisse, & portentis dicta confirmet; alia enim DEI loquentis verba mundus hodie vel non audit, vel non intelligit, quàm miracula. Intelliget hoc lector ex origine Imaginis Deipatræ, quæ in Monte Ortone miraculis celebratur, quam fide magni Historici recensent.

Anno ab Humanato Deo 1427 pestis Lombardiam universam afflavit, præ alijs ita Paduanæ vrbi infesta, ut etiam ij, quos aliàs metus in virum quoque constantem cadens non terret, urbem desererent. Ita multi non tam mortem, quàm mortis modum timent. Eos inter fuit Petrus Falcus homo militaris olim, qui, cum
è mili-

64 I M A G O . B . V . M .

è militia nihil præter pauca stipen-
 dia, & multa vulnera domum retu-
 lisset, jamque nec ex his quidem mul-
 tum amplius superesset, præter pe-
 dum incurabilem dolorem; eadem-
 fidelia duos, ut aiunt, deorbaturus
 parietes, vrbe ob luem malignam re-
 licta, ad montis Ortonis thermas se-
 tantisper contulit, quoad inde sa-
 nus in sanam patriam rediret. Fuit
 Petrus caelesti itinere aptior, quàm ter-
 restri, rarò in milite exemplo; nam
 conscientie ut bonæ erat, ita nullum
 quoque abire diem passus est, quo Vir-
 ginem Deiparam consuetis precibus
 non veneraretur, hisque gradibus,
 etiam afflictis pedibus, magnis tamen
 passibus ad Superos properaret; sed &
 Superi ad ipsum: nam Virgo Deipara
 soli in silva & oranti die quadam se
 visendam præbuit, quam toties pe-
 tierat, sanitatem datura. Petrus, si
 viso, qui Deiparam vestiebat, splen-
 dore,

dore, exuisset calceos, supersticiosus
 haberi non meruisset, nam locus, in
 quo stabat, terra sancta erat, quando
 simul ac cum admiratione terror ho-
 minem sibi restituit, ipsa Virgo &
 exuere illum calceamenta iussit, &
 locum sanctum suumque esse dixit.
 Vade, inquit, & in hac, quam mon-
 stro, scaturigine pedes lava, & sa-
 lutem cape. Quam recuperatam in fun-
 do, si laborem non recusas, & sub sa-
 xis Imaginem meam reperies. Scito
 insuper locum hunc meum esse, hinc
 me coli velle. Atque ut hęc omnes
 ex te audiant, non omnes tamen cre-
 dent. Itaque ut & his quoque fidem
 facias, duos ex his arboribus surcu-
 los decerpe, Quernum unum, Olivę
 alterum, sicque urbem ingredi, &
 eos accede, qui vrbi cum potestate
 præsunt, quibus, ubi receptam sani-
 tatem, inventamque Imaginem de-
 narraveris, ea quoque subijunge,
 quę

quæ de struendo hîc loci templo tibi dixi. Invenient dicta fidem, sed lentam, nec integram: tum enim verò tu ramo Olivæ viridi cinge lumbos, & mox arefcet; revirefcet autem, quàm primùm caput tibi eodem coronaveris. Hinc reconciliatum tibi Filium meum intelligent Paduani, & pestiferæ luis tandem optatum finem. At verò ut fciant quoque, hunc à me locum impertiendis cæleftibus favoribus gratiisque electum, Quernum ramum cape, quem, fimul ac capiti circumligaveris, videbis exaruiſſe: quapropter eodem ramo arido lumbos cinge, & iterum revirefcet. Hæc fata Virgo videri deſijt.

Petrus Falcus cælefti gaudio delibutus, ſervis, qui ſupervenerant, viſa refert, eorum ope frontem aquæ calidæ inter carecta queſitum invenit, & in fonte ſub faxis Imaginem indigne tabula quadrata cubiti magnitu-

IN MONTE ORTONE. 67

gitudine, tum nudatos à servis pedes
immergit fontis scaturigini, & mox
redire in pedes vigorem sentit. Ita-
que jam de futuris quoque miraculis
securus ad urbem Montis Ortonis re-
dit, & convocatis Magistratibus ex
ordine cuncta & graphice narrat, e-
que in-dictorum confirmationem, quæ
jussus est, ramis virentibus patrat
miracula. Nemo erat, qui auderet
tantis fidem negare factis, nemo, qui
non, quæ in rem erant, comportaret.
Vnde sumptuosissimæ fabricæ præ-
grande templum est, quod hodie
P. P. Eremitæ S. Augustini unâ cum
Imaginæ curant, nobilem Paduano-
rum in Monte Ortone thesaurum.

*Quomodo Imago hæc, & à quo in
fontem infra saxa sit abjecta, non con-
stat. Sunt, qui putent, ab Iconoclasta quo-
piam id factum. Alij existimant, à Vir-
ginis singulari cultore, belli tempore huc
depor-*

deportatam, & marmore custoditam.
 (nam sub marmoreis latebat fragmen-
 tis) Alijs placet appensam dix arbori,
 casu prolapsam, & ab Angelis in hoc usq[ue]
 tempora conservatam. Videri potest IL-
 lustrissimus & Reverendissimus D. Ia-
 cobus Thomasius Episcopus Civitatis
 Nova, qui totam hanc historiam fuse
 descripsit, quam ad me descriptam misit
 R. P. Alexander Boselli, Pro-
 vincia Veneta Pro-
 vincialis.

B. V. M.

in amore confidit
in lacibus fragor
per se non dicit
Angelus in bar
m. Vultu post
irrendissimum D. b
Episcopus Cantuar
hanc ipsam scrip
tore de scriptis
a dicit B. b. b. b.
m. m. m.

S. 124

GADG

X.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
IN MONTE BERICO.

PROFUIT Vincentinæ vrbi, habuisse in vico proximo Berga vetulam, quæ Vincentia vocaretur, nam fortassis vel ideo, quia idem sibi cum afflicta vrbe nomen esset, orationi vacabat ardentius, identidem Salutationem Angelicam submurmurando,

Patr. cum marito in colle vicino agellum suum colenti cibos ferret. 7. Martij anno 1416, hora post solis ortum tertiâ. Scitit devotam sibi visitricem Virgo Deipara, tantâ luce vestita, quantam oculi Vincentiæ, si vel juvenis fuisset, non sustinissent. Itaque velut fulmine icta in terram non aliter, quàm moritura precipitatur. Sed quia non territura, sed animata vetulam Virgo advenerat, confestim advolat, cunctantem erigit, omni-

omnique terrore pulso jam cordatio-
 rem sic alloquitur. Vincentia mea
 (scito enim, te meam esse, cum ego
 tua sim) vade Vicentiam, & nuncia
 afflictae vrbi, si pestiferam abire luem
 velint, in hoc mihi loco templum col-
 latis pecunijs ædificent, sciântque, tam
 diu duraturam luem, dum ipsi moni-
 tis caelestibus pareant, Vincentia jam
 cognominis vrbi facta Patrona, quas
 in rem erant, Virgini opponit; quis
 ex vrbe universa crediturus sit fami-
 nae? quis vetulam non irrisurus? si vel
 notae sanctitatis Sacerdos hæc vrbi
 nunciaret, futuros, qui lucrum, qui
 gloriam obijciant? Tempora vrbi non
 deesse, & si olim defuissent, nunc ut-
 men vigesimum sextum jam annuum
 peste laboranti, & tantum non ex-
 hausta: civis templis, non templa ci-
 vibus deficere. Vetulae etiam somnia
 obijcientur: cum sacro sine, quid, quod
 (ut fidem forte verba mea apud cives
 inve-

inveniant) in exhausta vrbe non erit, unde operarijs, vel in hebdomadem merces solvatur. Itaque, O Regina Cæli, vel à Vicentinis pete, quod præstare queant, vel, si certum est templum vectigalis jure imponere; mitte, cui credant, meque tuo, meoque bono non dignare tanto honore.

Adhæc Virgo: vade, inquit, & que jussi, Vicentinis indica. Eidem non habituris, fontem limpidissimum, & mirum intra hos duos, quos tibi monstro, lapides promitte, si fodiant. Quin, ut eâ, quâ volo formâ, templum figurent; ecce fundamentorum ambitum designo: quo dicto crucem ex Olivâ olim, nescio à quo, ibi plantatam, extrahit, manûque prehensam circumducit, terrâ, quantumvis durâ, facile subactâ, & in fossam, qualem vix sarculo fecisses, ne dum sarculo, dehiscente. Denique, cum ad locum, unde coeperat, redisset, Oliveam, de qua dixi,

dixi, crucem eo loco terræ infigit, quo principem erigi aram volebat. Iretur itaque visa auditaque quàm primùm referret, id insuper adjungeret, omnes festos Virgini Deiparæ dies, imò omnes totius anni Dominicas, templum hoc visitaturis, & quidpiam precaturis, præ alijs diebus bonâ suâ prece fore felices, & albo calculo notandos. Quibus dictis, Virgo bene precata evanuit.

Vincentia in pedes erecta, & jam sui juris, ante omnia ad sportulam respexit, & num rupta quæpiam è lancibus effudisset polentam examinat, nam præceps in terram ruina potuisset certè, si non debuisset, rumpere fragilem testam. At verò, ut integra omnia vidit, non parùm mirata est; cum verò etiam immisso pollice deprehendit calorem, quem dedisset domi focus, nondum abiisse, etiam obstupuit. Et verò, quis non miretur?

Non

Non minus miliari integro vetula
 ad maritum cibos portaverat, & non
 partem temporis absumperat collo-
 quium Virginis; adhuc septima Mas-
 ti) dicitur potrat, vel diobus à foco pas-
 sibus non bene costam polentam fri-
 gescere.

Vincentia, traditâ prope mario
 sportulâ, & cursum, quæ vidisset, nar-
 rat, quàm primùm ad urbem festi-
 nat, ex ordine omnia, quæ contigerât,
 de fide literæ obvijs quibusque denarrat.
 Si tam citò fabrica surrexisset è fun-
 damentis, quàm Vincentiæ verba per
 urbem famâ volante circumlatâ sunt,
 plures possibiensium céntrias civium
 nunturâisset vrbs Vicentina. At verò,
 quia vetulam prædicantem, & de pe-
 cunijs loquentem audierunt, plerique
 præfagam, nonnulli etiam sagam
 esse existimaverunt. Atque ut fortè
 ipsa neminem aut deciperet, aut de-
 cipere bona instituisset, ipsa tamen,

D

LIVE

sive somnio, sive familiari vetulæ phantasiâ decepta; non abs se creditur est, & tum maximè, quando ad Episcopum ducta, ad sui finales annos cum fabulis suis & oâmentis amantata est; quantumvis & fontem mox reperendum, & designata à Virgine Deipara templi fundamenta jactaret. Itâ vix unquam alijs, semper nobis credimus.

Abesiâ cum fabulis vetulâ, prudentiæ se litâsse crediderunt Vicentini. Non ego. Quid enim? ergone, si sub fordido palliolo latere potest sapiëntia humana, non possit divina? Ergone Deus, qui nec vultum, nec staturam aspicit, qui personarum acceptor non est, mittere non possit, quem vult? Felix profecò Vicentia, & in paucis sapiens civitas, in qua nemo est, qui unquam vetulæ somnianti, & quævis fausta & infasta auguranti crediderit. Vel, sibi (ut deesse creduli nisi piam possunt) cur vigilanti non creditur?

ditur? & omnia fausta spondenti? cur
 nemo vel unius diei operâ, evulso sa-
 xo, inquit promissas aquas? cur ne-
 mo vel deambulans locum adit visu-
 rus, num ventila ex arte ad architecto-
 rum leges designâisset fundamenta
 templi.

Ita nempe animo cadimus, cum
 tristibus urgemur fatiis è celo, ritu, quo
 vertiginosi solent, qui nunquam pro-
 futura apprehendunt. Poterat vetula
 monstrare digitorum celestium vesti-
 gie rosei coloris, & cum vite duratua-
 ra, humero impressa, cum à Virgine,
 erecta in pedes est, & fortè etiam
 monstravit: poterant ipsi Vincentiâ
 non imperitè suspicari pestiferam
 lucem, cum hæc referrentur, remissis
 savientiam plectendis animorum ob-
 stinationi vehementer post auctam
 esse. Sed, ut dixi, tristibus meliora
 sperare difficile est. Interes Vincentiâ
 nullo non die cum sole templum suum

adire, & adacto Cruci cereo ardente,
ingeniculata preces fundere, & vix
cum sole abeunte abire, testata, nullo
se teneri fastidio, quando inter Ange-
licos concentus ibi deliciaretur.

Credimus, ni fallor, Superis benefi-
cium nos facere, quando nobis bene-
ficia ab ijs importunè obtrusa acce-
ptamus. Ita est. Expectatum à Deipara
duobus superno annis est cum dimi-
diò, & nemo omnium unus Vicenti-
notum repertus est, qui vel fontem,
promissum inquireret levi scalpulo, aut
quem vel etiosa deambulatio ad lo-
cum, non plus mille passibus vrbe di-
stantem, iuicaret.

Itaque anno 1428. 8. Augusti ite-
rum Virgo apparet Vincentiæ, tum
quando vel maxime se va pestis recru-
dit, eademque, que olim, ingeminat.
Garru itaque vetala, & vociferatio-
nibus vrbe implet, & tandem à Ma-
gistratu & Episcopo agrè audita fidem

extor-

extorquet. Itam itaque instituta ritè
 processione est ad locum, visisque
 perinde, ac si tunc erutz essent, fossis
 templi spatium ambientibus, excitus
 quoque levi labore limpidissimus fons
 in fluminis modum emergens. Jam
 quisque fidem habitam fuisse oraculo
 ante biennium voluisset: homicidas:
 suorum quisque inclamare illos, quos
 sum vizio tandem ratura vobis bonum
 esset dilatum, nullo in se, omnibus in-
 unumquemque tanti facinoris piacu-
 lum conijciente. Ita est: nemo facit,
 quod omnes faciunt.

Decreta 25 Augusti solennis itorum
 processio, quâ primus templi lapis cum
 sacro positus, & datum labori prima
 pium est. Cùmque ijs decretere possis
 videretur momentis, quibus eroperat
 fabrica, auctus operarum numerus est,
 & alia in sequentem Dominicam in-
 dicta processio, in quam non pauciores
 tredecim millibus confluxere, quo-

rum munificentia ea congesta sunt in fabricam donaria, quibus intra tri-
 mestrē quantumvis amplum templum
 depropesaretur. Tante molis erat,
 pestilentia finem imponere, quae qua-
 tuor omnino & viginti annos affixe-
 rat Vicentiam. De miris non nisi duo
 affero. Primum: quod ipsdem, ut supra
 memoravi, momentis decreverit lues
 pestifera, quibus crevit fabrica. Alte-
 rum: quod, uti trecenti fuerē, qui pri-
 mo die ex reperto fonte biberunt, ita
 trecenti omnino fuerint, & hi ipsi, qui
 simul eodem die salutem biberunt,
 à quocunque mali genere vindicati,
 semine gratis potante tam salutife-
 rum è caelo laticem. Siccatum tamen
 aliquot post annos unà cum miracu-
 lis fontem asserit, qui hanc historiam
 describit P. Frater Franciscus Barba-
 -renus Cappaccinus in hist. Ec-
 -cles. Vicent. lib. 1.

c. 87. & seq.

XI. IMA

Vertical text on the left edge, likely bleed-through from the reverse side of the page. The characters are difficult to decipher but appear to be a sequence of Chinese characters.

G. A. W. G. f.

XL

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
IN MONTE VIRGINIS.

VIDET hic loci, quisquis specta-
tum admittitur, faciem Deiparæ
in tabula lignea pictam cum Puero
JESU: sectam quoque in transversum
tabulam sub Virginis vultu observat:
picturam denique reliquam multum
à vultu Virginis diversam, non sine
causa miratur. Unde hæc omnia Ima-
gini sacrae venerint, recensere aggre-
dior. Atque imprimis opus esse S. Lu-
cæ dubitare non licet; ne fidelissimæ
antiquitati repugnemus: hæc enim
ipsissima est (a) quam Eudoxia una
cum cingulo B. Virginis, ac Domini
nostri fasciis in sepulchro B. Virgi-
nis inventis ad Pulcheriam Augustam
Hierosolymis Constantinopolim mi-
sit. (b) Hinc ab anno 420 Imago hæc
sacra cœpit appellari S. MARIA Con-

Constantinopolitana ob insignia, quae pa-
 trabat, miracula. Quorum duo, si bre-
 viter apponam, videbit lector, nihil me
 superfluum, otiosumque scribere. Pri-
 mum cum Gaina Rege Barbaro, &
 hereticae sectae infecto, contigit. Is cum
 potente & numerofo milite apertas
 Constantinopolis portas ingressus va-
 vit urbis (nescitur quae manu) repente
 clausis tantum non ad internecionem
 deletus est, postquam cives se, suaque
 huius Imagini commendarunt. (c) Al-
 terum, barbaros, nescio quos, tangit,
 qui sexcentarum navium classe urbem
 non parum graves minabantur exci-
 diam cominus; ubi tamen Sanctissimi
 Patriarchae consilio solenni pompa per
 plateas & fora, haec sacra Imago fuit
 circumducta, flere Imago visa est, ut
 flere desinere cives. Acciverunt haec
 caelestes aquae e caelo grandinem, sed
 igneam; quae in naves delapsa omnes
 ad usque decem, odore piceo relicto,
 absum-

IN MONTE VIRGINIS. **S**

absumpsit, ut maritima quoque Sodo-
me exemplum amittas haberes. (d)
Hæc aliæque Virginis postcata civitum
illorum bono per hanc imaginem pa-
trata, fecere, ut tertia hebdomadis
dies non amplius ad dei Martis, sed
Dei Matris honorem dedicata habe-
retur. (e) Jam quomodo hæc Imago
ad hunc, de quo loquimur, locum
devenit, dicendum est. Circa annum
1230, Balduino II. rerum Orientis
potenti, à regulo Cretæ domino filia
obtrata est in sponsam. Balduinus
sponsam unâ cum filio patris (quæ
Cretensis) sprevit. Hinc animis, & sine
caduceatore jam jam invidiosial
bella. His pressus Balduinus ingenia
Græciæ toti indixit, vedigalia quoque
quæ potuit, Italia Principe sanguine
junctos imploravit. Noscitur quæque
ipsam filiam suam obsidem dedit, ac-
que unâ cum filio sanctissimæ Crucis
non parvam partem, sponsam, alias-

DE . . . I M A G O B . V . M .

que celeberrima Christiane Fidei gazas. Inter ea sive ob ablatae tot ex Imperatorum sacratio reliquias, sive quod fidei propius est, ob gravatam vectigalibus Graciam, suorum quoque, id est, Gracorum incurrit odium, ut dispensari à prudentibus ceptum, sit, intra, an extra urbem, inter cives, an hostes, Balduinus esset securior. Placuit fuga, et quidem in Italiam ad suos. Illic, ut se inurus asperet, quicquid sacratum reliquiarum Imperatorum, sacrarium habuit, cum cetera Gasè in onerarias conjecit. (f) Catharina Balduini neptis urbem ingratis non invita cum deferret, Imaginem tamen hanc post se relinquit. tam ingratis civibus non sustinuit. Itaque militibus imperat, tam ab altari vellens, quod cives milites (si quidem integram vellent) premente regis alium, non possent, transversam secuerunt, secumque dimidiam operis partem,

IN MONTE VIRGINIS. Sy

partem, quæ Virginis vultum ad pe-
ctus usque tenebat, abstulerunt. Cum
his thesauris ad oras Italiz appulsus
Balduinus per Apuliam iter habuit.
Neapolim versus, Vix Avellinum per-
venit (yrbs est Monti Regali proxima).
mula, quæ Virginis Deiparæ Imaginē
cum cæteris, quas dixi, reliquijs vehe-
bat, absque ductore per collem, quā
itur ad montem proximum, iter arri-
puit. Aberrantem à via, ut credebatur,
bestiam reducere miliones; sed iterū
ac tertium eundem bestia callem in-
sistere, & collem avium petere. Oborta
subinde tempestas vim pluviz gran-
dinisque dejecit, monuitque Impera-
torem, reduci bestiam à colle, invito
caelo. Fuere quoque, qui assererent,
templum Deiparæ (S. Guilielmo Con-
gregationis fūdatore sub titulo Mon-
tis Virginis) in vicino esse, huc bestiam
agi à caelo. Itum igitur ab ipso Impe-
ratore cum toto comitatu est, quō

præibat mula, sacri oneris bajula. Ecce tibi, ubi in conspectum templi ventum est, nullo pulsante æs omne campanam sponte insonuit clangore festivo. Acciti miraculo Religiosi obviam procedunt pompe, quam comitibus jam prospiciebant, acceptamque Virginis tabulam (ita Imperatore & Catharinâ volentibus) solenni pompa in aram, quæ medium obtinebat templum, deportant. At verò mane postero, eo, quo nunc stat loco, sacrum pignus virtute divinâ translatum invenere. (g) Unum, ut cætera taceam miracula, præterire non possum. Ad dædæo circiter passuum millia, si sacram ædem pro centro habeas, carnes, ova, ea seus, butyrum, lac, volente celo, comedi non possunt, imò nec impunè apportari; etenim ubi horum quidpiam importatur, quin etiam, ubi vel una sola mulier accedit, quæ gentis more capillos unxit butyro, repente coactis

nubibus

IN MONTE VIRGINIS. **B**

urbibus caelum totum agitur in rabie,
eijcit inter tonitrua grandines, plu-
vias, fulmina; & ventus tantum non
ipsi monti minatur ruina. Neque
pax ante cum irato caelo iniri potest,
dum undique perhistrato monte de-
prehensum piaculum sit. Itaque edulia
vetita, quam primum deprehensa
sunt, confestim vel igni absumuntur,
vel ex alto colle in subjectam vallem
praecipitatur. Quod si mulierum, ut dixi,
crinibus butyrum allitum sit, abscissio
illico capillis combustisque, remedium
malo poni debet, tum demum caelum
cum terra redit in gratiam. (b)

*Hec ad me R. P. Ioannes Floma-
rinus R. Benevent. ex Illustriss. Jordani
Episcopi Leydenensis Chronico. (a)
Est et huius rei apud Metaphrastem ad-
notatio in vita S. Lucae, ut assertit Au-
stor Jordanus his verbis: is primus om-
nium. cuius figuram expressit, atque, ut*

Theodorus lator exposuit, Imaginē quoque
 Genitricis Dni ad vivum depinxit, quā
 porrò ad Pulcheriam Augustam ex
 Hierosolymis Eudoxia misit. (b) Ni-
 cephorus confirmans hoc addit: Pulche-
 riam acceptis hinc reliquijs templum
 edificari jussisse: in quo (dicit Auctor.)
 divinam illam Virginis Imaginem,
 quam D. Lucas Evangelista in tabula
 depictam reliquit, sanctūque pensum
 & salutare ipsius fascias perinde atque
 thesaurum, quem Eudoxia Augusta
 cum Hierosolymanam profecta est servan-
 dum curavit. (c) Niceph. hist. Eccles.
 sui temporis. (d) Eutropius lib. 21. re-
 rum Roman. (e) Idem Niceph. loc. cit.
 (f) Berganus in Chronic. apud R. D.
 Ovidium de Lucijs in relat. typis datā
 de hac Imagine. (g) Ita prater R. D.
 Ovidium de Lucijs confirmat D. Re-
 gens Toppia in tract. super Authent. im-
 presso codice de sacrosanct. Eccles. ubi
 hoc addit: anno 1310 Catharina II. Im-
 pera-

IN MONTE VIRGINIS. 89

peratrix erga S. Imaginem obsequentis-
sima, per illustre satellum jussit adificari,
& S. Iconi, qua caput tantum cum par-
te pectoris ostentabat, reliquum corporis
jussit addi, unà cum Puerò IESV inter
brachia: nec non quosdam Angelos ad-
stantes, & complura titia ad ornamen-
tum tabula precipuum; capisque Vir-
ginis suam aptavit coronam auream,
ibique mandavit suum cor-
pus sculptura tra-

KILMA

XII.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
D. E. M A D I A.
M O N O P O L I.

H A B V I T vrbis Monopolis Episcopum Romualdum, dignum, cuius memoria apud posteros esset in benedictione. Is muros, & mores edificaturus, templum Cathedrale S. Mercurio dicatum, jam ruinae proximum, anno à Virgineo Partu millesimo supra septuagesimum quintum, sui officij trigesimo, demolitus est. Crevit subito fabrica ultra multorum expectationem, opem conferente Roberto Guiscardo Comite Apuliae, natione Normanno: stitit tamen unà cum edificio omnium voluntates lignorum penuria, quibus muri tecto conjungerentur, & subjectum templi forum regeretur. Abiére interea anni, quibus de perficiendo templo nec spes, nec cura.

GAVO f

cura. Poterat subinde farouli cum
 fundamentis terræ inferri et ovisse in
 arbores, unde magnitudinis justæ tra-
 bes haberentur, si solum materia fed-
 ra esset. Et staret adhuc fortè sine
 tecto templum, nisi Romualdus tan-
 tæ domûs architectus memoriam,
 quam plerique jam abjecerant, iterat-
 is ad Virginem Deiparam precibus
 conservatam, identidem objecisset,
 non cessaturus, dum ipsum cum nu-
 bibus orando cælum penetrasset. Au-
 dita preces ipsa Deipara ostendit,
 quando intempesta nocte è civibus
 uni veste candida (quia felicia annu-
 ciabat) in somnis adstitit, jussitque
 significari Episcopo, trabes regendo
 templo necessarias, suo beneficio ap-
 pulsas esse, statèq; in littore. Rejecta,
 ut fit, somniantis imago est à Romu-
 aldo. Vnde enim hæ trabes in opus
 suffectura? Atque ut portentose quis-
 piam è cælo monitus eas huc destinâs-
 set.

sen, venturos certè nautas, cantu gaudij
 nuncios. Placuit redire sequenti nocte
 Virgini: sem fuisse non somnium, a f.
 firmare: iret proinde, & Episcopo fi-
 dem faceret. Fecit quidem imperata
 civis, sed non fidem Romualdo.

Itaque nocte quoque tertiâ Virgo
 se civi, eodem, quo ante cultu stitit,
 eademque dixit, iussitque. At tum,
 primùm oculis post somnum apertis
 vidit, posse non magno labore verum
 à falso secerni, quando non plurimis
 passibus mare distaret ab urbe: posse
 quantumvis longa litora unies oculi
 obtutu sine sudore obiri, posse videri
 rot, tantisque trabes, si alicubi hæsis-
 sent, Ita tantùm non sera plerumque
 bona consilia sunt. Itaque excusso pri-
 mo somno, quem prima noctis vigilia
 concilia verat, ad portum properat.
 videtque ad litus stare trabes: Gau-
 dium, ut fit, metum mixtum, vetuit inire
 tignorum numerum, vetuit inquirere,
 qui

qui eas nautæ appulissent. Rectè igitur properat ad Episcopum, ac mediæ nocte excitatum monet, adesse in portu trabes, jam sibi visas: agnosceret Virginis munus, nec ultra dubitaret. Romualdus, ut incredulitatem, si quæ fuisset, Deiparæ purgaret, nocte mediâ ære campano populum omnem ad supplicationem convocat, atque interfices ad portum deducit, Virginis donum, trabes accepturus. Et ecce, ipso in porta trabes ratæ in formam (gentili lingua Madiam vocant) contextas, sine remige, sine nauta. Accurrere quàm primùm è populo, qui Episcopo imperante, ratem traherent in terram: numeratæ deinde trabes, una supra triginta, tantùm non ab ipso sempli architecto ad mensuram exactæ & numeratæ. Summâ nocte pulsatis campanis concitatum non sine timore ignorantem populum, processionemq; institutam esse ab Episcopo,

non

non parùm improbârunt, quos civium
 aliqua, & civitatis cura tangeret. Fieri
 hæc non sine certo prægnantium, &
 graviter ægrotantium periculo, quos
 subiti timores semper affligunt, non
 rarò interimunt. Potuisse inermes ex-
 tra muros cives ab hoste opprimi, po-
 tuisse vbi ab igne creati excidium,
 potuisse expectari manè. Atq; ut tan-
 tum urgeret. vel desiderium, implere
 locum omnium potuisse cum suis Pre-
 sulum. Non a volucras utique, aut
 per mare redituras tantæ longitudinis
 trabes. Atque hæc non tam imperitè,
 quàm non piè: nisi cælem humanis
 mentibus influens ad ea plerumque
 urgeret, quorum causæ non nisi in fine
 apparent. Sic intererat plurimum in-
 teresse processioni populû, & vel ideo
 maledicis truncata est obrectandi
 materia, quòd Clerus non parverte-
 rit. populûque ipse in rem venerit
 præsentem, majus aliquid trabibus in-
 venturus.

Etenim

Etenim dum secantur vimina, & facti è corticibus funes; ecce tibi tabulam ligneam, quatuor palmos altam, tres latam, in qua coloribus depicta Virginis Deiparæ Imago est visa, manu (si ramentum humanâ) peritissimâ. Vestitus, ut & pictura, Græcam antiquitatem spirant: & quia ijs imaginibus, quas à S. Lucae manu habemus, dissimilis admodum non est, plurimi fuere, atque etiamnum sunt, qui non temerè coniectare se credant, opus esse S. Lucae. Virgo Filium sinistrâ tenet. Ad pedem Imaginis duos videre est, quibus à tergo Monachorum Basilianorum ritu cappa nigra dependens, unde tamen (cetera si paria sint) argui non potest picturam esse Divo Lucae posteriorem, cum ipsa Lauretana Deiparæ Statua, cappâ nigrâ à tergo dependente, in hodiernum usque diem videatur. Ad dexteram quoque Græca mulier (quæcumque tandem illa sit) vide-

videtur, quæ, quia modij palmi altitudinem non excedit, illa prudentis esse creditur, quæ picturam fieri curavit, quæ in pictura cum B. Virgine colenda proponatur.

Tanti repente thesauri facta Monopolis domina, quid aliud pararet, quàm triumphum? & commodum facibus per noctem absumptis in vicem successit post auroram sol serenissimum invehens diem, ut illi servaret, quæ pulchra est ut aurora, electa ut sol. Jámque populus non difficulter in pompe dispositos ordines coierat; cùm Episcopus prehensam manibus tabulam solenni ritu urbi ac novo templo infert, & aræ principi imponit. Hic multis mensibus magno Incolarum bono stetit: quibus portentosa beneficia pro cultu reddidit, & sibi miraculosa Imaginis titulum, noménque promeruit. Tum, testorabibus templo, alium in locum, ne opera-

operarum iacuriâ offenderetur, è regione majoris portæ collocata est tantisper, dum ille pararetur, in quo perpetuam figere sedem debebat: qui tandem venustissimâ architecturâ insignis Imaginem non sine solenni ritu suscepit. At Imago postea luce ad priorem locum rediit, bis tæve repetito portento. Non obscure ab incolis intellectum est, velle ibi Virginem sedem figere. Quapropter conjunctis operis illum, quem elegerat Virgo locum, magno pretio fecerunt illi pretiosum. Imago ipsa hodie auro & gemmis sit tegitur, ut non nisi Virginis & Filij vultus extent.

Miracula ipsa, quia rara non sunt, pro miraculis non habentur. Hoc rarum: Virginem vestitus candido inter duos facigeros supra turrim visam, templum suum ab hostibus defendisse, & pilam tormento majore ejectam regressisse in jaculatorem, jam suo telo intercurentem.

The

Theſaurum & cimelia per vim ab-
 lata, ſemel iterumque, ac tertium re-
 duxiſſe; ut divinitus factam ipſi pra-
 dones agnoverint, ac templum poſt-
 hac indemne reliquerint.

Inventus eſt tam audax è Clero
 quiſpiam, ut monilia è collo Virginis
 pendencia, quæ ſine veneratione nec
 ſangi ſolent, furto adſerre tentaret.
 Jamque non infeliciter a uulſa ſacra
 abſcondoræ; verum ſacelli, cætera
 non ampli portat, quantumvis aper-
 tam, ſacrilegus iſte non reperit, parie-
 tibus in omnem partem temerè im-
 pact? Edictus manu ducere aberran-
 tem tentavit. ſed & illi tandem à por-
 ta aberravit, dum conſpiciendam Virgo-
 ream, reſque ſuas haberet.

Fuit mater, quaſi ſiclo rotâ currus
 fœdum in modum lacerato, & jam
 jam ad ultima aduſto domi relicto,
 cum gemma non infimi pretij ad
 templum properavit, Virgini munus
 pro

pro filij salute oblatura. Facto, ut credibile est, festinanter officio, domum recurrit, & filium sanitati restitutum vidit. Filiolus super facto rogatus: Virgo, inquit, huic similis (simul Imaginis, de qua loquimur, ectypon ad lecti spondam pendens ostendit) huc ingressa est, & levi alapâ faciem mihi perstringens: memento, inquit, fili, quo tibi modo amissa redierit valetudo: simul foras se proripuit: nec multam hinc processerit.

Ex narratione historica de B.V. de Madia civitatis Monopolis, linguâ Italicâ typis publicatâ: ex qua haec ad me. A. R. P. Ignatius Spinola.

XIII.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
TREMITANA.

INSVLARVM maris Adriatici una est Tremitana, quæ olim à Rege Diomede nomen accepit, & Diomedea dicta est, nunc & rege, & regno, quin & nomine privata inconstantia humanae documentum dat, & à tremore, seu terræ motu nomen habet.

Fuit Diomedis olim nomen magnum, & Superis quoque odiosum: quis enim, Virgilio canente, noscitur, quòd manet à lra mente repositum Junobis odium & Diomedis equos? Nihil superest: namina simul & nomina in fumū, in auras abiēre locum datura Deo, cui incolæ servirent in timore, & exultarent in tremore. Et verò etiam ita servitum est, ut plerique incolæ, quâ essent origine nati, ignorarent, & nusquam de Diomede minus

L.

RACVLO
TANA

is Adriand
 x olim i Reg
 cepit, & Dis
 & rege, & p
 vata innotu
 num dat, & i
 tu nomez Sab
 elia nocet an
 coque adifan.
 casens, neli
 ente repositum
 edis equos:
 simul & non
 ere locum d
 virent in t
 more. Et u
 st, ut pleriq
 ine nati, ig
 Diomed

Capit. 13

nus sciretur, quàm ubi Diomedes
fuit.

Fuit prioribus sæculis, cum Eremi-
ta, nescio unde, vel cuius, Insulam in-
gressus, casam sibi ad eremi archite-
cturam strueret, viveretque vitam
Superis acceptam, incolis utilem: is
toties cum Superis colloquens, dignus
quoque habitus est, quem Superi allo-
querentur. Apparet itaque Virginum
Regina, quâ solet gloriâ, & hominem
primum, novo visu, territum restau-
rat, tum etiam imperat, templum sibi
hâc loci strueret, & quidem magnifi-
cum. Vir ad parendum placendumque
Superis natus magis, quàm factus,
templa ædificasset Virgini mille,
sed sive copiam Insularum, sive
inopiam spectaret, sumptus tâtae molis
suffecturos non dispiciebat. Heren-
tem ut vidit Virgo: vade, inquit, &
illic (locum hæc dicens indigitavit)
fode, quosque repereris thesauros, in

z a fabricæ

fabricæ operas expende. His dictis, in
 calum abiit illa, Eremita correpto
 ligone ad locum à Virgine monstra-
 tum. Nec multum in viscera terra
 itum est, quin lapis detegeretur se-
 pulchrali inscriptione nobilis, Dio-
 medem loquens, & fortunam eius.
 Remoto vestibus lapide, totus sine
 nomine truncus apparuit, ossa nimi-
 rum, quæ cuius olim fuissent, lapis
 loqueretur, cuius etiamnum sint, ser-
 vine, an regis, nemo sciret, nisi & co-
 rona, & auri, argente tam facti,
 quàm infecti copia adfuisset, quæ re-
 gem deceret, proderetque. Atque ut
 de ossibus, cuius illa fuerint, litem non
 moveam, cor Diomedis in loco fuisse
 certum est, si cor hominis est, ubi the-
 saurus est. Rem universam, quibus
 oportebat, aperit Eremicola, subdu-
 ctisque rationibus deprehensum est,
 in prægrandis & venusti templi per-
 bellam fabricam sufficere repertam
 gazam,

gazam; quin à piorum quoque liberalitate, iisque præsertim, quos voti reos Virgo misericordiâ suâ fecerat, auctæ etiam in asceterium se extenderunt, quo S. Benedicti alumni alerentur, temploque præessent. Ita Virgo Filium imitata jubet, quod vult, & dat, quod jubet. Joann. Baptist. de Albertis lib. de Imaginib.

B. Virginis Miraculosis in Italia.

XIV.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
AD S. CELSV. M
MEDIOLANI.

NOTVM est Ecclesie fortissimi adolescentis Celsi nobile Martyrium, quando Mediolanensis virtus vel in puero tanta eluxit, quantam pauci expectarent à viro. Jacuerunt sepultæ tanti Martyris reliquie ad portam Ludovicam; jamque memoriam suam perdiderant, & laterent, adhuc, nisi tantæ virtutis honor Superis cordi fuisset. Itaque D. Ambrosius acceptis è cælo mandatis, locum accedit, & unâ cum S. Celsi Martyris corpore etiam S. Nazarij reperit. Asportatæ in aliam vrbs partem reliquie sacræ honore suo fruuntur, sumptuosæ molis templo adificato. Sed loci quoque, in quo Sanctus tantumdiu quievisset, interire memoria non debuit.

debut. Eapropter Majores olim columnam ibi è lapide lateritio erexere, pictâ D. Virginis Imagine exornatam, additum quoque post SS. Reliquiarum inventionem est sacellum, ex quo Landulphus Porrus Archiepiscopus Mediolanensis fecit templum, junxitque Coenobium D. Benedicti a lumnis, quod anno 1550 ad Canonicos Regulares S. Salvatoris transijt, à quibus excisa cum Coenobio bellorum tumultibus pietas est restituta. Quin & à Mediolanensibus sic auctum est, ut non lentè molis maximæ surgere templum, & in summo eius Altari poneretur hæc, de qua sermo, Imago Deiparæ, clatris ferreis jam olim defensa, ne quid detrimenti caperet; & velo tecta, ne frequentius inspecta abiret in contemptum; quando hominibus chara esse non solent, nisi rara. Fuere miracula multa semper, & magna, quæ Deipara hic loci pe-

E 4 TRAVIT,

travit, ceterum non magnopere
 diversa ab ijs, quæ passim per urbem
 alibi quoque sunt. Vnum est, quod
 pietatem Mediolanensium jam olim
 in hanc Imaginem summam altiùs
 evexit, & ultra, quàm credi potest, au-
 xit, quando jam olim anno 1485, 20
 Decembris, cum Joannes Petrus Por-
 rus Antistes ad dictam Imaginem sa-
 crificaret, præsentibus è populo Me-
 diolanensi testibus à DEO ad hanc
 tem designatis, apparuere duo cele-
 stes Genij, nemini non è præsentibus
 conspicui, qui, quâ in Reginam suam
 sunt reverentiâ, siparium, quo tege-
 batur Imago, removerunt.

Quid Angelos memorem, quos è
 cælo esse, & odorum inusitata fra-
 grantia prodidit, & cælestis venustas.
 Atque ut hæc non fuissent, Imagini
 tamen exhibitus ab eis cultus, & quæ
 sentiebatur ex eorum aspectu lætitia,
 nullam falsæ visionis relinquebant
 suspicionem.

Ad-

Adhæc ipsa Virginis Deiparæ forma, picturâ illâ non paulò augustior, decore suo intuentium in se oculos, jam neglectis Angelis, rapiebat, radiósq; ex oculis eiusmodi vibrabat in intuentes, quibus corda non leviter ferirentur, nullo vulnerum dolore, nisi quem de peccatis oriri contigisset. Beati oculi, qui vident, quæ vos videtis! O quàm multi voluerunt videre, quæ vos videtis, & non viderunt? Quis adstantium fuerit sensus, non habeo dicere, quando nec lingua potest dicere, nec littera exprimere, & non nisi expertus potest credere, quid sit **JESUM** diligere, & **MARIAM** videre. Hinc in hæc usque tempora tanta Mediolanensium in hanc Imaginem est religio,

*Dubitare de re prudentem non finit
testium multitudo, & res ritu, quem
jura poscunt, posteritati tradita. Felix*

E

S

Astol.

106 IMAGO B. V. M.

*Astolphus Canon: Reg. S. Salvatoris (è
cujus hist. univers. hac scribo) asseve-
rat, vidisse se viginti octo testium sub-
scriptas miraculo syngraphas: qui omnes
sacro illi Missa sacrificio interfuerunt,
& unà cum caelestibus Genijs fa-
ciem Virginis Augu-
stissima intuiti
sunt.*

G. A. Z. G. F.

XV.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
CARAVAGGIANA.

CARAVAGGIUM ditionis Mediolanensis oppidum est. Hic quidpiam accidit, unde faminae à maritis afflictæ solatium petere, & expectare possint.

Joannetta Petri Vacchij agricolæ filia, Virgini Deiparæ à prima ætate addictissima, in matrimonium sive locatâ, sive collocatâ, & Francisco Varolo homini, ne quid deterius dicam, impio & scelesto. Errorem parentum luere debuit filia, quæ & matrimonium hoc non nisi à parentibus coactâ contraxit, & omnia alia semper quàm nuptias spectavit. Etenim, ubi apud furiosum, & sui impotentem maritum, contumeliosa cessârunt verba, ventum est ad verbera. Et hac lege vivebatur quotidie. Nec

nova femina ullo die videbantur
 verbera, nisi quando novo fuste infi-
 cta acerbius miseræ incumbabant.
 Hi nempe sæculi nostri mores sunt,
 ut dos feminae locò in uxorem duca-
 rur, femina dotis locò accipiatur.
 Quid ageret femina nunquam non
 auxilij indiga, à parentibus vendita,
 ab amicis relicta, à marito ultra mo-
 dum afflicta. Quomodo maritum nul-
 la comitate emendabilem corrigeret?
 Servis ad remum damnatis ipsa flagi-
 tia majores pœnas promerita, sola-
 tium porrigunt, & quandoque etiam
 inter verbera risum cient. Innocenti-
 bus hoc solatium à verecundia, & ho-
 nestate subtractum est. Itaque non nisi
 è cælo vel peti, vel expectari potest.
 Fecit hoc Joannetta, MARIAM identi-
 dem in ore, in corde habuit: cum ver-
 bera maritus cumularet verberibus,
 illa spe tota MARIAM respexit, MARIAM
 invocavit. Atque una præsertim die,
 quâ

quâ maritus in rabiem actus duplicavit vxori annonam, quam ne etiam triplicaret, acceptâ falce, gramen intus domesticos secatura domo se jam satura verberum proripit, digestura tantisper tam grandes bolos, dum maritus rediret ad mentem, ipsa domum. Jámque inter lamenta & lacrimas cælum suspiciebat centies, & MARIAM millies invocans, mortem in votis habebat. Quingentos omnino passus distabat à domo locus gramine secando destinatus. Ibi cum lachrimis tam diu faciebat opus, donec vesper domum revocaret. Itaque redit: at quo animo, quove desiderio videndi maritum? Jam in conspectum domûs venit, cuius memoriam nulla unquam posset delere oblivio: jam nondum emensa campum, pugnos & fustes, non sibi parari, sed incumbere sensit: tantùm potest futuri metus. In genus itaque provolvitur, & totum, quod

E 7 videbat,

videbat, cælum invocat in unius casæ
 auxilium, & Virginem Deiparam so-
 lito calidioribus votis ad opem solici-
 tat. Ut tarda quandoque, certa tamen
 sunt Cælitum auxilia, & præ alijs in
 tempore veniunt ea, quæ à Virgine
 Deipara expectantur. Necdum sur-
 rexerat, finierátque preces, ecce spe-
 ctabilis ipsa astat Deipara, pluráque
 spondet, quàm ipsa postuláset. Iret
 insuper, nunciarétque populo Cara-
 vaggiano, hunc locum fore gratia-
 rum. Quid expectas lector? Aruerunt
 subito lachrimæ, &, si hoc magnum
 tibi non videtur, quia in femina no-
 vum non est, mirare lachrimarum in
 vicem erupisse è loco fontem, qui, li-
 cèt originem traheret à lachrimis,
 scaturiginis tamen suæ immemor, &
 si vis, etiam degener, nihil amarum
 vexit; nam ad feminae vocem (quæ
 sufficiebat) populus quàm primùm
 excitus, ut spectavit portentum, re-
 pertus

pertus est, qui februm ardorem, sitimque pio haustu mitigaturus, sitim, calorem, febrim haustu nō amplius uno extinxit: quem ceteri, quotquot oppidum habuit ægros, secuti, stupuerunt meram aquam tam multiplici malo, tamque citò medicinam tulisse. Aurum, quod ægri medicis, chirurgis, pharmacopœis destinaverant, in templi fabricam impensum est, quod pij incolæ accolaque paulò post exstruxerunt. Si quæras, quod ex omnibus miraculum ibi contigerit maximum; Joannetta suum esse dicet, quæ ut ægra nunquam fuerit, esse tamen sana sub tam vafano marito nunquam potuit.

Anno 1435, die, ut putatur, 26 Maij, quo festus templi dies celebratur, res ea contigit, quæ coniecturam præbeat, nolle Deiparam, ut hoc die, vel iusto, homini malè sit: etenim ad securim damnata

*damnato, alijs aliisque modis dejecto
 fatali ferro, truncari caput nequijt.
 Hinc hodieque observatur, ut eo die ne
 Iustitia quidem ipsa contra quempiam,
 funestum quid & ferale decernat. Ita
 Ioannes Baptista de Albertis in suis nar-
 rationibus de Imaginibus quibus-
 dam B. Virginis Miraculosis
 per Italiam, Italicè
 typis editis.*

G. A. W. G. f.

XVI.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
TIRANENSIS.

VT *personarum acceptores* Calites non sint, loci tamen mira apud eos consideratio est, in quo loqui cum hominibus dignentur.

Placuit præ alijs Virgini Deiparæ in Valle Tellina oppidi, quod Tirannum appellatur, accola Marius, quod Homo Dei non nominaretur modo, sed & esset. Huic locutura, domum accedere dedignata est, in qua fortè non tota æquè familia, ac patronus Superis placeret. Hortum igitur inter virgulta, tantùm non silvescentem, vicinum tamen casæ, quam Marius incolebat, colloquio destinabat Hortulani Mater. Eam in rem Angelis suis mandavit de Mario, in manibus eum portarent, ne fortè offenderet ad lapidem pedem suum. Sensit ille
se

se in aëra tolli, auferri, deponi in
 horto, nullo metu, quia nullo peri-
 culo: modus ipse & vecturæ conditio
 Cælitum operam arguebant, quan-
 tumvis neminem videret, audiretque,
 imò nesciret, quâ potissimum corpo-
 ris parte prehensus duceretur, ve-
 hereturque. Sed nec mihi mirum est,
 nec illi difficile, qui totam Domum
 Nazaretanam per maria tulit, etiam
 casæ unius incolam, quò luberet de-
 ferre. Depositus itaque horto in illo
 Marius expectari se vidit à B. Virgine
 locutura, si auditorem tantis dignum
 mysterijs nacta esset. Marium igitur
 in genua provolutum, vultu, quo suos
 solet, intuita: vade, inquit, & Tira-
 nensi populo nuncia, velle me mihi
 hoc in loco ab ijs fabricari templum.
 Dubitantibus, & signa petentibus fi-
 dem facito fratris sanitate, quem heri
 à medicis depositum, & hodie tantum
 non conclamatum, saluum sanumque
 pedibus

pedibus consistere, nullo morbi reli-
 cto vestigio, dices: facturos optimè, si
 crederent, atque imperata quàm pri-
 mùm exequerentur; secus si agerent,
 pestem, quæ nunc animalia affligit,
 grassaturam in homines. His auditis
 Marius solùm se esse vidit, quia Vir-
 go ex oculis ablata est. Spem itaque
 & metum inter, oppidum ingreditur,
 visa à se auditâque civibus attonitis
 enarrat, significat pestis in homines
 grassaturæ minas, subjungit fratris
 redditam postliminiò valetudinem,
 quæ visa velut edito signo confirma-
 ret. Visurus itaque verbum hoc (nam
 ex horto quântocyus Tiranum ver-
 sus cucurrit) non sine multis comi-
 tibus, festinato itinere, domum pro-
 perat, è qua in vestibulo Bernardum
 (hoc fratri nomen) obvium, sanum,
 salvùmque habuit, vix morbi, dolo-
 rùmve memorem. Crediderunt Ti-
 ranij, quia viderunt, & sibi, suisque
 consul-

116 IMAGO B. V. M.
consulturi, quod Deipara imperavit
templum, comportatâ materiâ, con-
struxerunt. Hæc tantorum, quæ se-
cuta sunt, hodiè que sequuntur, mi-
raculorum origo est. Ita Simon
Cabasso in hist. huius Ec-
clesiæ typis vul-
gatâ.

DALMA-

27
0
21
3
2

DALMATIA.

XVII.

IMAGO B.V. MIRACVLOSA
IN BRENO.

QUIBVS modis calcaneo Deiparæ
 insidietur serpens infernus, sa-
 pius docui: quo verò Virgo caput eius
 conterat, unde doceam, ex ipsa Dal-
 matia affero. Felix ab antiquo, & o-
 pulenta vrbs, Ragusium, anno post
 Virginis Partum septingentesimo o-
 ctuagesimo nono vidit non sine hor-
 rore monstrum appulsum, ingens
 horrendamque ex Oriente, draconem
 dico, in ipso Epidauro monte conse-
 disse, non plùs duodecim millibus pas-
 suum ab vrbe. Terrorem non vanum
 secuta strages hominum. Quis enim
 innoxie draconem prateriret? aut
 quem prateriret transeuntium ipse
 draco non offensum? Atque ut ipsa
 quan-

quandoque bestia, sive jam saturata, sive in rem suam negligentior, prætereuntem quempiam è mille unum neglexisse, viatorem tamen stitit ante speluncam pavor, ipso dracone prior. Nec alius præter hominum carnes sapiebat cibis, quos ipsos quarundam animantium ritu discerptos, tantùm non intactos deseruit exiguâ parte exemptâ. Ita quàm plurimi vix in diem sufficiebant farciendæ bestia: in mensem populus parandus erat. Afflixit tanta unius belluæ fames totam Dalmatiam, urbem Raguseam, tantùm non exhaust, nemine uno invento, qui integro quatuordecim annorum intervallo reperiret armorum genus, quo interfici posset Dalmatiæ hostis. Danielem redivivum optabant, qui porrecto bolo disrumperet tantam voraginem. Atque ut capillorum abunde, picisquæ etiam Græcæ adesset plurimum, nec desisset, qui doctè

etè coqueret, sive res saccharum posceret, sive absynthium; quem futurum, qui polentam ad specum deportaret, quique bestiam hortaretur, invitareturque ad escam? Actum, ut dixi, totis quatuordecim annis omnino nihil. Itaque Ragusei debellare belluam statuere ritum, quo contra pestem solemus, id est, fugâ: jamque novas sibi sedes undique ab vrbe dilapsas vel quaesierunt, vel certè mente conceperunt. Cum ecce anno 802, hominem Raguseis Oriens misit, qui tantum ceteros homines virtute antecibat, quantum draco ceteras animantes saevitiâ. Is in Breno ad fluminis ripam sex ab vrbe passuum millibus, comportatis in maceriam faxis, die non amplius uno casam construxit angustam, & humilem: tectum ex implexis arborum ramis, apta igni materiâ, superimposuit. Acolæ Spilacenses, & Graduziani visâ repente

aqua

novâ fabricâ imperiti, ut credebant, vel nautæ, vel piscatoris opus, monituri de periculo hominem, sequenti mane veniunt, visûmque venerandæ canitiei Eremitam venerantur, domum quisque suam offerunt, & de periculo quàm fidelissimè monent. Subrisit senex, auditis trium ferè lustrorum annalibus, nō sine metu etiam præteritorum anxie recensitis. Et, non ego, inquit, draconem hunc metuo, sed nec, quæcunque demum sint orci, ad terrendum inventa, me terrent. Quin ite Ragusum, civibûsque denunciante, advenisse hominem, qui draconem velit interficere, siquidem ipsi credere, & obedire præceptis Dei promittant. Risere agrestes tam civiliter loquentem, & sive simplicem, sive contumacem deseruere, certum draconi pabulum. At verò, ubi postero die redierunt, vivûmque simul præter spem ac incolumem senem deprehende-

henderunt; largiùs hominem cum admiratione venerantur, & ne quid incultiùs, ut pridie, eloquantur, taceant. Quibus ille, fidem dictorum suorum iterum iterumque inculcat, & jubenti propior, quàm suadenti: ite, inquit, ad Raguseæ urbis proceres, quæque audistis, referte. Imperio senis persuasû, fidem inter & spem, jam medijs Ragusium properant, senem, & senis verba ad superstitionem usque extollunt. Magistratus non parùm agrestibus cultior confestim, religiosissimum quemque, atque cum ijs tres è proceribus, prudentiâ conspicuos, legationis in morem ad Escamitam destinat. Hi omnia sancta in fene vident, miranturque, ac salutatum nomine publice rogant, cuius sit, quid has in terras tanto in senio hominem compulerit; ad urbem invitant, ferociam draconia, & pericula etiam augent: dignetur proinde urbem

bem subire, & sua virtute afflictos
 erigere. Quos ille benignè exceptos
 auditosque, & ponere metum jussos
 sic est allocutus. Ego vivendi genere
 sum Eremita: nomen mihi Hilarion:
 atque utinam dignus tanto sim no-
 mine: ab ultimo usque Oriente à Jesu
 Christo ad vos missus sum, ut afflictam
 eam vicinia urbem à dracone libe-
 rem; siquidem Christo credere, eius-
 que præceptis obedire velitis. Tum
 illi se Christianos esse, & Christiana-
 rum virtutum veros estimatores: &
 siquidem Christianus ipse esset, non
 difficulter visurum, nimis quàm pro-
 sum esse in hæresin præcipitium, ubi
 vel in uno à vera Fide fieret secessio.
 Verum est, subjungit senex, vos
 Christianos esse. At verò, nisi promit-
 tatis, tales vos futuros, quales ego jus-
 sero, à dracone non liberabimini.
 Regressi in urbem legati venerandam
 senis canitiem, virtutem non fictam
impa-

impavidi pectoris, sincerum periculi contemptum, & quæ à Raguseis exigeret ipse, quæque Ragusum ab ipso expectare posset, longa oratione infrequentissimo senatu denarrant. Unde non post longam deliberationem, publico nomine, quatuor è primis, non paucioribus mille viris stipati, ad senem ablegantur. Quem venerati largissima sensione reipublicæ nomine promittunt, nihil ab ipso imperatum iri, quod ipsi facturos se perlibenter non reciperent. Juberet proinde, & experimentum caperet promissorum.

Tum senex bene sperare jussor, verbisque erectos è furculo primùm, quem in tuguria absconderat, jubet parare Crucem. Nec defuere, qui opere tumultuario non inconcinnè duos è furculis committerent. Hanc ille primùm unà cum populo positus genibus venerabundus adorat: tum altis-

smâ, quâ licuit, voce ter cælum ver-
 berat, misericordiam inclamando:
 quem populus non invitus ter quo-
 que clamantem est insecutus. Deni-
 que dictâ ab omnibus precatione,
 Dominica, Salutationem quoque
 Angelicam, honorandæ Virgini, sub-
 iunxit, ut stygij serpentis caput ipsa
 contereret. Vbi sic oratum est, ma-
 num alteram Cruce armat, alterâ
 baculum prehendit, petitaque cum
 quatuor nautis cymbam conscendit,
 atque ad ipsum usque draconis spe-
 cum in Epidauro monte properat,
 trepidantibus nautis, & portum, quem
 petebant, attingere metuentibus: quos
 tamen ille verbis erectos appellere
 iussit, & religatâ tantisper navi præ-
 stolari, dum revereretur. Tum arreptâ
 Cruce pedem figit in litore: nec mul-
 tum inquirendo cunctatus rectâ spe-
 lunca hiatus petit, mirantibus socijs,
 unde homini tanta esset locorum pe-
 ritia,

titia. Tum voce, quam etiam non per-
rùm hinc diffusi nautæ possent intel-
ligere: audi, inquit, bestia: per JESUM
Christum tibi impero, sine noxa cuius-
quam egredere, & ad me servum DEI
accede. Vocem jubentis promptissimè
secutus draco, ad domesticarum usque
animantium invidiam, ad pedes senis
confestim se sistit, à quo cervici inji-
cto cingulo, ad navim ducitur: quâ
ipse senex conscensâ, religato ad pup-
pim cingulo draconem per aquas tra-
hit, multa metuentibus nautis. Interea
littus, quod spectantium distincti or-
dines verterunt in theatrum, non sine
omnium admiratione attingunt.
Tunc intrepidus senex, cingulo in-
terram trahit disfluentem metu &
tremementem bestiam, & tugurio ineli-
sam, subiectâ flammâ cum domo
jam non suâ, in cineres comburit,
attonitis, quotquot præter cives Ra-
gusum habuit, accolis. Postquam
flamma

flamma cum pabulo suo abiit in an-
 ras, concionabundus senex, altiore
 paulò cespite conscenso, non petità
 ab ijs benevolentia, quos tanto jam
 portento sibi conciliaverat: non est,
 inquit, hic draco de ijs animantibus
 una, quas Creator Deus fecit, sed unus
 è spiritibus, quos ignis tenet, atque
 idem ipse, quem olim ex Epidaurò
 Achaio Esculapium sub simili ser-
 pentis specie Romani, Romam usque
 superstitiosissimis impensis, in pestifere
 suis remedium adduxerunt. Hunc, in-
 quam, hunc ipsum iterum divinos
 honores affectaturum in Epidaurò
 tribus pene lustris hospitem habuistis.
 Agite Christo gratias, cuius virtute;
 agite gratias Virgini Deiparæ, cuius
 precibus liberati estis. Inde ad ea pro-
 gressus, quæ veræ Fidei puritatem ob-
 scurabant, Ragusium cum tota vici-
 niâ utilissimè erudit, ac in meliorem
 virtutis formam refudit. Illi, ne rei
 memo-

memoria periret, néve grati animi
 monumentum desiderarent posteri,
 structo Virgini Deiparæ templo, anti-
 quissimam Imaginem intulerunt, quã
 hodiéque miracula frequentissima
 toti viciniaz faciant venerabilem.

*R. P. Ioannes Baptista Tartaglio R.
 Aucas. ex M. S. veteri, quod
 Ragusij servatur.*

non nihil obscuravit, & apud invidos
 dubiam reddidit. His tamen annis
 duo è Societate Jesu Scriptores, R. P.
 Melchior Inchofer Germanus, & R. P.
 Paulus Belli Siculus clarissimè illu-
 strârunt, & antiquæ fidei sic restitue-
 runt, ut nemo superfit, qui hac in re
 Messanensibus litem movere possit.
 Ego rem solus, & quidem breviter
 enarro, ut, quæ miraculosæ Imaginis
De Littera antiquitas simul & æsti-
 matio fit, intelligatur.

Post receptum cælo Servatorem,
 statim ac propagandæ cura salutis
 Apostolis incumbere cœpit; suas quis-
 que partes, induci virtute ex alto,
 Apostolicâ fortitudine implere, pera-
 gratisque varijs orbis partibus lumen
 Evangelij non inferre modò, sed etiã
 animos hominum vehementius ad
 pietatem Christianam cœperunt in-
 flammare. Jãmque ijs quoque in locis,
 ad quæ Apostoli ipsi nondum deve-
 nerant,

nerant, Christi nomen non obscure divulgatum erat: scilicet quem nova stella natum portendisset, quem silentio oracula, adoratione Orientales Magi essent venerati. Neque latere poterat perturbatio Jerosolymæ, Infantum insana cædes, Herodis miserabilis interitus. Quid dicam de miraculis Christi, de solis deliquio, & terræ motu universæ. Neque occulta erant monumenta publica, quæ Romam perlata, urbem & orbem impleverant. Denique palàm erat peculiaris præsidis Pilati narratio ad Tiberium missa, quam Hegesippus in Anacephalæosi refert: in qua non modò Christi ac Virginis inducitur mentio, verùm etiam vitæ, miraculorum, invidiæ Judæorum, Judicij, Mortis denique, ac Resurrectionis catastrophe perspicuè ob oculos ponitur: quis denique etiam Virginem parituram ignorabat?

Atque

Atque ut hæc ante Apostolicam doctrinam orbi pæne toti innotuerint, Messanensibus obscura esse neutiquam potuere. Quis enim credat exactis è Judæa plus quam quindecim virorum millibus, qui docentibus Apostolis in Christum crediderant, iisdemque, & alijs atq; alijs in Asiam atq; Europam commigrantibus, non aliquos extitisse, qui Messanam concesserint, famamque Christo & Virgini fecerint; quando non minima pars exulum in Cyprum prius adducta, inde verò plures quingentis Carthaginem Hispaniæ missi, Messanzæ portum non poterant præterire. Quid dicam de Synagoga Libertinorum, quam è Sicularum juventute studiorum gratiâ, ad modum Collegiorum Romanorum coaluisse Jerosolymis, refert Ribadeneira in vita S. Stephani? Credi certè non potest ignorasse Siciliam, quæ Jerosolymis contigerant, aut quæ Sicilia sciebat,

ignorasse Messianam. Quid de Sibylla
Cumana dicam, cuius carmina Messa-
nae tantum non in trivijs cantabantur?

Interea novis nuncijs intellectum
à Messanensibus est, Rhegium in Cala-
bria, unum è primis, Paulum nomine,
pervenisse, qui famam, quae dudum
prævolaverat, dictis factisque confir-
maret. Commendabant præterea Pau-
lum superato recentis naufragij peri-
cula; sed præcipue Publij Principis
insulae Melitæ conversio, ibidemque
patratae virtutes, quibus opinione
vulgi iterum velut Deus aliquis effe-
rebatur. Hinc factum est, ut Messa-
nenses aspectu tanti viri, velut è caelo
delapsi, frui, ex eius ore pendere, ad
eius nutum aras & focos statuere,
sed præsertim pleraque lecta, & audi-
ta de Christo ac Virgine peravidè scis-
citati peroptarent. Quapropter, ut an-
tiqua, & evidentibus nixa argumen-
tis fama tradit, Messanenses accitum
è Cala-

è Calabria Paulum honorificè primùm
 exceperunt, & ad discendum paratì
 attentissimè audierunt. Is duabus non
 amplius concionibus, duobus sine in-
 tervallo diebus dictis, populum uni-
 versum, nemine uno contradicente,
 ad veram Fidem traduxit; primâ et-
 enim die de Christi Servatoris Passio-
 ne, secundâ verò de B. MARIE Virgini-
 tate, & Incarnati Verbi Mystério ser-
 monem fecit. Quibus auditis Messa-
 na univèrsa, ubi hæc Deipara Virgo
 degeret, efflictim rogavit: B. Paulus Je-
 rosolymis morari, & adhuc vivere
 dixit. Itaque gaudio gestiens Messana
 legatos Hierosolymam misit: qui præ-
 missâ oratione B. Virginem Vrbi suæ
 Dominam legerunt: & illa sanctissi-
 mis manibus, Hebraicis litteris, Pa-
 trenam se fore perpetuam rescripsit.
 Sed ne lectorem morer; ecce ipsam
 Epistolam!

MARIA VIRGO, JOACHIM FILIA,
DEI HVMILLIMA, CHRISTI JESV
CRVCIFIXI MATER, EX TRIBV
JVDA, STIRPE DAVID, MESSA-
NENSIBVS OMNIBVS SALVTEM,
ET DEI PATRIS OMNIPO-
TENTIS BENEDI-
CTIONEM.

VOS OMNES, FIDE MAGNA LE-
GATOS AC NVNCIOS, PER PV-
BLICVM DOCUMENTVM AD
NOS MISISSE CONSTAT. FILIVM
NOSTRVM DEI GENITVM, DEVM
ET HOMINEM ESSE FATEMINI,
ET IN CÆLVM POST SVAM RE-
SVRRECTIONEM ASCENDISSE,
PAVLI APOSTOLI ELECTI PRÆ-
DICATIONE MEDIANTE, VIAM
VERITATIS AGNOSCENTES. OB
QVOD VOS ET IPSAM CIVITA-
TEM BENEDICIMVS, CVIVS PER-
PETVAM PROTECTRICEM NOS
ESSE VOLVIMVS, ANNO FILII
NOSTRI

NOSTRI XLII. III. NON:
 JUNII. LVNA XXVII. FERIA V.
 EX HIEROSOLYMIS.

MARIA VIRGO, QUÆ SVPRÆ,
 HOC CHIROGRAPHVM APPRO-
 BAVIT.

Et verò tam recens à Gentilitate,
 pietas honòsque habitus Virgini haud
 sine pretio stetit, ac dignitate postero-
 rum, quando ex eo tempore Messa-
 nensium res domi forisque steterunt,
 ipsa vrbe, vel in sexcentis vicissitudi-
 nibus caput semper extollente, ut
 quæ antiquitate pæne cæteris Europæ
 urbibus præstaret; nobilitate, tot pri-
 vilegijs aucta, nulli cederet. Hodie
 religione quoque, ac Deiparæ Virginis
 cultu par summis, secunda certè vide-
 ri possit nulli. Sacellum, quod ex nua-
 cupatione dictæ Epistolæ vulgò LIT-
 TERII appellatur, Deiparæ jam à pri-
 mi

mis sæculis sacrum, tametsi ipsa vetustate magis religiosum sanctumque haberetur; nunc tamen 1629 atque ipso die tertio nonas Junij, festo Epistolæ, recentioris etiam structuræ operosâ simul ac magnifica designatione coli cœpit augustiùs. Imago ipsa reliquarum omnium, quæ deinde varijs modis picta sculptaque est, est antiquissima, & in mira veneratione. Comuni fide creditur esse opus S. Lucæ, Græcâ hæc epigraphe insignis:

ΗΓΟΡΓΟ ΕΠΗΚΟΟΣ. *Velox An-*
sculatrix.

Templum Virgini Assumptæ erectum creditur primum a Messanensibus, hodièque Festum hoc à Messanensibus ita celebratur, ut memores eos scriptæ Epistolæ & gratos ipsum cælum fateri debeat: nimirum quot annis per urbem, Virginis in sublime abeuntis, ac civitati benedicens simulacrum; tanto incolarum accole-
rùmque

tamque celebratur concursu, ut in
 unam coaluisse plures vrbes videan-
 tur. Cogit nempe eam frequentiam,
 tum ipsa Virginis præcipua religio,
 tum curiosus quidam ardor spectan-
 di machinam præaltam, ferreis statu-
 minibus artificiosè compactam: cui
 prominentiores clavi inditi, laminis-
 que violenter accurvatis muniti, va-
 rios efficiunt axes, circulis conver-
 tendis idoneos: in quorum rador,
 cum ephēbi nobiles mirà quadam
 dexteritate sese induant, vi ponderum
 sese evolvere conantium, tolluntur.
 In ætum, æquabilique gyro placidè
 labentes, perpetuò commeant in
 orbem, circulis nunc pronis, nunc su-
 pinis, rectis, obliquis, una conversione
 circumactis, miraque distributione,
 sese invicem arcentibus, ne corpus-
 cula puellorum implicentur, qui eo-
 dem semper situ, velut infixi, revol-
 vuntur. Sunt verò hi (si Apostolos
 musico

musico concentu Sepulchrum Virginis in medio pyramidis celebranter adnumeret) omnino centum & quinquaginta, specie, habitúque Angelorum decori, caterva triumpho Virginis addicta, Reginae in cælum abeuntis elegans famulitium. Altitudo totius pyramidis quinquaginta quatuor spatiamá majores palmosequat, ac præter centum & quinquaginta, quos dixi, homines, in ipsa basi, quæ novem palmos alta est, à ducentis bajulis summá facilitate promoveatur. In summo machinæ fastigio ipsa Virginis anima Christi sui Nati, velut in sublime efferentis, extentá palmá, decorè adeò sustinetur; ut amictus candido puellulus, purissimi Spiritus symbolum, totus in modum sese per inane liberantis, ac sponte in sublime abeuntis gestum compositus, vix plantulá, vel summo pedis digito vestigium in palma sustinentis videatur
 exsigna-

exsignare. Is cum subinde firmato succollantium gressu carmina quaedam voce ad pietatem inflexâ depromit, iisdemque civitati, Crucis signo formato, bene precatur; tantus repente cietur populi piè admurmurantis strepitus, ut curiositate in religionem conversâ pauci sibi temperent à lacrimis, subeunte nimirum animos omnium vivacissimâ tutele olim promissæ memoriâ: quâ si non aliunde fama loqueretur, hoc insigni spectaculo pietas ipsa per se satis commendaret.

Olim etiam ab universo populo Messanensi facta hoc die collectio pecuniaria ingens donativum fuit. Atque ij quidem, qui suo censu vivebant, censum diei unius, cæteri, qui labore victum comparabant, tantum contulere, quantum unius diei lucrum erat. Atque hoc totum libentibus animis Virgini Assumptæ gratiam Epistolæ scriptæ

scriptæ referentes Messanenses eo die
congeriebant: cuius laudatissimæ li-
beralitatæ etiamnum vestigium ali-
quod superest.

*R. P. Melchior Inchofer Germa-
nus, in Epistola defensa Messana im-
pressâ. R. P. Paulus Belli Messanensis,
in Gloria Messanensium, Messana im-
pressâ. R. P. Placidus Samperius Mes-
sanensis, in Iconologia Mariana Mes-
sana impressa: omnes tres è Societate
J. E. S. V.*

*Ad extremum lectori, ut spero, in-
gratus non erit, si subiungam Com-
memorationem, quam civitas Messa-
nensis omnibus Religiosis templis, in
omnibus Congregationibus & Confrat-
ernitatibus, locisque pijs, ubi pij populi
concursum est, quotidie recitat, eo pro-
fertim in templo, in quo publica per un-
dem quotidie comprecatio, expositio Ve-
nerabili Sacramento, insititur.*

ANTI-

ANTIPHONA I.

Memento Domina promissionis tuae antiquae, quam Messanensibus omnibus fecisti, cum peraman-tem Epistolam ad illos scripsisti manu propria in haec verba dulciora super mel & favum, &c.

ANTIPHONA II.

SUB tuum ergo Praesidium confu-
gimus, Sancta Dei Genitrix, Salus
nostra, unica Spes nostra, Corona glo-
riae nostrae. De cuius Patrocinio & Be-
nedictione gloriamur, cuius perpetuae
Protectionis pignus accepimus. Cuius
misericordiam suppliciter implora-
mus: nostras deprecationes ne despi-
cias in necessitatibus, sed à periculis
cunctis libera nos semper Virgo glo-
riosa & benedicta.

ŷ. Ora pro nobis sancta MARIA,
Advocata Populi Messanensis.

R. Ut digni efficiamur Benedi-
ctione Tua, & Promissionibus Christi.

OREMVS.

O R E M V S.

D Efende, quæsumus Domine,
 Beatâ MARIA semper Virgine
 intercedente, istam ab omni adver-
 sitate Civitatem, quam Pauli Apostoli
 prædicatione mediante viam veritatis
 agnoscere: Beati Petri auctoritate in
 accepta fide confirmare: Eiusdemque
 Genitricis Filij Tui benedictione; &
 perpetua protectione munire voluisti:
 & toto corde tibi prostratam ab ho-
 stium propitiùs tuere clementer infi-
 dijs. Et concede, ut, sicut illa te *dicen-*
te, ad nos scripsit de terra: ita & ipsa
 apud te interveniente in libro vitæ à
 Te adscribi mereamur in cælis. Per
 eundem Dominum &c.

- V. Dominus vobiscum,
 R. Et cum spiritu tuo.
 V. Benedicamus Domino.
 R. Et Domine.
 V. Deo gratias.
 R. Et MARIA.

Et

Et fidelium animæ per misericordiam DEI, & intercessionem sanctissimæ Matris DEI requiescant in pace.

R. Amen.

LAUS DEO Vni Trino.

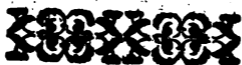
LAUS CHRISTO Homini DEO.

LAUS MARIE Virgini Matri.

Per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Serenissima Anna Hispaniarum Regina, & Philippi II. Coniunx, cum intellexisset descriptam hanc Deipara Epistolam, multis terrarum marique, in gravissimis periculis profuisse, eam aurea lamina insculptam monitis loco collo appensam gestare solita est. Regine ad exemplum, si non tota, certè magna pars aule composita est, eundemq; Marianæ Epistola honorem exhibuit.

XIX, IMA-

XIX.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
DE SCALA
MESSANÆ.

REGNANTE in Sicilia Friderico II. Imperatore, Suevo (Fridericum putat Bonfilius, sed alijs alius videtur Friderico antiquior) fortè navis appulsa est caris onusta mercibus, sed Deiparæ Virginis Imaginè, cui depictæ ad latus Scalæ symbolum postea nomen dedit, prædives. Hanc vectores è civitate quadam Syriæ furto sublatam eò detulerant. Exonerata mox navis: rursùmque novo stipendio pactis ad navigandum: aliò nautis, tolluntur anchoræ, velisque vento secundo datis toto studio incumbitur ad molendum. Sed enim hærente illa sine motu, velut in cautes defixa, versisque in stuporem cunctis, turtatim etiam ad litus effusis, majoribus agi coeptum conati-

CIX.
MIRACVL
SCALA
SSANE.

n Sicilia Erixi
e, Suevo Erixi
sed alijs
ior) fecit
multa
s l'rago
ymbola
ives. H
Symb
xoneca
Nipendo
naptis, toll
e vento
umbitur ad
ente illa
ka, versu
renatim
ribus agi

GAVGf

sonatibus. Ac primùm scaphis, deinde
 triremibus adhibitis, nequicquam la-
 boratur. Res in argumentum prodigij
 tractâ, perculsi nautæ pium furtum
 in conscientiam vocant, & mox Im-
 peratori & Archiepiscopo detegunt.
 Nec mora: supplicantium ordinibus
 institutis pergitur ad littus maris, stra-
 tóque ad navim ponte sublicio, elata
 perquàm honorificè sacra Virginis
 Imágo in littore collocatur, eodémq;
 téporis momento soluta navis itinere
 destinato ferri cœpta, sed Imago novo
 fixa pondere immobilis persistere. Er-
 go miraculis auctis iterum itum in-
 consilia, visúmque sapientioribus vetu-
 stæ sortitioni rem permittere, ut, quod
 olim in deferenda testamenti Arca re-
 ligione quadam placuit, ita junctis
 plastro bobus, impositóque sacro pon-
 dere, quò impetus vehentes ageret,
 ibidem cælesti designatione cultus re-
 ligióque sacro pignori decerneretur.

Ac, quod olim Bizantij contigisse narrat Nicetas Choniates, Emanuele Comneno de Pannonijs triumphante, Deiparæ Imaginem quadrigis argenteis per urbem invectam, proceribus omnibus sequentibus triumpham reddidisse præsignem ; id etiam ex parte experta fuit Messana, quando effusus velut in publicam lætitiã omnibus, Virginis Effigies auspiciatò vecta propter limites urbis ductabatur. Nec quidpiam stridulum sonabant axes : quippe non fictum numen Minervæ curru ferebatur ; sed veræ Virginis, Christi que mansuetæ Parentis Effigies, pacem Messanæ latura tempestivam, augebat civium voluptatem, sacrumque ciebat spectaculum. Sed nec longum errare permissæ quadrigæ : quippe quæ, sicut nullis lacessitæ stimulis, sponte sine ductore gradiebantur inoffensæ ; sic ubi ad radicem collis Rocciani, longo tractu, per sicci ter-

rentis

rentis arenas ventum erat, nullâ pro-
gressum morante voce humanâ, oc-
cultâ quadam vi retentæ gradum si-
stunt. Actum plausu omnium fors in
eventum tracta, eam, quæ juxtim erat
Monialium Ordinis D. Benedicti, ædē
tam sacro dono legit sacrarium, An-
tistite cum Clero solennes ritus per-
gentē. Exinde locus, antea de Valle
dictus, à Scalis nomen accepit, popu-
lique frequentiâ nec non Imperatoris,
Regûmque, ac Principum religione
& munificentiâ sacrator haberi cœ-
pit. Et verò tum maximè votis om-
nium necessaria crevit religio, quan-
do, vexatâ contagione pestis Messanâ,
ducta per urbē Effigies, salutari velut
afflatu cohibitis funeribus, salutem
civibus peperit, ac vivendi libertatem.
Id causæ fuit, cur imposterum cives
magis solliciti, ne de cætero suo asy-
lô extra muros posito, civitas malis
indefensa relinqueretur; eam Virgi-
nis

nis Imaginem in ipsa vrbe, templo
 magnificè structo repositam vellent,
 factumque deinde lapsu temporum,
 ut extremis conflictati periculis, præ-
 sentissimum ab ea religione remediũ
 persentirent. Atq; hæc est illa Imago,
 quæ non modò Principum Christia-
 norum, verũ etiam à Fide alienorũ
 culta donarijs, istis quoque profuit in-
 terdum. Sed si unquam genti Siculæ
 spes suas demandavit, Messanenensium
 præcipuè votis creberrimis respondit.
 Per hanc enim illi victorias plures ex
 hostibus obtinuerunt; de quibus alij
 fusè. Illud admirationem etiam su-
 perat, quoties quateretur civitas terræ
 motibus, jamque nutantium ædium
 fundamenta vastis hiarent voragini-
 bus, toties circumlatâ, populi anxie
 supplicantis religione, sacrâ Imagine,
 formidinem omnem abactam,
 civésq; à calamitate fuis-
 se recreatos.

*R. P. Melchior Inchofer Societatis
JESV in Epistola B. V. vindicata. R. P.
Placidus Samperius Societatis JESV
in Iconologia Mariana Messa-
nensi; utrumque opus Mes-
sana typis vulga-
tum est.*

XX.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
DREPANITANA.

INFANDVM Regina jubes renovare
dolorem. quomodo enim sine do-
lore memorem patriæ tuæ fortunam
à Fidei hostibus jam dudum afflictas,
denique à Saladino omnino accisas?
Illuxit sanè anno à Partu tuo 1098
felix Christiano orbi quinta Maij dies,
cui pro sole fuit Godefridus Bullio-
nius, quando, devictis triumphatissime
Mahometanis, Jerosolymæ Christiana
tropæa intulit. Sed pro dolor! non
integro post saculo, anno nimirum
1187 alia supervenit dies, quam, quos
ego legi auctores, non memorant,
credo, quia non meretur, ut compu-
retur in diebus anni, aut numeretur in
mensibus; quâ tota iterum Jerosoly-
ma pulsus Christianis in Saladini Ægi-
ptij potestatem abiit, nec unquam
rediit

TRACVLO
 TANA
 i pbes rono
 do con se
 iac rono
 dicit rono
 OTTINO
 PACTO
 curis Me
 de rono
 s triumpho
 lose Christi
 pro dolor
 anno nimo
 ies, quam
 n memorat
 tur, ut con
 te numerat
 erum Jerofol
 Sa la dini
 c unquam
 redi

Gloria
Drepani
stium

Caric.

redijt in noſtram. Jam Bullionius cum importata in urbem Chriſtiana Religione, ſpem quoque induxerat, ſecuri ex orbe Chriſtiano tranſitûs, Peregrinorum pietati fovendæ. Etenim Hugo de Paganis & Granfredus de S. Adelmanno (juvat poſteros Heroum nomina non ignorare) nobiles & equeſtris Ordinis homines voto ſe obſtrinxere, viam omnem, quæ Jeruſolymanis intereſt, & Italiam, Peregrinis ſecuram facere, pulſis, qui rapto vivebant, Mahometanis, templo quopiam deſerto, velut in munitionem, electo. Placuit inventum hoc celo: ſed nec terræ diſplicere potuit: etenim pñs Ducibus non tardè ſe junxerunt alia, aliâque equeſtris Ordinis fortiffima pectora. Hi nempe viarum ſtratores Terræ ſanctæ debebantur. Ipsi Pontifices, ne tam pium inſtitutum interiret, Religionem Militarem condidere, & à templo, de quo dixi, Templarios

rios appellavere. At verò ruente sub Saladino Terræ sanctæ cultu, nec his quidem subsistere amplius licuit. Alias itaque inquisituri sedes, comportatis in onerariam non magnis thesauris, Statuam quoque Virginis Deiparæ, quæ illis in Syria thesauri locò erat, in navim quoque intulerunt, lignoâ tumbâ non tam custoditam, quàm sepultam: quid enim direptionibus Saracenorum permetteretur tantus thesaurus? Ne Mariophili desiderio desum, ecce ipsam Statuam, pictura loquente, & calamo silente, sisto, summâ fide illi descriptioni insistens, quam curiosissimus Statuæ observator Italico idiomate ad me transmisit. Quantumvis ipsum eclypon ad me missum, sive sculptoris incuriâ, sive pictoris imperitiâ descriptioni non in omnibus respondeat. Altitudo itaque Statuæ septem omnino palmos nō æquat, quia quatuor digitis minor est. Mate-
riam

riam si spectes, est summi pretij candidissimum ex Oriente marmor. Cæsaries inaurata decorè in summa fronte fissa, venustissimè utrinque defluit, & in humeros recumbit, longiùs lapsura, nisi pulchrè curvata undarum in morem crisparetur. Frons alta, & nullà rugarum nube inamena, lætitiàm spirat, & ipsis etiàm intuentibus suavissimè instillat. Pupillis oculorum nigris, nigra quoque, & in tenuem arcum curvata supercilia vigorem addunt, cui subesse credi vitæ possit. Ita quisque se aspici, & tantùm non observari existimat, nullo tamen metu: nam licèt plenus majestate obtutus reverentiam sibi conciliet, nihil tamen, nisi amorem minatur. Hinc incredibili quisque intuentium gaudio delibutus, vix recedit, plerumque avellitur. In naso gracilitatem, in genis decorem, in ore artifex sedere fecit omnem faciei totius gratiam.

Nec faciem modò, sed etiam vultum expressum, puto; ita nihil sine vita est. Loqui Statuam dices, & formare verba, licèt os non aperiat, nec labia deducat; quin & ridere credes, ita sculpellum artificis, sive duxit, sive direxit Genius quispiam è præcipuis unius, qui semper astant ante faciem eius. Collum cum capite aliquantisper inclinatum vergit ad sinistram, ut **JESVUM**, quem portat, intueatur; sic ut, protensis extra pepulum binis digitis, indice & pollice, sinistrum **JESVUM** pedem infra poplitemprehendat. **JESVUS**, qui pedem media ex parte laciniæ coopertum nonnihil protèdit, lineâ interulâ sic tegitur, ut collum cum dimidio sinistri humeri, & ipsum etiam brachium utrumque cubito tenus, neglecta sindone, appareat nudum; quorum dextrum in pectore Matris quiescit, sinistro ejusdem dexteram, infantum more, stringit. Dextrum

trum genu, quia Matris cingulo ad-
 motum, sinistro nonnihil altius est.
 Super omnia spectatorem trahit In-
 fantuli vultus, in quo risus, quem
 amor commendat, Matris, quam in-
 tuetur, gratiam videtur ambire, & re-
 ciprocum amorem. Caput Matris
 ludente per aërem peplo tegitur :
 quod sic à tergo defluit, ut partem pal-
 lij, quod circa pectus reductum à dex-
 tra Infantuli prehensum stringitur,
 decorè regat : Statuæ totius gestus
 euntis est potiùs, quàm stantis, ita sini-
 stro pede sub veste retento, dextrum
 promit. Basis, cui insistit, marmorea
 est, palmum altitudine æquat, & ca-
 pitulo cingitur inaurato. Inscriptio-
 nes Chaldaico idiomate & caractere
 habet omnino quinque. Ea, quæ in
 pallio legitur, sic habet : *Salutate Do-*
minum, qui magnus est, licet si parvus,
justus & dulcis. Limbus pallij ita loqui-
 tur; *Credo hanc esse magnam Matrem*

DEI. Plica vestis dextera sic inscribitur: *Anno septingentesimo trigesimo tertio, decimoquinto Augusti.* In pede Statuæ hæc leguntur: *Facta, sculpta, & finita in Endithes Cypri.* Pectus in circulo quodâ hæc verba habet: *Ecce Ancilla Domini.* Fimbria deniq; vestis his vocibus inscribitur: *Ego servus DEI Sacerdos.*

Hunc, ut dixi, thesaurum casâ ligneâ decenter custoditum onerariæ imponunt Orientis totius fortissima, pectora, Templarij Equites, & viam auspiciantur, Italiam, Italiam identidem inclamantes: quæ enim alia terra sedes illis quietas permetteret? Nec multum progressis atrox incubuit tempestas, quæ, licet Typhonibus, & decumanis fluctibus omnia misceret, navim tamen talis, tantique oneris bajulam non sine reverentia præterijt: quæ felici omine & cælesti potius, quàm fluctuum impetu ad Lampadosam, Barbariæ Insulam, appulsa est.

Stetisse

Stetisse tantisper ibi Virginis Statuam
 Insularis in hodiernum diem non
 mediocriter prodest : etenim ad in-
 gressum Virginis beneficia experti
 cultum exhibuerunt, & denique etiam
 templum Virgini struxerunt, quod
 hodiéque Drepanitanæ Virgini ser-
 vit : nam quicumque periculosum il-
 lud mare navigaturi Drepanitanæ
 Virgini se commendant, illo in tem-
 plo (cùm Drepani non possint) sive
 vota, sive preces deponunt. Vnde
 Melitensis procurator quot annis, cer-
 to tempore, quidquid anno illo in ga-
 zophylaceum conjectum est, aufert,
 & Drepanum avehit ad Virginem, ut
 offerentium voluntati obsecundet.

Tempestate utcunque sedatâ, &
 mari composito, reportatâ in navim
 Statuâ, porrò provehuntur equites :
 navis tamen diu multumq; eo in mari
 jactata, demum Drepanitanum por-
 tum ingredi compulsâ est, siquidem

receptâ in carinam aquâ perire non
 vellet. Equites autem, quia Italiam,
 unâ cum thesauro suo petebant, re-
 sectâ quàm primùm navi, altum repe-
 tunt: sed altum fugere, & repetere
 portum ab adverso repente mari, &
 conspirantibus ventis compulsi sunt.
 Semel hoc contigisse, casu (ut fit)
 creditum est. At verò, ubi celo sereno
 & tranquillo iterum se commisere
 mari, iterùmque, ac tertium non sine
 periculo in eundem rejecti sunt por-
 tum; non obscure ab ijs intellectum
 est, velle Virginem Drepani sedem
 figere; quia tamen id non prorsus
 Equitibus persuasum erat, eam, depo-
 siti jure, Consuli consignarunt. Is ali-
 quamdiu in profana domo quam mu-
 nitionis domum appellabant, serva-
 tam, in Italiam (ab antiquo traditum
 est) jussus est transmittere, ubi Pisana
 in urbe sedes eam ab equitibus parata
 expectabat, Tentatum id quidem est
 summa

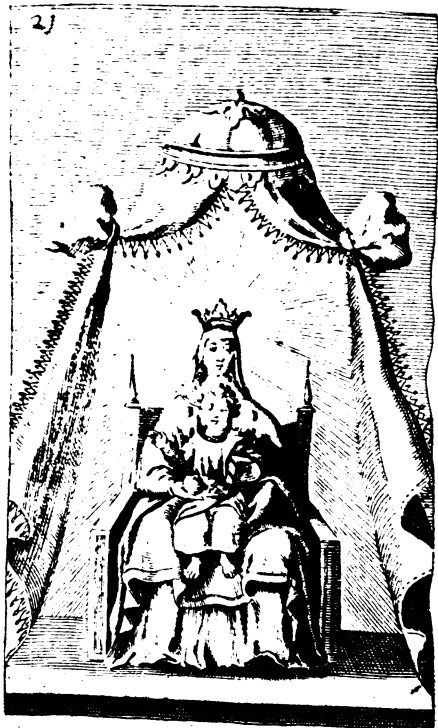
summa fide, sed invito semper cœlo. Currui impositam boves ad littus vehere cùm deberent, præcipiti cursu, velut mare averſati, ad templum S. Leonardi, ubi hodiè que huius facti memoria conservatur, devenère. Profanum non fuisse hoc iter, ij testati sunt, qui tanti thesauri transitu beati, se scilicet Virgini cum fructu commendârunt: quem in pluribus fuisse miraculosum testati sunt Majores. Quia tamen plus ultra Virgini sedes à cœlo destinabatur, plus ultra boves cucurrère, dum eo in loco, ubi hodie est, sponte suâ confisterent: unde nullis stimulis dimoveri se passi, testatum reliquère, eum à Virgine locum habitationi designatum. Persuasum hoc eò facilius populo est, quod in RR. PP. Carmelitanorum templum, jam antè Annunciatae Virgini dicatum, ad quod boves substitère, Statua facile se importari sit passa, Hic hodiè que
stat,

stat, toto quidem anno nunquam non beneficijs incolas complectens ; præ alijs tamen diebus, Augusti decimusquintus, Assumptioni Deiparæ sacer, nunquam non miraculis claret.

Narrationem Panormi impressam 1634, misit ad me R. P. Hieronymus Laqano Rect. Collegij Drepanitani, qui notat ex ea domo, in qua depositi jure olim servata est Statua, Societatis JESV templum factum, in quo hodiè que nonnulla Statua sancta memoria celebratur.

Vertical text or markings along the left edge of the page, possibly bleed-through or a margin.

GAYOF:

BOEMIA.

XXI.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
WARTENSIS.

QVISQVIS Victricem fugam vi-
 dere gestit, Deipgram intueatur
 Wartensem. Hæc Statua quatuor-
 jam sæculis cum dimidio Wartæ co-
 litur, incertum quot antè sæculis, & à
 quo sculptore (nam è ligno est) sit
 effigiata. Nam circa annum millesi-
 mum ducentessimam Virgo juveni
 (nominis oblita est ipsa, quæ historiam
 tradit vetustatis memoria) cuiusdam
 apprensus oranti hanc, de qua loquor,
 Statuam tradidit, miracula patratur-
 ram, si à populis coleretur. Nobilis
 Boëmus cum facto voto fractum sibi
 pedem Beatissimæ Virginis auxilio
 vidisset nullâ chirurgi manu integra-
 tum, Capellam primùm Statuæ lignæ
 struxit,

fluxit, & paulò post è saxo templum,
 quod hodièque templum Boëmicum
 appellatur. Situm est templum hoc ad
 altum montem, ad cuius radicem op-
 pidum est, subjectum Coenobio Ca-
 mencensi Ordinis Cisterc. loco sanè
 defendendæ Boëmiæ aptissimo. Et,
 enim cum sit ad limites Boëmiæ, Si-
 lesiæ, Moraviæ, Lusatiæ, centrum ha-
 rum Provinciarum non imperitè dici-
 tur. Robur, quod Virgo dedisse loco
 creditur anno 1341, non obscure de-
 prehensum est, quando Tartarorum
 quingenta millia hic confederunt,
 nec tamen ultra Wartam sunt pro-
 gressi. Plus Mahomeranis potuere
 aliquid hæretici, qui ab Hussio cum
 erroribus nomen habent. Hi namque
 anno 1425 spoliatum donis templum
 subjecto igne in cineres redegerunt.
 Non hæc tamen ita contingere, quin
 Virgo longè prius ipso in monte plu-
 ribus incolis, & sapiens apparens præ-
 beret

beret se videndam, & futuras loci calamitates defleret, quin expressis quoque verbis & Hæresiarcham nasciturum, & eventura per hæresin mala non obscure portenderet. Lapis, in quo apparens Deipara sedit, in annum usque millesimum sexcentissimum vestigia Virginis retinuit; neque ultra potuit, quando Peregrini magno semper numero undique advolantes pijs furtis totum vel attriverunt, vel frustillatim abstulerunt. Ne tamen rei memoria periret, Serenissimus Archidux Carolus, Ferdinandi II. Imperatoris Frater, Episc. Wratislaviensis anno 1617, locum pereleganti sacello ornavit, in quo ara princeps ipso in Virginis vestigio posita, hodièque visitur. Ad hæc Virginis vestigia tantam Peregrinorum multitudinem non ducit una via. Hæ tres omnino sunt: Wartenensium accolarum una, una Polonorum, tertia Boëmorum, qui non
rare

rarò montem flexis genibus adeunt.

Arfisse templum incentoribus Huffitis duobus abhinc sæculis, tradit Historicus, quin & in cineres redactum. Scito tamen Mariophile (quia te de Statua Virginis video sollicitum) Statuam, licèt incendium non evaserit, inter ignes tamen permanfisse illæfam.

Resume animos, & vel ad tanti incendij flammam intuere *Mariophili* igneum in Virginem amorem, plus ipfo incendio coruscantem. Nomen eius, quia scriptum in cælis est, à nobis sciri non ambit. Is è Cisterciensi familia, quæ tum jam locum incolebat, Sacerdos, non ampliùs de coenobio, de templo, de se sollicitus, omnem curam, cogitationemque in Statuam Deiparæ convertit, quæ jamjam eodem, quo cætera, esset incendio consumenda. Lignea est, inquit, & alendæ flammæ apta, ac vicina: jamque calet, & mo-

& mora exitialis est: nec minori ob-
 noxius est periculo ille, qui Statuæ
 consulturus tēplum jam flammâ cor-
 repta ingressurus est. At Virgo dese-
 renda non est, non est deserenda poste-
 ritas, quæ tanta expectat à Virgine
 præsidia, quanta Majores accepere.
 Ergo nemo est, qui animam suam
 pro tot amicis, pro Matre ponat?
 Ibo ipse: & me sanè fiat, quod à Nu-
 mine constitutum est. Si moriendum
 est, non deest rogas totus, quantus est,
 sacer. quid nobiliorem desiderem?
 Miscebo cineribus sacris meos: quid
 optari felicius queat? flamma hæc
 Purgatorij officium faciet, & animam
 hanc expositam inseret cælo. Quid
 cum timore flammam suspicio, quam,
 si sic cælo placet, paulò post ex alto
 cum risu despiciam? Habeat hæc
 quoque Troia Æneam suam, qui ma-
 trem subducatur incendio. quid moror?
 Hæc fatus per arma, per ignes viam
 sibi

sibi vi facit, & felici ausu per cadescentes
è recto trabes, per accensos sparsosque
titiones, vestigijs incertis, & quando-
que etiam prolapsus ad Statuam per-
venit. Hanc eâ, quam tempus per-
miserat, veneratione è loculo, in quo
stabat, divulsam manu prehendit,
viam, quâ cum periculo venerat, ma-
jore periculo relecturus. Sed fortibus
ausis flamma obstitit, non parùm in-
terea temporis aucta. Credere juvat,
cognatam hæresi stygem submisisse,
suis ex ignibus ignes, ut unâ cum Vir-
ginis Icone tantus Boëmiæ thesaurus
periret. Fecit ille, quod potuit: ad suos
tamen, sive fumo, aut flammâ præfo-
catus, sive ruentis ædificij mole op-
pressus, non redijt. Nec fortasse de-
erant, qui hominis temeritatem re-
prehenderent, etiam ipsam virtutem,
si nimia sit, verti in vitium: monitum
esse, rogatumque, ne se non jam in-
certo periculo, sed certæ morti infer-

ret.

set. Hæc præficarum sive lamenta,
 sive maledicta cum flamma durârunt,
 sed & sopito demum igne & ipsa
 cum cineribus subsederunt. Postquam
 enim inter defumatos cineres quæsi-
 tum est, ubi templum stetisset, fuere
 quoque, qui cogitationem admitte-
 rent inquirendæ Statuæ Virginis. O-
 mnia, aiebant, unum in chaos sic con-
 fusa sunt, ut nec ipse, si superesset
 templi architectus, vel fundamentorum
 vestigia deprehenderet. Si saxa
 ardore ignis in calcem soluta sunt,
 utique & ligna in cineres abiere. Est
 tamen in celo, qui ignis potentiam
 quandoque inhibet Deus, & sunt
 Statuæ Virginis complures, quæ vim
 incendiorum contempserunt: quid si
 & nos sumus cordi Superis, & nostro
 bono evasit ignem Statua, vel etiam
 superavit? Dum hæc inter se non sine
 spe queruntur, quæruntque, quam
 timent invenire Statuam, repente
 unus

minus eorum, cave, inquit; Sodalis, ne
 ultra progrediaris, firma gressum, ecce
 ante pedes nostros Statuam Virginis!
 Nec mora: tollunt, atque unâ cum
 Statua integrum Mariani Aeneæ bra-
 chium, Gaude, quisquis in Virginis
 obsequium dexteram extendis, quan-
 do tam claris Virgo documentis pa-
 lâm facit, suo id obsequij genus præ-
 mio non fraudandum, nec memoriam
 apud se perituram illius dextræ, quam
 Mariophilus quicumque in suum ob-
 sequium extendisset. Deprehensum
 est, Statuæ bajulum plurimum viæ jam
 emensum, non multum abfuisse à
 flammarum limite, nec arduum fuisse
 futurum Virgini clientem suum in-
 tutum per reliquum viæ spatium edu-
 cere, quæ hæctenus incolumem, non
 sine portento, servasset. Fama est, a li-
 quid adipis de cadavere superfuisse
 pavimento illitum: eum sibi populus
 locum orationis dixit, non vanâ con-
 jecturâ,

jecturâ, hinc & accensa precationis
 odorem rectius ascensurum, & sancti
 Spiritûs Vnctionem pronius delapsu-
 ram in precâtes, quâ delibuti redeant
 alacriores. Statua hæc à temporibus
 Hussij in hæc usque tempora frequen-
 ter fugam inire coacta est, sæpe mul-
 tùmque subducere se hæreticorum
 insidijs, quibus undique cincta, nun-
 quam non medijs in periculis consti-
 tit, nunquam non miraculosa. Hoc
 dimidio, quo vivimus, sæculo, mille
 trecenta legitime probata, contigisse
 miracula, asserit, & recenset Auctor,
 qui non sine multorum bono observat,
 tribus præcipuè malis hîc loci reme-
 dium inveniri. Primò ijs, qui colicis
 doloribus torquentur. Deinde amentibus
 & stultis: quorum triginta usum
 rationis recuperâsse, ritè recenset.
 Demum illis, qui regio morbo labo-
 rant; & his quinquaginta annis plu-
 res centenis ope Virginis liberatos
 singil-

fingillatim enarrat. His majus miraculum est, Wartenfes nūquam Fidem veram deseruisse, etſi ne videri quidem in omni latè circuitu è Wartenſi pago locus poſſet, qui hæreſin non creparet. Hæc duorum & ampliùs ſæculorum patrum, nepotūque in Fide conſtantia, & in Virgine pietas meruit, ut, cū anno 1598 abſente, propter Heterodoxorum inſidias ſacrâ Statuâ, montis Wartenſis non modica pars divulſa ſubter labentem fluvium Niſſam (cujus alveum ruina obſtruxerat) in ipſum pagum Wartenſem impelleret; ipſa aqua naturæ obliſa Virginiſ cultoribus parceret. Etenim Wartenſes imminens conſpicui periculum, parvulos, quotquot pagus alebat, oppoſuere imminentibus undis, feceruntque, ut ab infantibus & lactentibus perficeretur laus MARIE. Steterunt quaſi raptæ in admirationem aquæ; & jam ipſo pago

altio-

altiores, cum nec progredi auderent,
nec regredi possent, viam vi subter-
raneam, Virgine adjuvante, fecerunt.
Hæc Wartensium gloria est, quâ tota
Boëmia gaudet, fruitur, gloriatur.

*Historiam Deipara Wartensis per-
eruditè scripsit, & edidit R. P. Bohuslaus
Aloysius Balbinus, ubi duo anagram-
mata magno labore, nec minore ingenio
à se elaborata ponit, quæ, quia scio le-
tori Mariano placitura, hic subnectere
placuit.*

ORATIO SODALIS AD B. VIRGINEM.

AVE MARIA, gratia plena, Dominus
tecum: benedicta tu in mulieri-
bus, & benedictus fructus ventris tui.
IESVS. Sancta MARIA Mater DEI, ora
pro nobis peccatoribus nunc,
& in hora mortis nostræ.

Amen.

❦❦❦(O)❦❦❦

• M 2

RESPON-

172 IMAGO B. V. M.

RESPONSIO B. VIRGINIS AD
SODALEM.

ANAGRAMMA.

CHARE Sodalis ama! ut non te
peccata morentur:

Ingrediare sinum, tuus est, clauderis
in isto,

Totus ibi matrem bibe, sapius ubera
presa:

Nam tibi nectar erunt, cordi favus,
omnia vincet,

Vincet amor.

ORATIO SODALIS AD B.
VIRGINEM.

SALVE Regina, Mater misericor-
diae, vita, dulcedo, & spes nostra
salve. Ad te clamamus exules filij
Eva. Ad te suspiramus gementes &
fientes, in hac lachrymarum valle.
Eia ergo Advocata nostra: illos tuos
misericordes oculos ad nos converte,
& **JESVM** benedictum fructum ventris
tui

tui nobis post hoc exilium ostende.
 O clemens, ô pia, ô dulcis Virgo
 MARIA.

RESPONSIO B. VIRGINIS AD
 SODALEM.

ANAGRAMMA.

ME salvere cupis? venio tua
 Virgo, Sodalis.

Sic te claudo sinu Mater, lac accipe
 nostrum!

Vbere caelestes destillo mellis hono-
 res,

Et tergo lachrymas, & vultum ample-
 ctor amatum.

Arbor ero vitæ, spes si in me fixa
 reclinet.

Fide Deo! juvat ingenuos mea cura
 Sodales:

Dein vultu ostenso, mea maxima
 gloria Christus

Te festum (ô jucunda dies!) in si-
 dera condet.

XXII.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
CVLMENSIS.

CVLMESE B. V. templum, & ad-
jacens templo oppidum in alto
monte situm, septendecim Pragâ, no-
vem Pilsnâ miliaribus distat, ad occi-
dentem Boëmiæ; mediûmque ferè re-
net Egram inter & Falconowiam, ci-
vitates propinquas. Perantiqua, & lit-
teris etiã commendata fama nar-
rat, lanionem quendam Falconowi-
ensem illac transeuntem, æstûque ac
labore fessum sub Corylo prope ipsam
viam procubuisse; bis de nomine vo-
catum, bisque experrectum, tertio
(quod neminem videret) obdormi-
vise. At verò tertium non perfuncto-
riè vocatum oscitasse, tum etiam ex-
tritis manu oculis surrexisse, ac de-
mum sollicitè circumspexisse, & eãdem
ipsã in Corylo elegantem illam, de
qua

qua
indec
fitem
peran
tem l
domi
accep
quer
vidi
mil
Ima
van
ni p
alijs
recte
def
fac
hor
lun
ten
hor
nob
da

qua loquimur, Imaginem B. V. non indecore in illius arbuti medio consistentem deprehendisse, & (ut codex perantiquus refert) inusitatâ gestientem lætitiâ, Falconowiam detulisse, domi suæ ut daret, quos illic loci non accepisset honores. At verò die frequenti nuspian eam domi suæ cum vidisset, ratus id, quod erat, ad locum milliari uno distantem ocyus redit, & Imaginem quoque ante se redijisse ad eandem Corylum videt. Facile homini pio persuasum est, Virgini hanc præ alijs placere stationem. Itaque ex illi tecto contra cæli injurias Imaginem defendit. Sic tamen Virginis desiderio factum satis non est, quæ trino vocatus hominis, & tam portentoso ad Corylum reditu, poterat non obscure eredi templum petere, non tectum. Sed hæc hominum erga Superos avaritia est, nolle, quid ipsi velint, intelligere, nec dare cogantur. Quapropter alius ex-

pectandus fuit, cui difertiùs defiderium Virginis significaretur. Is juvenis fuit (Annales Victorem nominant) domum è diuturna peregrinatione repetens. Hic in silva, ut fit, viâ deerans, difcurrit, & aliò atque aliò cursum flectens, identidem tamen, miris ambagibus ductus, ad Imaginè redijt. Fessus tandem in genua provolvitur, & supplex audiri à Superis non sine lachrymis postulat, atque (ut & ipse Superos audiret attentiùs) obdormivit. Vix fopor artus occupat, & ecce Deipara hominem alloquitur, viâ errorem, peccati poenam esse, quod jam dudum commissum adhuc circumferret: iret proinde exomologesi sacramentam ablueret, tum etiam Sacerdoti denunciaret, postulari à se facillimum: & tu, inquit, non nihil de tuo conferre in fabricam potes, siquidem, cum domum redieris, & parentes tuos jam pridem defunctos intelliges, & te

utrius-

utriusque non inopem hæredem senties. Læticia, quia plùs quàm mediocris erat, non potuit hominem non è somno excitare. Vigil itaque, ac voto exequendi jussa factò jam sanctior, & viam reperit, & parentum jam pridem defunctorum custoditam sibi hæreditatem. Itaque etiam post factam Sacerdoti (quem è civitate Montis Regij obvium habuit) confessionem significat, imperatum à B. V. sacellum, quod confestim è congestis trabibus extructum est, ligneum quidem & extemporale, venustate tamen sua non indecorum, ita ut cum pietate transfuentium etiam incrementum caperent sacelli opes. Sed Virginis hæc domus magna felicitate caruit, quia vicinos habuit non bonos. Latrones hi fuère, quos auri sacra fames torquebat: quia ipsi in cavernis domicilium posuère, unde olim eruebatur metallum. Cateri, ut jugulent homines, surgunt

de nocte latrones; quia omnis, qui malè agit, odit lucem: hi audacis seviebant: etenim juniores, quibus melior forma, ad saltationes more gentis publicas non pagos modò, sed & vrbes ingressi, vixere rapto: unde etiam vestitus erat plerumque nobili homine non indignus, quiq; vultum deceret. Sic puellis brevi lenocinò deceptis facile matrimonium suasere: parentum consensum non difficulter factà secuturum; viderent modò, ut rariora paternæ domûs cimelia in sarcinam compingerent, facilem esse è publico conventu fugam, gaudia daturam & libertatem. Sic non ignobilis virgo à latrone rapta est; si rapta est, quæ illum sponte secuta fuit. Ita brevi tempore, filiarum cum opibus jactura civitates vicinas affixit: Egram ante alias, quæ, quia latronum suspicio non fuit, pro publica calamitate, publica processione Superos fatigavit

tigavit, postquam & ipsi cives eâ in supplicatione nudipedes non parùm fatigati domum reverterunt.

Fuit, cùm nobilis homo rediret in pagum suum (Gazengrüen, ad pedem montis Culmensis situm, unde nobilis hæc familia nomen traxit) Falconowiam domum repetens. Is, ne contra morem suum ageret, sacellum ingressus, preces Virgini fudit. At, ubi domum pervenit, non sine dolore mentem subijt, instrumentum Iusorium, (ubi rex albus in atro, & ater in albo campo, certamine ludicro depugnant) à se in templo relictum.

Nox erat, ideoque servulorum nullus erat, qui imperium patroni redire jubentis non deprecaretur: atque ut nocti se quis committeret, homines tamen viatoribus ipsa nocte formidabiliores timebantur. Ancilla fuit, quæ meticulosos objurgaret, & sponte se ituram quàm primùm reciperet. Et

ivit hæc. sanè, templumque nemine
 conscio ingressa, réque, quam quære-
 bat, repertâ, etiam preces fudit Vir-
 gini Deiparæ; cùm repentè audito su-
 pervenientium strepitu, vix in angulû
 templi obscuriorem paucis gressibus
 deflectens, vidit latronem unâ cum
 virgine (quam parentum cimelia in
 sarcinam congesta onerabant) ingres-
 sum, imperare virgini, ad mortem
 se componeret, quam sine luctu nunc
 subitura esset. Illa sponsum (namque
 hætenus sponsum, credebat) jocari
 rata, ludentem, ut putabat, ludit; tum
 seriò mortem parati, blanditias mu-
 liebres opponit, d. nq; etiam lamenta
 & lachrymas; nec tamen nisi pauca
 temporis momenta impetravit, qui-
 bus virginitatem suam deploraret, &
 animam Virgini Deiparæ commen-
 daret. Prælixius oraturam, relictâ tan-
 tis per in templo sarcinâ, foras ejulan-
 tem trahit, & non multis à templo
 passibus

passibus brevi cultro jugulat, spectante
catastrophen tragœdiæ, quantum per
tenebras licuit, ancillâ, quam ne metu
interiisse existimes, scito lector, illius
de grege unam fuisse, quæ ad palatii
portam viros terrere docta, Petrum
stitit; nam inter vitæ pericula furti
cogitationem admisit, & sarcinam,
quam virgo intulerat, felici spolio
abstulit, ac per tenebras latronem,
sepeliendo cadavere derentum decli-
mans evasit, magnisque passibus brevi
domû reversa est, insequentē ad ipsam
usque portam latrone, postquam &
ablatam è templo sarcinam, & in re-
centi nive vestigia fugientis advertit.
Ancilla redditâ patrono, propter quâ
abierat, tabellâ lusoriâ, funestam de
puella trucidata narrationem, exhi-
bitâ sarcinâ, confirmat, è qua præter
aurum, argentumque muliebris mun-
dus depromptus est. Patronus, quia
nodo cuneum reperit, severum fami-

lia silentium imperat: paucos post dies
 saltationem publicam gentis more
 indicit, in qua patroni fuasu ancilla
 ijs, quas rapuerat, induta vestibus, cum
 præ alijs ad se rapuit, cui eas priùs in
 templo eripuerat, qui promissis puellæ
 nuptijs suadet fugam; nec illa diffi-
 culter consentit, fugitque, non ignara,
 quæ patronus interea pararet, qui lo-
 cum bonâ armatorum manu antè oc-
 cupavit. Ventum à latrone ad silvam,
 & sacellum est, eodémque, quo nuper
 ritu paratâ ad sacrificium victimâ,
 jam culter parabatur; cùm nobilis
 unâ cum sex septemve armatis profilit,
 impiûmque sacrificulum in compedes
 actum domum ducit, & tormentis ad-
 hibitis, quæ ad rem erant, edicere co-
 git. Periculi tunc non sine horrore
 admonitus est, cùm audiret, quæ à la-
 trone dicebantur; divinitus enim fa-
 ctum cognovit, non adfuisse heri, qui
 socium defenderent, Armato igitur
 pago

pago toto , totum montem coronam
 cingit, non obsidionem, sed venatio-
 nem facturum. Viginti sex eorum capti
 digna meritis prœmia accepere. In-
 ventæ præterea sunt fossæ duæ, altera
 opibus plena, altera cadaveribus. O-
 pes, quantum discerni potuere, do-
 minis suis redditæ; reliquæ in lapi-
 deam templi fabricam destinata. Mi-
 raculis inde aucta pietas etiam fecit,
 ut habitari locus mereretur, & in pa-
 gum integrum excresceret. Id notatu
 dignum est, templum novum, cum
 adhuc, quàm sacellum stabat, loco
 ædificaretur, nunquam non nocte
 sequente corruisse, quod pridie stru-
 xissent opifices. Deprehensum insuper
 est, Imaginem Virginis non semel
 aliò asportatam, semper in locum
 suum rediisse: cùmque etiam hodie
 non in templo, sed foris supra portam
 consistat, ac toties redeat, quoties
 templo infertur; fidem facit, hinc loci
 Cory-

Corylum stetisse, eam ob causam ad-
ditum templo vestibulum est, ne
Imago sine tecto sit, quæ tot miseros
ab injurijs hominum tuetur.

Quando hæc cõrigerint, certa memo-
ria non est: hoc tamen quod nunc est,
templum è lapide donationes habet ab
anno 1383. Sixtus IV. anno 1477 In-
dulgencias concessit. Sunt eodemo in
templo dua alia R. V. Imagines, quas
sestes idonei fleuisse non semel restantur.
Plebs Culmensis toto hæreseos sæculo in
Fide Orthodoxa firma, constansque per-
mansit. Campanam, quæ sex vltimas am-
bita complectitur, subducere Culmen-
ses tentarunt hæreticorum rapinis; sed
frustra, quantumvis bouum iuga tot jun-
gerentur, quot majori sufficerent moli
mouende. De fossa igitur tantisper est,
dum deferueret hæresis, rediretque post-
liminio, Fides sincera in Boëmiam; tunc
enimvero capana refossa majore, quam
solet,

*solae facilitate in iurii reposita est: quod,
qui tunc operi praesentes fuerunt, inter mi-
randa posteritati tradiderunt. Hanc
narrationem ex M. S. per antiquo
descriptam ad me misit P.
Ioannes Tanner.*

POLONIA.

POLONIA.

XXIII.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
CLAROMONTANA
CZESTOCHOVIE.

QUIDQVID Orbis totus Imaginum
Deiparæ habeat, unam credere
oportet Poloniam habere, cui ipsa
Virgo spiraculum vitæ inspiraverit,
& tantum non animam dederit.
Verbi Matris Imaginem (inquit Ni-
cephorus lib. 15. cap. 14.) *D. Lucas*
Evangelista ipse suis manibus depinxit,
illa adhuc vivente, & tabulam ipsam
vidente, gratiamque adeò illi formæ
suae immittente. Mensam cupressinam
Nazareto Jerosolymam allatam, at-
que usibus Virginis tantum non at-
tritam, pictori dignam visam, quæ
tantam majestatem sustineret, ait
Andreas Goldonoswcki (*) quam
confir-

GADG.

o
s
a
in
be
an
to
me
i
c
b
a
b
c
d
e
f
g
h
i
j
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z

confirmat epigraphæ quæpiam, quam S. Domus Lauretana, non jam quidem amplius habeat, sed olim habuerit, in hæc verba. *Mensam autem Virginis habet Cæstobovia.* Nec tabulæ figuram multum abluçit: etenim duos cubitos cum sesquialmo longa, tres palmos supra unum cubitum lata non inficiatur, olim pro mensa fuisse: quod etiam crassities testari videtur, duos bene grandes transversos digitos æquans. Pictura insuper vivæ Virginis simillima esse videtur; quia Epiphanius auctori ex antiquis gravissimo sic consentit, ut nescias, Epiphanius Virginem, an hanc Imaginem apud Nicæphorum lib. 2. cap. 23. descripserit. Quam descriptionem si apposuero, uno penicillo tam Virginem ipsam, quàm Imaginem Claromontanam depinxero. Ea sic habet: *Erat in rebus omnibus honesta & gravis, pauca admodum, eaque necessaria loquens,*

quens, ad audiendum facibus, & per-
 quam affabilis, bonorem suam & vene-
 rationem omnibus exhibens, statura
 mediocri, quamvis fiat, qui eam ali-
 quantulum, mediocrem excessisse longi-
 tudinem dicant: colore fuit triticetum
 aserente, capilla stravo, oculis acrima,
 substravas & tanquam alba colore pu-
 pillas in eis habens: supercilia erant ei
 inflexa, & decentes nigra, nasus longior,
 labia florida, & verborum suavitatem
 plena, facies non rotunda, & acuta, sed
 aliquantulum longior, manus firmæ & di-
 giti longiores. Erat denique fastus omnis
 repens, simplex, minimèque vultum
 fingens, nihil molliari trahens, sed hu-
 militatem præcellentem colens. Vesti-
 mentis, qua ipsa gestavit, coloris nativi
 contenta fuit, id, quod etiamnum sau-
 ctum capitis velamen ostendit.

Omnes has notas, inquit Auctor,
 hæc sacra Imago consideranti mon-
 strat. Quæ cum ita sint, fidem non
 difficul-

difficiliter conciliant, picturam ipsa Virgine adhuc vivente factam esse. Hanc itaque Imaginem in ipsa illa domo, in qua Virgo diem extremum clausit, in usque S. Helenæ adventum à Christianis summa fide conservatam, asserit Auctor. Quomodo Imago Hierosolymis devenerit Constantinopolim, incertum est; etenim nonnulli ab Helena filio Constantino missam volunt; alij permanisse putant Hierosolymis usq; ad tempora Eudoxiæ; vel certè Antiochiam translata. Ab Eudoxia Pulcheriæ Augustæ missam Constantinopolim apud antiquos certum est, non alia Scriptorum dissensione, quàm quod Theodorus lectos lib. 1. Antiochiâ, Niceph. Callist. lib. 15. cap. 14. Hierosolymis missam velit. Templum Imagini Pulcheriæ Augustam in via Ducum Constantinopoli extruxisse, refert Gregoras lib. 9. Dici non potest, quæ per hanc
Ima-

Imaginem patrauerit Virgo miracu-
la. Apparuisse duobus cæcis, eosque
ad templum hoc suum duxisse, refert
Vincent. Belvac. apud Canis. lib. 5.
cap. 24. indéque fuisse appellatam
Odigitriam, sive viæ Ducem. Addit,
quovis die Martis per urbem circum-
latam: quin Saracenis urbem op-
pugnantibus è civibus unum suasisse
populo, ut omnes Imaginem publico
expositam hac precatione veneraren-
tur. *Sancta DEI Genitrix, qua toties
nos liberasti, libera nos modo de inimicis
Filij tui, & in mari merge illos. Quæ
oratione vix finitâ exurgentem re-
pentè procellam naves omnes unâ
cum Saracenis discerptas mersisse.*

Non minus est illud, quod Grego-
ras apud eundem Canisium lib. 5. cap.
22. refert, Andronicum seniore a
nepote Andronico bona verba au-
diisse, quando intempesta nocte, Con-
stantinopoli cum tumultu occupatâ,
occifu-

occisurus avum furibundus in palatium irruit, nec alio freno retentus est, quàm quòd senem ante Imaginem hanc prostratum & supplicem invenerit.

Feriâ quâvis sextâ post Vesperas ab Imagine quapiam Virginis Constantinopolitanæ velum, quo tegebatur, divinis manibus subductum, detectamque Imaginem; atque sub Vesperum Sabbathi iterum demissum; denique ex hoc miraculo continuo Sabbathum Virgini dedicatum fuisse, refert ex D. Anselmo Durandus lib. 4. ration. cap. 1. Odigitriæ autem Imagini, de qua nunc loquimur, id honoris à cælo exhibitum asserit Auctor Polonus.

Denique quid de vrbe Constantinopoli tota dicam, quando illa sæpius à diversis hostibus obsessa huic Odigitriæ Imaginis suam liberationem adscripsit. Jâ, quomodo in nostras partes devenit, videamus. Post.

Postquam hæc sacra Imago trium Stygiorum Leonum Iconoclasticam tyrannidem, Neronianâ severiorem, septuaginta omnino annis sustinuit, evasitque; Carolo Magno in munus cessit, sive eam Constantinopoli ab Imperatore Constantino unâ cum nonnullis alijs reliquijs, sive ab alio, & aliâ occasione acceperit. Hic Carolus Leonem, Russiæ Principem, natione Ruthenum, religione Græcum, suumque præ multis fidum comilitonem à se dimissurus, non discessurum à latere tanti Regis, nisi eum Tartari domum vocâssent, Ducem pro meritis remuneraturus, ut qui serviri sibi gratis à nemine unquam sustinuit, gazas Orientis ei obtrudit. Ille ad Imaginem Odigitriam respexit: & timidè primùm petitam, ut negatam sibi vidit, institit acrius, dum denique importunis precibus extorqueret à Rege, ut qui nollet, tam

fidum

fidum commilitonem à se tristem discedere. Itaque Odigitria Imago in Castrum Belz totius Russiae munitissimum inter sacras & militares pompas illata est. Vbi, ut decentius servaretur, pars Imaginis anticis aureis laminis cum inserto lapide pretioso, posterior puro argento contacta est. Custodia Sacerdotibus Græcis demandata, in quorum manibus (exclusis Latinis) quinque & amplius sæculis permansit. Interim Scythæ Russiam (jam Polonis subditam) inundant, atque Belzium perveniunt, ab Vladislao, Duce Opoliensi, justo præsidio militari infessum. Contigit, ut Scytharum quispiam ictu incerto sagittam torqueret in ipsum illud cubiculum, in quo ante S. Imaginem prostratus orabat Vladislavus. Et sagitta quidem illæso supplice transit, guttur tamen Imaginis transfixit. Vladislavus dolore animi in hæc verba

I prout

prorupit: *Ecquid, Dux, tuam in-*
juriam vindicis? Dixit, & continuo
 spississima nebula ascem operit, ex
 qua quæ sunt Scythis, staturâ, viribus,
 fulgore armorum longè præstantif-
 simi prodire heroës, indeque in ho-
 stes irumpere. Quo ostento Barbari
 in fugam effusi sunt: quos tamen
 omnes, insectus cum suis Vladis-
 laus, vel trucidavit, vel captivos do-
 num adduxit. Non oportebat, *Ima-*
ginem à tanto beneficio inter priva-
 ros latere parietes. Itaque Opolium
 (quæ Metropolis Russiæ est) quam
 honorificètissimo comitatu anno 1382
 deduxit. At vero, ubi Czeslocoviam
 in Clacum Montem perventum est,
 sicis Imago, nullis viribus machi-
 nisve moyeni se passa. Adhæc dor-
 mienti Vladislao clarè de celo indi-
 catum est, velle Virginem hîc sedem
 figere: nec abnuït Dux. Quæ propter,
 ut Virginis desiderio obsequeretur,
 conti-

continuò extructum cum Coenobio
 templum, & opulento censu dona-
 tum Eremitis S. Pauli ex ipsa Vnga-
 ria accitis cum sancto Thesauro tra-
 dit. Jámque Poloni, Vngari, Moravi,
 Boëmi, Silesij, Saxones, Brussi, atque
 Lithuani frequentibus peregrinatio-
 nibus Virginem venerati, etiam the-
 saurum congestis donarijs auxere.
 Cum anno 1430 Hussitica rabies,
 spoliata; Russiá, ipsum quoque Co-
 nobium Clari Montis prædam fecit.
 Imaginem sacrám cimelijs suis spo-
 liatam audentiores in Silesiam conati
 sunt abducere. At vesò, tribus vix
 stadijs emensis, Imago stetit, ut nul-
 lis funibus, nullis equis moveri se-
 loco currus pateretur. Itaque, ne
 præeuntibus disjungerentur, tabulam
 impetu è curru deijciunt: quo casu
 tres in partes disiliit, ritù pane cre-
 pantibus, qui spectaculo intererant,
 quorum unus nudato ense semel,

iterúmque faciem Virginis ictu non vano ferit. At verò tertium intetans ictum, viribus & oculis captus, non obscurè docuit cæteros abstinere flagitio. Repertus tamen, qui transversum vulnus cæsim inferre pararet: sed & ipse eadem, quâ prior, poenâ mulctatus, omnes terruit: etenim relicta S. Icone, assulatim per terram sparsâ, cæcisque currui impositis ad suos properârunt: ubi non post multos dies hi duo miserè animam sceleratam evomuerunt, & insepulti computruerunt. Cæteros tanta pestis adorta est, ut passim per campos moribundi provolverentur, atque ultima ad suos mandata socijs darent: quorum tamen paucissimi è tota illa cohorte domum redière. Unus omnino magnâ familiâ oriundus rediit, & que tota fideliter enarratâ, ausi veniam postulavit. Reperta à Religiosis Imago novo fonte, quem ipsa exci-

verat,

verat, abluta domum relata est. Locus, ne facti memoria periret, primum Cruce positâ notatus est, deinde columnâ lapideâ cum inscriptione erectâ. Paulò post Emin. Cardinalis Bernardus Maciejowski Episcopus Cracoviensis sacellum posuit: nunc templum justæ magnitudinis stat. E fonte, qui fabricæ insertus est, peregrini salutem frequenter bibunt. Imaginem Vladislaus Rex magnâ artificum peritiâ restitui curavit, non irritò effectu, si vulnerum vestigia excipias, quæ nullis pictorum coloribus obduci unquam potuere. Nempe non Filium modò, sed nec Matrem pudet vulnerum. Restituta integritati suæ utcunque Imago, & auro, gemmisque tecta, ingenti pompâ ab ipsa usque Cracovia in Clarum Montem reducta est: ubi in hodiernum diem miraculis celeberrima

Montem, quantumvis antè Clarum,
 reddit-clariorem. Jamque contra
 horum temporum hostes invicta se
 ipsam cum Coenobio tuetur. Certè
 nuper, exeunte anno 1655 decem
 integris hebdomadibus Czestochovia
 obsidionem Suecorum tulit, & im-
 pressionem tantum non quotidie re-
 petitas: Festa sancti Joannis Evan-
 gelistæ die, miris modis repressi sunt.
 Plurimi, inter quos nonnulla cara
 Regi Sueco capita, occubuere. Reli-
 qui, relictis campestribus impedimen-
 tis, fugâ salutem quasiere. Fugit
 nempe impius nemine persequente.
 Visa supra templum fulgentissima in
 caelo Crux, aliâque voces fugien-
 tibus insolitas expressere. Auditi
 enim sunt insanis vociferatio-
 nibus ingeminare: O

MARIA, O

MARIA.

(a) R. P.

(a) R. P. *Andreas Goldokovuski*
Ordin: F. R. Eremit. S. Pauli, impressa
à se historia (unde hoc accipi) adjun-
git grandia, & valde multa miracula.
Hunc librum R. P. Urbanus Vbak
dini Societatis IESV ad
me misit.

XXIV.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
BORCKOVIENSIS.

BORCK, oppidum Posnaniâ, ma-
joris Poloniæ Metropoli, si ad
Orientem deflexeris, octo miliarium
itinere distitum, plurima numerat,
beneficia à B. Virgine accepta, ob
cultum Miraculosæ Imaginis, quam
impensè civitas unâ cum vicinia co-
lit. Quorum certitudini nequid de-
esset, accessit Illustrissimi & Reveren-
dissimi Domini Andreæ Opalinski,
Episcopi Posnaniensis, pia in Virgi-
nem voluntas, quâ anno millesimo
sexcentesimo decimo nono inquiri
rite in miracula jussit.

Originem, & plurima ad honorem
Imaginis factura invidit nobis furor
hæreticus; hoc certò constat, Felicem
Durarium huius loci Parochum, olim
jam huic Imagini omnem cultum ex-
hibuit.

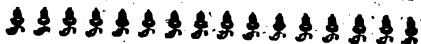

G. A. V. G. f

buif
cniã
mo fu
num
MARI
inter
teru
fple
gu
re
au
fi
d
M
fir

hibuisse, corrogatâque undique pecuniâ tectum ei excitâsse, & præterito suo nomine, hæc solùm ad summum altare subscripsisse. Gaude MARIA Virgo, cunctas hæreses sola interemisti in universo mundo. Cæterùm & templum fulgere cælesti splendore visum, & demones ab energumenis ejectos, & mortuos ad vitam resuscitados memorat liber publicæ auctoritate impressus hoc titulo. Præsidium, & Fama Regni Poloniae, Splendor Majoris Poloniae, Miraculosa Dei Mater &c. anno millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo, è quo hæc pauca accepit R. P. Urbanus Vbaldini, & ad me misit.

LITHVANIA.

XXV.

IMAGO B. V. MIRACVLOSA
CZEREANA.

Hæc Imago Moscovitico & Ruthenico more, representat B. Virginem cum Filio Jesu: Originem Lithuanicæ pietatis in hanc Iconem sic accipe. Cùm anno millesimo sexcentesimo vndecimo exercitus Lithuanicus sub Sigismundo III. late Moscoviam depopularetur, inter alias vrbes etiam Novogrodia magna expugnata est. Aliquot seculis ante, cùm Scythæ Russiam vastarent, & Novogrodiam obsedissent, re desperatâ, Episcopus Græci ritûs curavit per Diaconum hanc Imaginem (jam ducem miraculis claram) afferi ad vrbis muros. Sed cùm eam loco movere Diaconus nequivisset, cum universo Clero,

A.V.G.

Cl
celi
neg
è m
tato
ven
gre
fac
do
ru
à
et
cla
scri
tan
om
est
ven
offici
eade
Imag
toid
nefic

Clero, solenni pompâ templum accessit ipse Episcopus, eamque nullo negotio loco suo exemptam hostibus è muro vrbis objecit, non inutili pietate: etenim ubi ad eum locum est ventum, per quem hostes jam jam ingressum parabant, hostes conspectâ sacrâ Icone, & visum perdidere, splendore, ut opinor, perficti, & pedem retulere, non tamen inulti. Nam factâ à civibus in perculos eruptione, etiam victoria, ingenti obsidentium clade, reportata est, & B. Virgini adscripta. Ne autem posteris periret tanti beneficij memoria, festus per omnem ubique Moscoviam institutus est dies, in vigesimum septimum Novembris, teste eorum Calendario, & officio Ecclesiastico. Videntur præterea eadem in tabula in orbem depictæ Imagines omnino duodecim, velut totidem anathemata acceptorum beneficiorum: quin & suam quæque ha-

rum duodecim Imaginum adjunctam sibi habet tabellam auream, cui Russo caractere atque idiomate inscripta collatz gratiæ historia legitur. Ac ne lector dubitet, hanc, de qua loquimur, Czereanam Imaginem eam esse, per quam, ut supra diximus, aversi in fugam sunt hostes; sciat non alias his in tabellis historias legi, quàm quæ in officio Moscorum Ecclesiastico leguntur.

Hæc itaque B. V. Miraculosa Imago pluribus sæculis in vrbe Moscovitica, quam Novogrodiam magnam appellant, magna in veneratione apud incolas fuit. Quomodo, quâsque ob causas, & quando è templo magni Ducis palatio illata sit, & throno eius decorè inserta, non habeo dicere. Anno dein millesimo sexcentesimo undecimo capta à Sigismundo III. Poloniae Rege Novogrodia, militi gregario in prædam cessit: qui throno

Ducis

Ducis avulsam Illustrissimo Leoni Sapieha, tunc Cancellario magni Ducatus Lithuaniae, postea Palarino Vilnensi, atque exercitus Lithuanici supremo Duci in munus obtulit. Leo tati thesauri non imperitus aestimator, militi pro tabella pagum integrum dono dedit, atque è paupere mox opulentum fecit. Tanti refert hominem reperisse, qui vel gratiam dono, vel pretium merci ponere queat. Tum Imaginem Rotanae inter cimelia sua, quàm diligentissimè depositam asservavit. Interea Leoni aliquot post annis Christianè pièque vità functo succedit filius Casimirus, Lithuaniae tunc Mareschallus, postea Procancellarius, & demum supremus armorum Lithuaniae Dux, patriæ, id est, Leoninae virtutis ex asse hæres, quam olim in juvene non raro admiratus sum, atque hîc de mortuo sine adulatione scribo.

Ignoravit Casimirus, quem inter
 cimelia accepisset à patre thesaurum.
 Interea. aulico cuiusdam ipsa Deipara
 per somnium apparuit, formam
 gravissimæ matronæ, quæ tamen Dei-
 param non assimilaret, induta. Vide-
 batur hæc somnianti ex archivio Ro-
 ranensi egressa, sibi que hæc verba
 vultu inter lætum tristemque medio
 dicere. Quam diu me hoc in carcere
 herus vester detinebit? quare me
 loco suo non restituit? Hæc fata
 videri desijt. Aulicus non vulgare
 somnium ubi Illustrissimo Casimiro
 exposuit, quasitum continuo, ecquam
 locus ille captivam teneret: sed ta-
 bellâ hæc Deiparæ inventâ, non ob-
 scure, quid somnium veller, intellexit.
 Eapropter quam primùm templo
 Zdriceidensi intulit: deinde non ita
 multo post, quia Virgo loco suo re-
 stitui optabat, templo Ss. Trinitatis
 dono dedit, quod in oppido suo hæ-
 redita-

redita-

reditario Czereá habent Monachi S. Basilij, ritus Ruthenici, sed Ecclesie Romanæ juncti. Vix illata loco est, cum miraculis clarere coepit, & accurrentium pietate celebrari, in annum usq; millesimum sexcentissimum quinquagesimum quartum, quo Moscic Lithuaniam vexantibus, subtracta est, nullá tamen miraculorum jacturá, quæ passim in itinere nec pauca patrata esse, ad me fidelissimè præscripsit R. P. Albertus Koiálowiz, Rector Collegij Vilnensis, idque corám mihi iterum iterúmque confirmavit, cum ad electionem A. R. P. Generalis Romam iret. Cæterum tota tabella uná eum adjunctis picturis & tabellis aureis, quadrantem folij chartæ ordinaria, ut ipse asseruit, non excedit.

INDEX

INDEX.

Imaginum B. V. Miraculosarum,
quæ Libro Secundo conti-
nentur.

Folio.

	1. De Populo Romæ.	5
	2. S. Alexij Romæ:	7
	3. Ab Arbore Ravennæ.	13
	4. Nicopœia Venetijs.	18
	5. S. Joan. Damasceni Ve-	
	netijs.	27
	6. De Schola Venetijs.	41
	7. Bassanensis.	49
	8. Ad sanctam Justinam	
<i>Italia.</i>	Paduz.	57
	9. In Monte Ortone:	63
	10. In Monte Berico.	69
	11. In Monte Virginis.	79
	12. De Madia Monopo-	
	li.	88
	13. Tremitana.	98
	14. Ad S. Celsum Medio-	
	lani.	102
	15. Caravaggiana.	107
	16. Tir-	

Index Insularum B. V. M.

<i>Italia.</i>	} 16. Tiranensis.	113
<i>Dalmatia.</i>	} 17. In Breno.	117
	} 18. De Littera fanz.	Mes- 128
<i>Sicilia.</i>	} 19. De Scala fanz.	Mes- 144
	} 20. Drepanitana.	150
	} 21. Warrensis,	161
<i>Bohemia.</i>	} 22. Culmensis.	174.
	} 23. Claromótana stochovia.	Cze- 186
<i>Polonia.</i>	} 24. Borckoviensis.	200
<i>Litwania.</i>	} 25. Czereana.	202

Finis Libri Secundi.

*Omnia ad maiorem DEI
Deiparae Virginis MARIAE
gloriam.*

Ora pro nobis sancta
Dei Genitrix, ut digni
efficiamur promissio-
nibus Chri-
sti.

INGOLSTADII,
Typis
GEORGII HENLINI Typographi
Academici
Anno à Partu Virginis
M. DC. LVII.

